บทที่ 3

พันธกรณีของไทยในการเปิดเสรีการค้าบริการสาขาขนส่งทางทะเลภายใต้กฎเกณฑ์ WTO

ประเทศไทยในฐานะสมาชิก WTO จึงมีหน้าที่ในการเปิดเสรีการค้าบริการ (Liberalization on Trade in Services) ทั้งนี้ เป็นไปตามข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (GATS) และเป็นไปตามพันธกรณีที่ไทยได้กำหนดข้อผูกพันไว้ในตารางข้อผูกพันเฉพาะ (Schedule of Specific Commitment) ที่ได้ยื่นต่อ WTO ด้วย

1. พันธกรณีทั่วไปในการเปิดเสรีการค้าบริการตามข้อตกลง GATS

1.1 พันธกรณีตามหลักการพื้นฐานของการเปิดเสรีการค้าบริการภายใต้ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ

1.1.1 หลักการประติบัติอย่างชาติที่ได้รับการอนุเคราะห์ยิ่ง

ข้อตกลง GATS ได้กำหนดหลักการประติบัติอย่างชาติที่ได้รับการอนุเคราะห์ยิ่งไว้ในมาตรา 2 โดยมีสาระสำคัญว่า ประเทศสมาชิก WTO จะต้องให้การปฏิบัติโดยทันที (Immediately) และปราศจากเงื่อนไข (Unconditionally) ต่อบริการและต่อผู้ให้บริการของประเทศสมาชิกอื่น ในการประติบัติที่เป็นคุณไม่น้อยกว่าที่ตนได้ให้แก่บริการและผู้ให้บริการที่คล้ายกันของประเทศอื่นใด หรือกล่าวได้ว่า ประเทศสมาชิกจะต้องให้การประติบัติต่อบริการและผู้ให้บริการจากประเทศสมาชิกอื่นๆ อย่างเท่าเทียมกัน ในลักษณะที่ไม่เป็นการเลือกประติบัติ (Non Discrimination)

เนื่องจากความเป็นจริงที่ว่า ประเทศสมาชิกแต่ละประเทศย่อมมีสภาพทางเศรษฐกิจและความพร้อมในการเปิดเสรีการค้าบริการแตกต่างกันออกไป ด้วยเหตุนี้ในข้อตกลง GATS จึงให้สิทธิแก่ประเทศสมาชิก WTO ในการยื่นขอยกเว้นจากการปฏิบัติตามหลัก MFN ได้ โดยถือเป็นความจำเป็นภายในรัฐ ซึ่งประเทศที่ขอยกเว้นจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ได้กำหนดไว้ในภาคผนวกว่าด้วยการยกเว้น (Annex on Article II Exemption) โดยต้องระบุสาขาบริการที่ประสงค์จะยกเว้นไว้ในรายการข้อยกเว้น (Exemption List) และให้ถือว่าภาคผนวกว่าด้วยการยกเว้นเป็นส่วนหนึ่งของข้อตกลง GATS นี้ด้วย แต่ขณะเดียวกันก็ไม่ประสงค์จะให้นำข้อยกเว้นนี้

มาใช้อ้างเป็นเหตุผลเพื่อการยกเว้นจากหลัก MFN ตลอดไป จึงกำหนดให้มีการทบทวนถึงความจำเป็นในการขอยกเว้นจากหลักนี้ และหากจะใช้บังคับมากกว่า 5 ปี ก็ต้องถูกทบทวนใหม่โดยคณะมนตรีการค้าบริการ (Council of Trade in Services) ทั้งนี้ การขอยกเว้นจะกระทำเกิน 10 ปีไม่ได้ การทบทวนความจำเป็นในการยื่นขอยกเว้นนั้นก็เพื่อพิจารณาว่าเงื่อนไขที่เป็นเหตุให้ยกเว้นได้นี้ยังมีอยู่หรือไม่ และมีความจำเป็นมากน้อยเพียงใดในการได้รับการยกเว้น ดังนั้นการใช้ข้อยกเว้นจึงเป็นการขอยกเว้นได้ชั่วคราวเท่านั้น ไม่สามารถขอยกเว้นได้ตลอดไป และเมื่อครบตามกำหนดระยะเวลาในการขอยกเว้นจากพันธกรณีดังกล่าวแล้ว ประเทศสมาชิกก็ต้องกลับมาปฏิบัติตามพันธกรณีในหลักการประติบัติอย่างชาติที่ได้รับการอนุเคราะห์ยิ่งต่อไป

หลัก MFN นี้ นับได้ว่าเป็นหลักการสำคัญที่ทำให้ข้อตกลง GATS มีลักษณะเป็นพหุภาคี และเป็นการหลีกเลี่ยงที่จะไม่ให้มีการเจรจาการค้าแบบทวิภาคีที่ประเทศกำลังพัฒนามีอำนาจในการต่อรองน้อยกว่าประเทศพัฒนาแล้ว นอกจากนี้หลัก MFN ยังเป็นการเปิดโอกาสทางการค้าแก่ประเทศต่างๆ ในลักษณะเท่าเทียมกัน ซึ่งจะทำให้ประเทศกำลังพัฒนาได้รับประโยชน์จากการเปิดเสรีการค้าบริการตามวัตถุประสงค์ของข้อตกลง GATS

1.1.2 <u>หลักการประติบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment)</u>

หลักการประติบัติเยี่ยงคนชาตินี้ เป็นอีกหลักการหนึ่งที่อยู่บนพื้นฐานของหลักการไม่เลือกประติบัติ (Non Discrimination) เช่นเดียวกับหลัก MFN ซึ่งเป็นหลักการที่สำคัญหลักการหนึ่งในการเปิดตลาดเสรีการค้าบริการ

หลักการประติบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) บัญญัติอยู่ในข้อตกลง GATS ภาคที่ 3 (Part III) ข้อผูกพันเฉพาะ (Specific Commitments) มาตรา 17 ซึ่งมีหลักการว่าประเทศสมาชิกจะต้องผูกพันในการให้การปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลของประเทศสมาชิกอื่นใดที่เข้ามาประกอบธุรกิจการค้าบริการในประเทศตน ไม่ด้อยไปกว่าที่ได้ให้แก่บริการหรือผู้ให้บริการที่เป็นคนชาติตน เว้นแต่จะได้มีการระบุเงื่อนไขในตารางข้อผูกพันไว้เป็นอย่างอื่น

หลักการประติบัติเยี่ยงคนชาตินี้ เป็นข้อปฏิบัติภายในประเทศต่อการค้าบริการของต่างประเทศที่เข้ามาในประเทศ โดยต้องให้การประติบัติอย่างเดียวกันกับการค้าบริการภายในของประเทศนั้นๆ ไม่ว่าจะเป็นการเรียกเก็บภาษี การออกกฎ ระเบียบภายในซึ่งต้องใช้บังคับอย่างเสมอภาค กล่าวคือ ต้องให้การประติบัติต่อคนชาติของประเทศสมาชิกอื่นอย่างเดียวกันจะให้ประโยชน์ต่อการค้าบริการภายในประเทศของตนมากกว่าไม่ได้

อย่างไรก็ตาม ประเทศสมาชิกอาจมีมาตรการที่ใช้บังคับกับผู้ให้บริการต่างชาติที่แตกต่างไปจากผู้ให้บริการในประเทศตนได้ โดยต้องระบุมาตรการที่ไม่สอดคล้องกับหลักการประติบัติเยี่ยงคนชาติไว้ในตารางข้อผูกพันเฉพาะของตน[1] การระบุยกเว้นดังกล่าวเป็นการเปิดโอกาสให้ประเทศสมาชิกกำหนดข้อผูกพันเฉพาะของตนจากการเจรจาระหว่างกันเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิในการปฏิบัติที่แตกต่างออกไปจากที่ให้กับคนชาติของตนโดยการระบุเงื่อนไขดังกล่าวไว้ในตารางข้อผูกพันเฉพาะ[2] แต่การปฏิบัติที่แตกต่างนั้นจะต้องไม่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในการแข่งขันที่เป็นประโยชน์ต่อบริการหรือผู้ให้บริการของตนมากกว่าที่มีต่อบริการหรือผู้ให้บริการที่เหมือนกันของประเทศสมาชิกอื่น[3]

1.1.3 <u>หลักความโปร่งใส (Transparency)</u>

มาตรา 3 ของข้อตกลง GATS ได้กำหนดให้การเปิดเสรีการค้าบริการต้องอยู่บนพื้นฐานของหลักความโปร่งใส (Transparency) ไว้ว่า ประเทศสมาชิกมีพันธะที่ต้องประกาศเผยแพร่ให้ทราบว่า มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ แนวทางในการบริหาร และความตกลงระหว่างประเทศใดบ้างที่เกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อการปฏิบัติตามความตกลง และหากมีการเปลี่ยนแปลงหรือการก่อตั้งขึ้นใหม่ซึ่งกฎหมาย ข้อบังคับ ตลอดจนแนวทางการบริหารใดๆ ให้ประเทศสมาชิกต้องตีพิมพ์เผยแพร่โดยเร็วและอย่างช้าที่สุดหลังจากที่มาตรการนั้นมีผลใช้บังคับ และเพื่อทำให้เกิดความโปร่งใส ประเทศสมาชิกต้องแจ้งให้คณะมนตรีว่าด้วยการค้าบริการทราบโดยเร็วและอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งถึงการใช้กฎหมายใหม่ หรือการเปลี่ยนแปลงกฎหมาย ข้อบังคับ หรือแนวทางการบริหารที่บังคับใช้ในปัจจุบัน ซึ่งมีผลกระทบต่อการค้าบริการตามข้อผูกพันเฉพาะที่ได้ให้ไว้ตามความตกลง เช่น หลักการประติบัติเยี่ยงคนชาติ หลักการเข้าสู่ตลาด เป็นต้น อย่างไรก็ตามมีการกำหนดข้อยกเว้นที่ไม่ต้องเปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับ (Confidential information) ไว้ในมาตรา 3 ทวิ ว่า การเปิดเผยข้อมูลที่จะขัดขวางต่อการบังคับใช้กฎหมาย หรือขัดต่อผลประโยชน์สาธารณะ หรือที่อาจจะกระทบต่อผลประโยชน์ทางการค้าที่ชอบด้วยกฎหมายของผู้ประกอบการทั้งภาคเอกชนและภาครัฐนั้น ไม่จำเป็นต้องเปิดเผย ซึ่งมาตรการนี้เป็นการสร้างสมดุลระหว่างผลประโยชน์ของประเทศสมาชิกกับหลักการเรื่องความโปร่งใส

---

[1] Article 20 : GATS.

[2] Article 17 : GATS.

[3] Article 23 : GATS.

นอกจากนี้ข้อตกลง GATS ยังกำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายหรือข้อบังคับต่างๆ ตามคำขอของสมาชิกอื่นๆ และจะต้องจัดให้มีศูนย์ตอบข้อซักถาม (Enquiry points) เพื่อเปิดโอกาสให้ประเทศสมาชิกอื่นๆ ได้รับทราบข้อมูลที่เกี่ยวกับกฎหมายข้อบังคับ และแนวทางการบริหารต่างๆ อย่างน้อยหนึ่งแห่งภายในสองปีนับจากข้อตกลงจัดตั้ง WTO มีผลใช้บังคับ ทั้งนี้ ประเทศกำลังพัฒนาจะได้รับความยืดหยุ่นไม่ต้องจัดตั้งศูนย์ตอบข้อซักถามให้เสร็จภายในเวลาสองปีก็ได้ ศูนย์ตอบข้อซักถามนี้มีความสำคัญมาก เนื่องจากเป็นแหล่งเก็บข้อมูลและเป็นที่ตอบข้อซักถามของประเทศสมาชิกอื่นๆ เพราะกฎหมายและกฎระเบียบต่างๆ ของประเทศสมาชิกแต่ละประเทศยังมีความแตกต่างกันอยู่ และเป็นการยากสำหรับประเทศสมาชิกที่จะทราบได้ว่าแต่ละประเทศมีความคืบหน้าเพียงใดในการเปิดตลาดการค้าบริการของตนให้เสรี[4]

หลักการโปร่งใสยังปรากฏอยู่ใน ข้อ 6 ของข้อตกลง GATS ซึ่งมีสาระสำคัญ ว่าให้ประเทศสมาชิกที่จะใช้มาตรการทางกฎหมาย หรือข้อบังคับต่างๆ โดยทั่วไปที่กระทบต่อการค้าบริการจะต้องใช้ในลักษณะที่สมเหตุสมผล เป็นกลาง และไม่ลำเอียง ทั้งนี้จะต้องมีการให้การประกันว่ามาตรการที่เกี่ยวกับข้อกำหนดด้านคุณสมบัติ วิธีพิจารณา มาตรฐานทางเทคนิคต่างๆ ตลอดจนข้อกำหนดในการขอใบอนุญาต จะต้องไม่ก่อให้เกิดอุปสรรคโดยไม่จำเป็นต่อการค้าบริการ และจะต้องไม่ทำให้ข้อผูกพันเฉพาะนั้นเสื่อมเสียหรือลบล้างไป ดังนั้นผลของหลักความโปร่งใสจึงก่อให้เกิดพันธกรณีต่อประเทศสมาชิกที่ต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โดยรวดเร็ว ชัดเจน และต้องทำกฎเกณฑ์ของกฎหมายภายในของตนให้มีความโปร่งใส และไม่ปล่อยให้ความซับซ้อนของกฎหมายมาเป็นอุปสรรคต่อการเปิดเสรีการค้าบริการ

1.1.4 <u>หลักการเปิดเสรีเป็นลำดับ (Progressive Liberalization)</u>

ในหมวด 4 ของข้อตกลง GATS ได้กำหนดเรื่องการเปิดเสรีแบบก้าวหน้าเป็นลำดับ และกำหนดเรื่องการเจรจาเพื่อเปิดเสรีทางการค้าบริการ ในมาตรา 19 การเจรจาข้อผูกพันเฉพาะ (Negotiation of Specific Commitments) และมาตรา 20 ตารางข้อผูกพันเฉพาะ (Schedules of Specific Commitments) โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญคือ เพื่อให้มีการลดหรือยกเลิกมาตรการต่างๆ ของประเทศสมาชิกที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการเปิดเสรีการค้าบริการ หลักการเปิดเสรีนี้ไม่ใช่จะเปิดได้โดยทันทีและในทุกสาขาบริการ แต่จะต้องเป็นลักษณะค่อยเป็นค่อยไปตามลำดับขั้นตอน

---

[4] สุรเกียรติ เสถียรไทย และทัชชมัย ฤกษะสุต, “หลักกฎหมายของข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ”, <u>รพี'37</u>, น 83.

เพื่อให้ประเทศสมาชิกโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศกำลังพัฒนาได้มีเวลาเพื่อดำเนินการปรับปรุงกฎหมายภายใน และปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจเพื่อให้ทันกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ โดยอาศัยการเจรจาระหว่างประเทศสมาชิกเป็นระยะๆ เกี่ยวกับระดับของการเปิดเสรีทางการค้าบริการแบบก้าวหน้าเป็นลำดับ (Progressive Liberalization) โดยไม่ได้กำหนดกรอบเวลาที่ประเทศสมาชิกจะต้องบรรลุถึงการเปิดเสรีอย่างเต็มที่ เพียงแต่กำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องเจรจาอย่างต่อเนื่อง เพื่อลดหรือขจัดอุปสรรคที่มีต่อการค้าบริการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเข้าสู่ตลาด

วิธีการเปิดเสรีแบบก้าวหน้าตามลำดับนั้น ประเทศสมาชิกจะจัดทำในรูปแบบของตารางข้อผูกพันที่แสดงถึงขอบเขต ข้อจำกัด หรือเงื่อนไขอย่างใดๆ ในการเปิดตลาดและการประติบัติเยี่ยงคนชาติต่อประเทศสมาชิกอื่นด้วยตนเอง และเมื่อตารางข้อผูกพันได้รับการยอมรับในฐานะของตารางข้อผูกพันเฉพาะ (Schedules of Specific commitments) แล้ว ประเทศสมาชิกต้องปฏิบัติตามพันธกรณีที่ตนได้ให้ไว้ โดยจะปฏิบัติขัดต่อข้อผูกพันตามที่กำหนดไว้ในตารางข้อผูกพันเฉพาะไม่ได้

1.1.5 <u>หลักการเข้าสู่ตลาด (Market Access)</u>

การเปิดเสรีการค้าบริการเป็นวัตถุประสงค์หลักในข้อตกลง GATS ดังนั้นจึงต้องมีการเปิดตลาดเพื่อเปิดโอกาสให้บริการหรือผู้ให้บริการของประเทศสมาชิกอื่นๆ เข้าไปดำเนินการค้าบริการในประเทศของตนหรือแก่คนชาติของตน เนื่องจากการค้าบริการจะมีขึ้นเฉพาะพรมแดนเท่านั้นไม่ได้ จึงจำเป็นต้องมีการอนุญาตให้มีการเข้าสู่ตลาดภายในประเทศ[5]

หลักการเข้าสู่ตลาด (Market Access) ตามมาตรา 16 ของข้อตกลง GATS นั้น ประเทศสมาชิกทั้งหลายจะต้องกำหนดเงื่อนไขของการเข้าสู่ตลาดที่เกี่ยวเนื่องกับรูปแบบของการให้บริการทั้ง 4 รูปแบบ ตามมาตรา 1 ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว โดยต้องกำหนดไว้ในตารางข้อผูกพันเฉพาะของประเทศสมาชิก เพื่อให้ประเทศสมาชิกปฏิบัติต่อบริการและผู้ให้บริการของประเทศ

[5] วรากร กิจเจริญ, “การเปิดเสรีการค้าบริการสาขาประกันภัยของไทยภายใต้ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ”, (สารนิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547), น.24.

สมาชิกอื่นใด ที่เป็นการปฏิบัติที่เป็นคุณไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการปฏิบัติที่ให้ภายใต้ข้อกำหนด ข้อจำกัด และเงื่อนไขตามที่ได้ตกลงกัน และระบุไว้ในตารางข้อผูกพันเฉพาะ[6]

นอกจากนี้ หากประเทศสมาชิกใดได้ผูกพันในการเข้าสู่ตลาดเกี่ยวกับการให้บริการผ่านรูปแบบของการให้บริการตามมาตรา 1 วรรค 2 (a) กล่าวคือ รูปแบบของการให้บริการจากดินแดนของประเทศสมาชิกหนึ่งสู่ดินแดนของประเทศสมาชิกอื่น (Cross border supply) ประเทศสมาชิกต้องอนุญาตให้มีการเคลื่อนย้ายของทุน หากการเคลื่อนย้ายทุนเป็นส่วนจำเป็นสำหรับการค้าบริการ และหากประเทศสมาชิกใดได้ผูกพันการเข้าสู่ตลาดในรูปแบบการให้บริการโดยผู้ให้บริการของประเทศสมาชิกหนึ่งเข้ามาประกอบธุรกิจในรูปแบบของนิติบุคคลของประเทศสมาชิกนั้นในดินแดนของประเทศสมาชิกตน (Commercial presence) ประเทศสมาชิกนั้นจะต้องผูกพันในการอนุญาตให้มีการโอนทุนที่เกี่ยวข้องเข้ามาในดินแดนของตนได้ด้วย

การเข้าสู่ตลาดจึงเป็นการเปิดตลาดของประเทศสมาชิกหนึ่งให้แก่ประเทศสมาชิกอื่นได้เข้ามาประกอบธุรกิจในดินแดนของประเทศสมาชิกตามสาขาบริการและเงื่อนไขการเข้าสู่ตลาดที่กำหนดไว้ในตารางข้อผูกพันเฉพาะ ทั้งนี้ ข้อตกลง GATS มาตรา 16 วรรค 2 ได้ระบุถึงมาตรการที่เป็นการกีดกันการเข้าสู่ตลาดค้าบริการ 6 ประการ ซึ่งประเทศสมาชิกไม่สามารถที่จะใช้ได้ถ้าไม่ได้ระบุไว้อย่างชัดแจ้งในตารางข้อผูกพันเฉพาะ ดังนี้

1) การจำกัดจำนวนของผู้ให้บริการ (Service Suppliers) ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของการกำหนดจำนวนโควตา (Numerical Quotas) การผูกขาด (Monopolies) ผู้ให้บริการแต่เพียงผู้เดียว (Exclusive Service Suppliers) หรือข้อกำหนดแห่งความจำเป็นในทางเศรษฐกิจ (The Requirement of an Economic Needs Test)

2) การจำกัดมูลค่ารวมของธุรกรรมของการค้าบริการ หรือสินทรัพย์ในรูปของการกำหนดจำนวนโควตา (Numerical Quotas) หรือข้อกำหนดแห่งความจำเป็นในทางเศรษฐกิจ

3) การจำกัดมูลค่าจำนวนรวมของการค้าบริการ (Total Number of Service Operations) หรือปริมาณรวมทั้งหมดของผลผลิตที่เกิดจากการประกอบธุรกิจบริการ (Quantity of Service Output) ในรูปของการกำหนดโควต้า หรือข้อกำหนดแห่งความจำเป็นในทางเศรษฐกิจ

4) การจำกัดจำนวนผู้ประกอบการที่เป็นบุคคลธรรมดาที่อาจถูกว่าจ้างในสาขาบริการใดโดยเฉพาะ หรือผู้ให้บริการอาจว่าจ้างมาและเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการประกอบการค้าบริการสาขาใดสาขาหนึ่งโดยเฉพาะ หรือข้อกำหนดแห่งความจำเป็นในทางเศรษฐกิจ

---

[6] Edmond McGovern, International Trade Regulation, (England : Exeter Globefield Press,1995), PP.31,161.

5) การจำกัดหรือกำหนดประเภทของนิติบุคคล (Legal Entity) หรือการร่วมลงทุน (Joint - Venture) ซึ่งผู้ให้บริการได้ให้บริการผ่าน

6) การจำกัดการร่วมลงเงินทุนหรือการลงทุนของคนต่างด้าว (Foreign capital or investment) ในลักษณะของการจำกัดสัดส่วนการถือหุ้นสูงสุดของชาวต่างชาติ หรือจำกัดมูลค่ารวมของการลงทุนจากปัจเจกบุคคลหรือโดยรวมของชาวต่างชาติ

ดังนั้น หากประเทศสมาชิกจะกำหนดข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาดในการค้าบริการไว้ ก็ต้องระบุไว้ให้ชัดแจ้งในตารางข้อผูกพันเฉพาะ มิฉะนั้น ข้อจำกัดที่เข้าลักษณะข้างต้นอาจกลายเป็นการกีดกันการค้าบริการได้

อย่างไรก็ดี หากประเทศสมาชิกประสงค์จะปกป้องสาขาบริการใดหรือรูปแบบการให้บริการรูปแบบใด ก็อาจทำได้ด้วยการไม่นำมากำหนดไว้ในตารางข้อผูกพันเฉพาะในกรณีเช่นนี้ ประเทศสมาชิกยังคงมีสิทธิที่จะมีกฎหมายหรือมาตรการภายในที่เป็นการห้ามหรือจำกัดการประกอบธุรกิจได้ หากข้อห้ามหรือข้อจำกัดนั้นไม่เข้าข่ายเป็นการกีดกันการค้าลักษณะใดลักษณะหนึ่งใน 6 ประการข้างต้น[7]

1.2 <u>ข้อยกเว้นของการปฏิบัติตามพันธกรณีของการเปิดเสรีการค้าบริการ</u>

ข้อตกลง GATS บัญญัติหลักการต่างๆ ให้ประเทศสมาชิก WTO ปฏิบัติตาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดเสรีการค้าบริการ ไม่ว่าจะเป็นหลักการประติบัติอย่างชาติที่ได้รับการอนุเคราะห์ยิ่ง หลักการประติบัติเยี่ยงคนชาติ หลักความโปร่งใส หลักการเปิดเสรีตามลำดับ และหลักการเข้าสู่ตลาด ตลอดจนหลักการอื่นๆ ที่บัญญัติไว้ในข้อตกลง GATS เพื่อให้การเปิดเสรีการค้าบริการเป็นไปอย่างเท่าเทียมกัน แต่โดยที่ประเทศสมาชิก WTO มีทั้งประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนาจึงเป็นที่ยอมรับกันว่าประเทศกำลังพัฒนาย่อมมีศักยภาพในการปฏิบัติตามพันธกรณีตามข้อตกลง GATS น้อยกว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยเหตุนี้ ข้อตกลง GATS จึงได้กำหนดข้อยกเว้นในการปฏิบัติตามพันธกรณีของความตกลงการเปิดเสรีการค้าบริการไว้ดังต่อไปนี้

---

[7] ประสิทธิ์ เอกบุตร, “รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง ผลการบังคับใช้พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542”, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548), น.67.

1.2.1 หลักการมีส่วนร่วมมากขึ้นของประเทศกำลังพัฒนา

เนื่องจากประเทศที่พัฒนาแล้วมีความพร้อมทางด้านเงินทุนและเทคโนโลยีมากกว่าประเทศกำลังพัฒนา จึงทำให้ประเทศกำลังพัฒนาเสียเปรียบประเทศที่พัฒนาแล้วไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจหรือด้านกฎหมายก็ตาม ดังนั้นหลักความเสมอภาคจะเกิดความเป็นธรรมได้ก็ต่อเมื่อมีการประติบัติต่อผู้ที่มีกำลังเท่าเทียมกัน และควรประติบัติที่แตกต่างกันระหว่างผู้ที่มีกำลังไม่เท่าเทียมกัน[8] และควรประติบัติที่แตกต่างกันระหว่างผู้ที่มีกำลังแตกต่างกัน ซึ่งความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจควรจะวางอยู่บนหลักไม่ต่างตอบแทนและหลักการเลือกประติบัติได้เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ประเทศกำลังพัฒนา[9]

นอกจากนี้ เพื่อเปิดโอกาสให้มีการเข้าถึงเทคโนโลยีสมัยใหม่ของประเทศที่พัฒนาแล้ว การเข้าถึงช่องทางการจัดจำหน่าย และเครือข่ายข้อมูลข่าวสารต่างๆ ข้อตกลง GATS มาตรา 4 วรรค 2 จึงกำหนดให้ประเทศที่พัฒนาแล้วต้องจัดตั้งจุดติดต่อ (Contact points) ขึ้นภายใน 2 ปี นับแต่ความตกลงจัดตั้ง WTO มีผลบังคับใช้ เพื่อให้บริการกับประเทศกำลังพัฒนา ให้มีการเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลด้านการพาณิชย์ ด้านเทคนิคหรือวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการค้าบริการ การจดทะเบียน การรับรอง และการได้รับคุณสมบัติทางวิชาชีพ และข้อมูลด้านเทคโนโลยีการบริการต่างๆ

อย่างไรก็ตาม มาตรการมีส่วนร่วมมากขึ้นของประเทศกำลังพัฒนานี้เป็นเพียงการเชิญชวนเท่านั้น จึงปราศจากผลบังคับทางกฎหมาย[10] ไม่ได้เป็นหน้าที่ผูกพันประเทศพัฒนาแล้วแต่อย่างใด

1.2.2 หลักการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ (Economic Integration)

หลักการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเป็นข้อยกเว้นของหลักการประติบัติอย่างชาติที่ได้รับการอนุเคราะห์ยิ่ง (MFN) ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของหลักการไม่เลือกปฏิบัติ กล่าวคือ หลักการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ ในมาตรา 5 ของข้อตกลง GATS เป็นการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในกรณีที่ประเทศ

---

[8] ประสิทธิ์ เอกบุตร, “ข้อเสนอทางกฎหมายบางประการต่อการกำหนดนโยบายทางการค้าระหว่างประเทศของไทยในแกตต์,” วารสารนิติศาสตร์, 15 (ธันวาคม 2538) น.84.

[9] สุรเกียรติ เสถียรไทย และทัชชมัย ฤกษะสุต, “หลักกฎหมายของข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ”, รพี’37, น.84.

[10] จตุรนต์ ถิระวัฒน์, กฎหมายระหว่างประเทศ, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2547), น.391.

สมาชิกต้องการที่จะให้เกิดการบริการ หรือผู้ให้บริการภายในกลุ่มประเทศที่รวมตัวกัน ในลักษณะที่ดีกว่าสิทธิของการบริการหรือผู้ให้บริการของประเทศที่อยู่นอกกลุ่ม โดยผลของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจทำให้ประเทศสมาชิกในกลุ่มเศรษฐกิจไม่ต้องให้การปฏิบัติที่เท่าเทียมกันต่อประเทศสมาชิกที่อยู่นอกกลุ่ม

ทั้งนี้ การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเพื่อขยายการค้าเสรีด้านบริการนั้น จะต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 5 คือ การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจจะต้องมีเงื่อนไขที่ครอบคลุมสาขาบริการต่างๆ ที่มากพอ โดยการรวมกลุ่มจะต้องไม่เฉพาะเจาะจงว่าจะเปิดเสรีการค้าบริการในสาขาใดสาขาหนึ่งเท่านั้น และความตกลงรวมกลุ่มดังกล่าวจะต้องกำหนดไม่ให้มี หรือยกเลิกการเลือกปฏิบัติที่มีอยู่เดิมในสาขาที่ครอบคลุม และต้องไม่สร้างมาตรการเลือกปฏิบัติรูปแบบใหม่ๆ เพิ่มเติมและไม่เป็นการเพิ่มระดับอุปสรรคที่มีต่อการค้าบริการเมื่อเทียบกับระดับอุปสรรคที่มีอยู่ก่อนที่จะมีกลุ่มเศรษฐกิจนั้น และไม่ทำให้เกิดการกีดกันทางการค้าสำหรับประเทศนอกกลุ่มเกินกว่าที่เป็นอยู่ก่อนการรวมกลุ่มขึ้น

1.2.3 <u>ข้อยกเว้นของหลักการทางกฎหมายของการเปิดเสรีการค้าบริการ</u>

หลักการเปิดเสรีทางการค้าบริการนั้น ได้มีการกำหนดข้อยกเว้นของหลักการดังกล่าวโดยไม่ได้กำหนดให้ประเทศสมาชิกจะต้องเปิดเสรีทางการค้าบริการในทุกๆ เรื่อง แต่ได้คำนึงถึงความเหมาะสมและจำเป็นภายในประเทศด้วย ข้อตกลง GATS จึงบัญญัติข้อยกเว้นไว้ ดังต่อไปนี้

1.2.3.1 <u>ข้อยกเว้นของการปฏิบัติตามพันธกรณี MFN Treatment</u>

โดยที่ประเทศสมาชิก WTO จะต้องให้การปฏิบัติโดยทันทีและประเทศจากเงื่อนไขต่อบริการและต่อผู้ให้บริการของประเทศสมาชิกอื่นในลักษณะที่ไม่ด้อยไปกว่าการปฏิบัติที่คนให้แก่บริการหรือผู้ให้บริการที่คล้ายกันของประเทศอื่น[11] ตามหลักการประติบัติอย่างชาติที่ได้รับการอนุเคราะห์ยิ่ง

อย่างไรก็ดีประเทศสมาชิกสามารถขอยกเว้นจากพันธกรณี MFN ได้ เนื่องจากความพร้อมของแต่ละประเทศที่จะปฏิบัติตามหลัก MFN มีไม่เท่ากัน ข้อตกลง GATS จึงกำหนดข้อยกเว้นการปฏิบัติตามพันธกรณี MFN ไว้ในภาคผนวกว่าด้วยข้อยกเว้นตามมาตรา 2 (Annex on Article II Exemptions)[12] ทั้งนี้ หลังจากวันที่ข้อตกลง WTO มีผลใช้บังคับแล้ว ประเทศสมาชิก

[11] Article 2 : GATS.

[12] Annex on Article II Exemptions : GATS.

จะไม่สามารถเพิ่มข้อยกเว้นใหม่ ๆ ได้อีก เว้นแต่จะขอยกเว้นตามมาตรา 9 วรรค 3 ของข้อตกลง WTO ซึ่งจะต้องเป็นการขอยกเว้นในที่ประชุมระดับรัฐมนตรี (Ministerial Conference) ของ WTO และจะต้องได้รับเสียงสนับสนุนถึง 3 ใน 4 ของเสียงจำนวนสมาชิกทั้งหมด ซึ่งเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก[13] ทั้งนี้ ข้อยกเว้นหลัก MFN จะมีระยะเวลาไม่เกิน 10 ปีไม่ได้และจะต้องนำเข้าสู่การเจรจาลดและขจัดอุปสรรคทางการค้าบริการในการเจรจาเปิดเสรีการค้าบริการรอบต่อมา[14]

1.2.3.2 ข้อยกเว้นกรณีทั่วไป (General Exceptions)

ข้อยกเว้นกรณีทั่วไป บัญญัติอยู่ในมาตรา 14 ของข้อตกลง GATS ซึ่งเป็นข้อยกเว้นทั่วไปที่สามารถใช้ได้กับทุกบทบัญญัติในข้อตกลง GATS โดยกำหนดให้ประเทศสมาชิกสามารถที่จะใช้มาตรการใดๆ ในลักษณะที่ไม่ก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติ หรือโดยไม่จำกัดการค้าแอบแฝง แม้จะขัดกับหลักการตามข้อตกลง GATS ก็ตาม หากเป็นมาตรการจำเป็น ดังต่อไปนี้

(1) มาตรการอันจำเป็นเพื่อคุ้มครองศีลธรรมอันดีของประชาชน และเป็นการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน อย่างไรก็ตาม ข้อยกเว้นนี้จะยกขึ้นได้เฉพาะในกรณีที่มีการคุกคามที่รุนแรงต่อผลประโยชน์พื้นฐานของสังคม

(2) มาตรการอันจำเป็นเพื่อคุ้มครองชีวิต หรือสุขภาพของมนุษย์ สัตว์ หรือพืช

(3) มาตรการอันจำเป็นเพื่อให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ซึ่งไม่สอดคล้องกับความตกลงนี้ รวมถึงกรณีเกี่ยวกับการป้องกันวิธีปฏิบัติที่หลอกหลวงและฉ้อฉล หรือเพื่อดำเนินการกับผลการผิดนัดสัญญาบริการ, การคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลของปัจเจกชนเกี่ยวกับการประมวลผล และการเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคล และการคุ้มครองตามความลับของบันทึกและบัญชีของบุคคล

(4)มาตรการที่ขัดกับหลักการประติบัติเยี่ยงคนชาติให้มีการปฏิบัติที่แตกต่างเพื่อจัดเก็บภาษีจากผู้ให้บริการหรือการบริการของประเทศสมาชิกอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและเท่าเทียมกัน

(5) มาตรการอันจำเป็นเพื่อหลีกเลี่ยงการเก็บภาษีซ้ำซ้อน แม้ว่าจะขัดกับหลัก MFN

---

[13] ประสิทธิ์ เอกบุตร, *อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 7*, น.66.

[14] Article 17 : GATS.

1.2.3.3 ข้อยกเว้นเกี่ยวกับความมั่นคง (Security Exceptions)

ข้อตกลง GATS ข้อ 14 ทวิ บัญญัติหลักเกณฑ์ข้อยกเว้นที่เกี่ยวกับความมั่นคงไว้ โดยอนุญาตให้ประเทศสมาชิกสามารถกำหนดข้อจำกัดทางการค้าบริการได้ หากเป็นผลประโยชน์แห่งความมั่นคง เช่น การเปิดเผยข้อมูลที่ขัดกับประโยชน์ด้านความมั่นคง การจัดตั้งกองกำลังทหาร เกิดสภาวะสงคราม หรือกรณีทีประเทศสมาชิกจะดำเนินการใดๆ ตามพันธกรณีขององค์การสหประชาชาติเพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงและสันติภาพ ทั้งนี้การใช้มาตรการข้อยกเว้นเพื่อความมั่นคงนี้ ประเทศสมาชิกต้องแจ้งให้คณะมนตรีการค้าบริการทราบถึงมาตรการที่เป็นข้อจำกัดทางการค้าและระยะเวลาการสิ้นสุดของมาตรการดังกล่าวด้วย

1.2.3.4 ข้อยกเว้นอันเนื่องมาจากการใช้มาตรการปกป้องในกรณีฉุกเฉิน (Emergency Safeguards Measures)

มาตรการปกป้องในกรณีฉุกเฉินได้บัญญัติในมาตรา 10 ของข้อตกลง GATS โดยเป็นการวางหลักเกณฑ์ในการที่ประเทศสมาชิกจะสามารถระงับไม่ปฏิบัติตามข้อผูกพันที่ได้เสนอไว้ชั่วคราว เนื่องจากมีเหตุจำเป็นฉุกเฉินทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามข้อผูกพันภายใต้ความตกลงนี้ได้ ข้อตกลง GATS กำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องจัดให้มีการเจรจาเกี่ยวกับปัญหาเรื่องมาตรการปกป้องฉุกเฉิน โดยต้องอยู่บนพื้นฐานของหลักการไม่เลือกปฏิบัติ และต้องจัดให้มีการเจรจาภายในเวลาไม่เกิน 3 ปี นับแต่วันที่ความตกลงจัดตั้ง WTO มีผลบังคับใช้

มาตรการปกป้องฉุกเฉินนี้มีความจำเป็นสำหรับประเทศกำลังพัฒนา เนื่องจากประเทศกำลังพัฒนาต้องใช้เวลาในการปรับตัวให้เตรียมพร้อมต่อการเปิดเสรี และยังไม่มีความพร้อมในหลายด้านในการเปิดเสรีการค้าในสาขาบริการ ดังนั้นมาตราการปกป้องฉุกเฉินจึงเป็นมาตราการหนึ่งที่จะช่วยสร้างความมั่นใจต่อประเทศกำลังพัฒนาในการเปิดเสรี และจูงใจให้ประเทศกำลังพัฒนายินดีที่จะเปิดเสรีมากยิ่งขึ้น แต่โดยที่ประเทศพัฒนาแล้วโดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐอเมริกา แคนาดา สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น ต่างมีจุดยืนที่ชัดเจนในการคัดค้านการกำหนดมาตราการปกป้องฉุกเฉินของประเทศกำลังพัฒนาเพื่อรวมอยู่ในข้อตกลง GATS ในขณะเดียวกันประเทศกำลังพัฒนาเองก็ยังคงมีความกังวลเกี่ยวกับการใช้มาตราการปกป้องฉุกเฉินกับการให้บริการรูปแบบที่ 4 การให้บริการผ่านบุคคลธรรมดาของประเทศสมาชิกหนึ่งในดินแดนของประเทศสมาชิกอื่น (Presence of natural persons) ซึ่งเป็นรูปแบบการให้บริการที่ประเทศกำลังพัฒนา

ให้ความสนใจ[15] ด้วยเหตุนี้ แม้ว่า WTO จะจัดตั้งมาเกินกว่า 3 ปีแล้ว แต่จนถึงปัจจุบันการเจรจาเกี่ยวกับมาตรการปกป้องฉุกเฉินก็ยังไม่เป็นที่ยุติ

1.3 <u>การปฏิบัติตามข้อตกลง GATS ในสถานะที่เป็นกฎหมายระหว่างประเทศลักษณะสนธิสัญญา (Conventional International Law)</u>

ข้อตกลง GATS เป็นส่วนหนึ่งของความตกลงแนบท้ายในการจัดตั้งองค์การการค้าโลก โดยจัดอยู่ในกลุ่มความตกลงที่เรียกว่า “Multilateral Trade Agreements” ซึ่งเป็นความตกลงทางการค้าพหุภาคีที่สมาชิกทุกประเทศยอมรับเมื่อได้ลงนามผูกพันเข้าเป็นสมาชิก WTO แล้ว เนื่องจากความตกลงจัดตั้งองค์การการค้าโลก (WTO) มีลักษณะเป็นข้อตกลงชุด (Package Agreement) คือ ลงนามเพียงครั้งเดียวแต่มีผลต่อทุกความตกลง ดังนั้น เมื่อพิจารณาในสถานะที่เป็นกฎหมายระหว่างประเทศลักษณะสนธิสัญญา (Conventional International Law) แล้ว ประเทศสมาชิก WTO ซึ่งเป็นประเทศคู่สัญญามีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามพันธกรณีที่เป็นข้อผูกพันให้รัฐภาคีคู่สัญญามีหน้าที่ต้องปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติใดๆ ตามที่สนธิสัญญากำหนดตามหลักสัญญาต้องเป็นสัญญา (Pacta Sunt Servanda) ด้วยความสุจริตใจ (Good Faith) และจะต้องไม่กระทำการใดๆ อันเป็นการขัดขวางหรือทำลายวัตถุประสงค์ของสนธิสัญญา ทั้งนี้ เป็นไปตามมาตรา 26 และ มาตรา 28 แห่งอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา ค.ศ. 1969

ดังนั้น ประเทศใดที่เข้าเป็นสมาชิก WTO ก็ย่อมมีพันธกรณีตามข้อตกลง GATS ที่ต้องปฏิบัติตามความตกลงในส่วนที่ว่าด้วยพันธกรณีและระเบียบวินัยทั่วไปทางการค้าบริการตลอดจนการปฏิบัติตามตารางข้อผูกพัน เพื่อเปิดตลาดทางการค้าบริการภายในประเทศในสาขาบริการตามที่ได้ระบุไว้ในตารางข้อผูกพันเฉพาะ (Schedule of Specific Commitment)

---

[15] พรเทพ เบญญาอภิกุล ,<u>GATS ความตกลงว่าด้วยการค้าบริการ</u>, โครงการ WTO Watch (จับกระแสองค์การการค้าโลก), (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548), น.84.

2. พันธกรณีในการเปิดเสรีการค้าบริการสาขาขนส่งทางทะเลตามตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทย

2.1 ตารางข้อผูกพันเฉพาะ

ข้อตกลง GATS ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดทำข้อผูกพันเฉพาะของประเทศสมาชิกไว้ในภาค 3 (Part III) ของข้อตกลง GATS โดยกำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องจัดทำข้อผูกพันการเปิดเสรีการค้าบริการด้านต่างๆ คือ 1) การเข้าสู่ตลาด (Market Access) 2) การประติบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) และ 3) ข้อผูกพันเพิ่มเติม (Additional Commitments) ซึ่งข้อผูกพันต่างๆ เหล่านี้จะถูกกำหนดไว้ในตารางข้อผูกพันเฉพาะแนบท้ายข้อตกลง GATS

2.1.1 การเข้าร่วมเจรจาหลายฝ่ายเพื่อนำไปสู่การจัดทำตารางข้อผูกพันเฉพาะ

ดังที่ได้กล่าวแล้วว่า เมื่อองค์การการค้าโลก WTO ได้จัดตั้งขึ้นตามความตกลงมาราเกซ โดยมีผลมาจากการเจรจารอบอุรุกวัย เมื่อประเทศสมาชิกได้ลงนามในกรรมสารสุดท้าย (Final Act) เพื่อการจัดตั้ง WTO แล้ว พันธกรณีตามความตกลงแนบท้ายในการจัดตั้ง WTO รวมตลอดถึง ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการจึงมีผลผูกพันสมาชิกทั้งหมด อย่างไรก็ตาม ข้อตกลง GATS ก็มิได้บัญญัติว่าการค้าบริการระหว่างประเทศนั้นประกอบด้วยบริการสาขาใดบ้าง ดังนั้นเมื่อสมาชิก WTO มีพันธกรณีที่จะต้องเจรจาเพื่อเปิดเสรีการค้าบริการสาขาต่างๆ ให้แก่กัน กลุ่มเจรจาว่าด้วยการค้าบริการ (Group of Negotiation on Services – GNS) จึงได้ร่วมกันพิจารณากำหนดประเภทบริการที่มีการติดต่อซื้อขาย ให้บริการระหว่างกันในลักษณะระหว่างประเทศออกเป็นสาขาใหญ่ๆ 12 สาขา เพื่อประโยชน์ในการเจรจากำหนดข้อผูกพันเพื่อเปิดเสรีทางการค้าบริการให้แก่กัน โดยยึดหลักตามที่ UN Statistical Commission ได้ให้ความเห็นชอบและจัดพิมพ์ไว้ในเอกสารชื่อ Provisional Central Product Classification หรือ CPC มาเป็นแนวทางในการอ้างและจัดทำเป็น Service Sectoral Classification List เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการเจรจาจัดทำตารางข้อผูกพันเฉพาะ โดยแยกเป็นประเภทบริการ 12 สาขา ดังนี้[16]

1) สาขาบริการด้านธุรกิจ (Business Services)

2) สาขาบริการด้านคมนาคมสื่อสาร (Communication Services)

---

[16] “Services sectoral classification list”, World Trade Organization, MTN. GNS/W/120.

3) สาขาบริการด้านการก่อสร้างและวิศวกรรมที่เกี่ยวเนื่องกับการก่อสร้าง (Construction and Related Engineering Services)

4) สาขาบริการด้านการจัดจำหน่าย (Distribution Services)

5) สาขาบริการด้านการศึกษา (Educational Services)

6) สาขาบริการด้านสิ่งแวดล้อม(Environmental Services)

7) สาขาบริการด้านการเงิน (Financial Services)

8) สาขาบริการด้านที่เกี่ยวเนื่องกับสุขภาพและบริการทางสังคม (Health Related and Social Services)

9) สาขาบริการด้านการท่องเที่ยวและการเดินทางที่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว (Tourism and Travel Related Services)

10) สาขาบริการด้านการนันทนาการ วัฒนธรรม และการกีฬา (Recreational, Culture and Sporting Services)

11) สาขาบริการด้านการขนส่ง (Transport Services)

12) สาขาบริการด้านอื่นๆ (Others Services)

บริการแต่ละสาขายังจำแนกออกเป็นสาขาย่อยๆ (Sub sectors) และแต่ละสาขาย่อยก็ยังจำแนกออกเป็นกิจกรรมต่างๆ มากมาย (Activities) ที่เกี่ยวเนื่องกับการให้บริการตามสาขาด้านต่างๆ ซึ่งประเทศสมาชิก WTO จะต้องเจรจาเพื่อเปิดเสรีทางการค้าบริการให้แก่กันและกันตามกรอบข้อตกลง GATS

ทั้งนี้พันธกรณีที่กำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องเจรจาเพื่อจัดทำตารางข้อผูกพันเฉพาะนั้น ข้อตกลง GATS ได้วางอยู่บนพื้นฐานของหลักการเปิดเสรีแบบก้าวหน้าเป็นลำดับ เนื่องจากตระหนักในความแตกต่างกันของประเทศสมาชิกไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ หรือด้านกฎหมาย ซึ่งเป็นผลให้ความพร้อมในการกำหนดข้อผูกพันของแต่ละประเทศสมาชิกแตกต่างกันออกไป อย่างไรก็ตามในการเจรจาการค้าบริการในแต่ละรอบนั้น จะต้องคำนึงถึงความคืบหน้าในการเปิดเสรีตามลำดับด้วย เพื่อมุ่งสู่การเพิ่มขึ้นของการจัดทำข้อผูกพันเฉพาะภายใต้ข้อตกลง GATS ต่อไป

เมื่อพิจารณาบริการด้านการขนส่ง (Transport Services) ตาม Services sectoral classification list ได้แบ่งออกเป็น 9 สาขาบริการย่อย ดังนี้

1) บริการขนส่งทางทะเล (Maritime Transport Services)

2) บริการขนส่งทางน้ำในประเทศ (Internal Waterways Transport Services)

3) บริการขนส่งทางอากาศ (Air Transport Services)

4) บริการขนส่งทางอวกาศ (Space Transport Services)

5) บริการขนส่งทางรถไฟ (Rail Transport Services)

6) บริการขนส่งทางบก (Road Transport Services)

7) บริการขนส่งทางท่อ (Pipeline Transport Services)

8) บริการที่เกี่ยวเนื่องกับการขนส่งประเภทอื่น (Services Auxiliary to all modes of Transport Services)

9) บริการขนส่งอื่น (Other transport Services)

ทั้งนี้บริการขนส่งทางทะเล (Maritime Transport Services) ตาม Services Sectoral Classification ได้แบ่งออกเป็น 6 ลักษณะ ดังนี้

1. การขนส่งคนโดยสาร (Passenger transportation)

2. การขนส่งสินค้า (Freight transportation)

3. การเช่าเรือพร้อมลูกเรือ (Rental of vessels with crew)

4. การบำรุงรักษาและซ่อมแซมเรือ (Maintenance and repair o f vessels)

5. การให้บริการลากจูงเรือ (Pushing and Towing Services)

6. บริการที่สนับสนุนการขนส่งทางทะเล (Supporting Services for maritime transport)

2.1.2 <u>การจัดทำตารางข้อผูกพันเฉพาะ</u>

การกำหนดข้อผูกพันเพื่อเปิดเสรีการค้าบริการตามข้อตกลง GATS นั้น เกิดจากการเจรจาระหว่างประเทศ โดยประเทศสมาชิกจะทำความตกลงเกี่ยวกับระดับของข้อผูกพันที่แต่ละประเทศจะสามารถยอมรับได้ เมื่อตกลงกันได้แล้วก็จะระบุข้อผูกพันตามที่ได้เจรจากันไว้ในตารางข้อผูกพันเฉพาะ หรือที่เรียกว่า Schedule of Specific Commitments ซึ่งตารางข้อผูกพันเฉพาะจะปรากฏอยู่ในภาคผนวกของข้อตกลง GATS และถือเป็นส่วนหนึ่ง (Integral part) ของข้อตกลง GATS ดังนั้นจึงมีผลผูกพันประเทศสมาชิกให้มีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามข้อผูกพันการเปิดเสรีการค้าบริการในสาขาต่างๆ ตามที่ได้กำหนดไว้ในตารางข้อผูกพันเฉพาะ

ในมาตรา 20 ของข้อตกลง GATS กำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องจัดทำข้อผูกพันเฉพาะ (Specific Commitment) ไว้ในตารางข้อผูกพันเฉพาะ (Schedule of Specific Commitments)

เพื่อแสดงว่า สาขาบริการใดบ้างที่ประเทศสมาชิกตกลงผูกพัน ที่จะเปิดเสรีให้แก่ประเทศสมาชิกอื่น ซึ่งในตารางข้อผูกพันเฉพาะนี้จะต้องประกอบด้วยรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ข้อกำหนด ข้อจำกัด และเงื่อนไขเกี่ยวกับการเข้าสู่ตลาด (Commitment on Market Access)

2) เงื่อนไขและคุณสมบัติเกี่ยวกับการให้การประติบัติเยี่ยงคนชาติ (Commitment on National Treatment)

3) การดำเนินการที่เกี่ยวกับการจัดทำข้อผูกพันเพิ่มเติม (Additional Commitments)

4) กำหนดเวลาในการอนุวัติการตามข้อผูกพัน

5) วันที่ข้อผูกพันจะมีผลบังคับใช้

ทั้งนี้ตารางข้อผูกพันให้ผนวกไว้กับความตกลงนี้ และให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของความตกลงนี้ด้วย

เมื่อประเทศสมาชิกจัดทำตารางข้อผูกพันเฉพาะแล้วก็จะต้องยื่นต่อ WTO เพื่อให้มีการดำเนินการเจรจาระหว่างประเทศสมาชิกกันต่อไป ซึ่งวัตถุประสงค์ในการเจรจาเพื่อจัดทำข้อผูกพันเฉพาะในการเปิดเสรีทางการค้าบริการ ไม่ว่าจะเป็นสาขาบริการที่ประเทศสมาชิกประสงค์จะเปิดตลาด ตลอดจนสาขาย่อย กิจกรรม และรูปแบบการให้บริการ (Mode of Supply) ก็เพื่อให้ทราบว่าเงื่อนไขหรือข้อจำกัดใดบ้างที่จะนำมาใช้ระหว่างสมาชิกด้วยกัน ซึ่งวิธีปฏิบัติในการเจรจาจะทำโดยการพิจารณาข้อเสนอเบื้องต้น (Initial Offer) ที่ประเทศสมาชิกจัดทำขึ้นตามแบบฟอร์มที่องค์การการค้าโลกเป็นผู้กำหนด และส่งให้ฝ่ายเลขาธิการ WTO เพื่อจัดทำเป็นหนังสือเวียนแจ้งให้กับประเทศสมาชิกทราบ เมื่อประเทศสมาชิกใดประสงค์ที่จะขอเจรจากับประเทศที่เสนอข้อผูกพันก็จะติดต่อกับผู้แทนของรัฐบาลประเทศสมาชิกนั้น โดยอาจจะติดต่อโดยตรงหรือจะติดต่อผ่านฝ่ายเลขาธิการ WTO ก็ได้ เพื่อจัดให้มีการประชุมเจรจาเพื่อเปิดเสรีการค้าบริการกันต่อไป

ดังนั้น ประเทศสมาชิก WTO จึงต้องดำเนินการเพื่อจัดทำตารางข้อผูกพันเฉพาะในการเปิดเสรีการค้าบริการในแต่ละสาขาโดยกำหนดข้อผูกพันที่จะเปิดเสรีตลอดจนข้อจำกัดและเงื่อนไขตามหลักการเข้าสู่ตลาด และการประติบัติเยี่ยงคนชาติเพื่อเปิดตลาดบริการให้แก่ประเทศสมาชิกอื่นๆ ตามรูปแบบการให้บริการ (Mode of Supply) ใน 4 รูปแบบคือ 1) Cross border supply การให้บริการข้ามพรมแดน 2) Consumption abroad การบริการที่ผู้รับบริการเคลื่อนย้ายไปยังประเทศผู้ให้บริการ 3) Commercial presence การบริการที่ให้บริการผ่านองค์กรที่ให้บริการของประเทศสมาชิกหนึ่งไปในดินแดนของประเทศสมาชิกอื่น และ 4) Presence of natural persons

การให้บริการผ่านบุคคลธรรมดาของประเทศสมาชิกหนึ่งในดินแดนของประเทศสมาชิกอื่น รวมไปถึงการจัดทำข้อผูกพันเพิ่มเติมด้วยถ้ามี

2.1.3 <u>รูปแบบของตารางข้อผูกพันเฉพาะ</u>

ตารางข้อผูกพันเฉพาะจะระบุเงื่อนไขและข้อจำกัดในการเปิดเสรีการค้าบริการไว้ ซึ่งจะแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal Commitments) และส่วนที่เป็นข้อผูกพันเฉพาะสาขา (Sector Specific Commitments) ดังนี้

(1) ตารางข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal Commitments) คือ ตารางข้อผูกพันที่ครอบคลุมทุกสาขาบริการ และใช้อ้างอิงถึงเมื่อมีการแสดงถึงข้อผูกพันเฉพาะในแต่ละสาขา โดยมีลักษณะเป็นภาพรวมเพื่อจะได้ไม่ต้องกล่าวซ้ำซ้อนทุกเรื่อง ซึ่งลักษณะของข้อผูกพันที่ใช้กับทุกสาขาบริการตามตารางข้อผูกพันทั่วไปนี้ ประเทศสมาชิกส่วนใหญ่จะกำหนดเงื่อนไข หรือข้อจำกัดครอบคลุมถึงเรื่องต่อไปนี้

1) การลงทุนทางตรงของต่างชาติ (Foreign Direct Investment : FDI)

2) การถือครองอสังหาริมทรัพย์ (Real Estate Acquisition)

3) การให้การอุดหนุนโดยรัฐ หรือการขอยกเว้นภาษี (Government Subsidies or Taxation)

4) การเข้ามาและอาศัยอยู่ชั่วคราวของบุคคลธรรมดา (Entry and Temporary Stay of Natural Persons)

(2) ตารางข้อผูกพันเฉพาะสาขา (Sector Specific commitments) คือ ตารางที่ระบุรายละเอียดของข้อผูกพันในแต่ละสาขาที่ประเทศสมาชิกประสงค์จะเปิดเสรีการค้าบริการ และเนื่องจากสภาพที่แตกต่างกันไปในแต่ละสาขาบริการจึงมีการกำหนดข้อผูกพันเป็นกรณีๆ ไปตามแต่ละสาขาบริการ ทั้งนี้ประเทศสมาชิกที่ยื่นข้อผูกพันสามารถที่จะตั้งข้อจำกัดในรูปแบบของการให้บริการทั้ง 4 รูปแบบได้ ดังนั้น ประเทศสมาชิกจะต้องเจรจาเพื่อจัดทำตารางข้อผูกพันเฉพาะในสาขาบริการที่พร้อมจะเปิดเสรี และจะกำหนดข้อจำกัดหรือเงื่อนไขอย่างใดไว้ก็ต้องระบุลงในตารางข้อผูกพันเฉพาะ โดยตารางข้อผูกพันจะประกอบด้วย

1) สาขาหรือสาขาย่อย (Sector or Sub sector) ที่ประเทศสมาชิกเสนอที่จะผูกพัน ซึ่งสาขาบริการตามที่กลุ่มเจรจาว่าด้วยการค้าบริการ (Group of Negotiation on Services – GNS)

ได้ร่วมกำหนดสาขาบริการไว้ทั้งสิ้น 12 สาขา ตามที่ปรากฏใน Service Sectoral Classification List[17] เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการเจรจาจัดทำตารางข้อผูกพันเฉพาะ

2) เงื่อนไขและข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด (Limitation on Market Access)

โดยหลักประเทศสมาชิก WTO จะต้องเปิดโอกาสให้คนชาติของประเทศสมาชิกอื่นเข้าไปประกอบธุรกิจการค้าบริการในประเทศตนได้โดยไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขอย่างใดๆ แต่หากจะกำหนดเงื่อนไขหรือข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาดไว้มากน้อยเพียงใดจะต้องระบุไว้ในตารางข้อผูกพันเฉพาะ

3) การประติบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment)

การประติบัติเยี่ยงคนชาติ หมายถึง การที่คนต่างชาติจะได้รับการประติบัติเสมอด้วยคนชาติ เว้นแต่ในบางเรื่องตามที่กฎหมายกำหนด เช่นสิทธิทางการเมือง สำหรับการกำหนดเงื่อนไขหรือข้อจำกัดการประติบัติเยี่ยงคนชาติไว้มากน้อยเพียงใด ประเทศสมาชิกจะต้องระบุไว้ในตารางข้อผูกพันเฉพาะ

ทั้งนี้ ข้อผูกพันเฉพาะสาขาในการเข้าสู่ตลาดและการประติบัติเยี่ยงคนชาติอาจจะระบุให้สอดคล้องกันทั้ง 4 รูปแบบหรือเฉพาะรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งก็ได้ และใน 4 รูปแบบก็อาจระบุเฉพาะการเข้าสู่ตลาดหรือการประติบัติเยี่ยงคนชาติอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างก็ได้ ซึ่งการกำหนดหรือระบุเงื่อนไขนี้ ประเทศสมาชิกสามารถระบุไว้ตามระดับของการให้ความผูกพันที่จะกล่าวต่อไปใน 2.1.4

4) ข้อผูกพันเพิ่มเติม (Additional Commitments)

ประเทศสมาชิกสามารถจะกำหนดข้อผูกพันที่เกี่ยวกับคุณสมบัติ มาตรฐานหรือการออกใบอนุญาตที่ออกมาเพิ่มเติมนอกเหนือจากการผูกพันในการเข้าสู่ตลาด หรือการประติบัติเยี่ยงคนชาติได้โดยเฉพาะในบางสาขาที่ประเทศสมาชิกเห็นว่าน่าจะมีการกำหนดข้อผูกพันเพิ่มเติม ซึ่งมาตรา 18 ของข้อตกลง GATS บัญญัติให้กระทำได้ เช่น ในสาขาการขนส่งทางทะเล การโทรคมนาคมขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ ข้อผูกพันเพิ่มเติมนี้ประเทศสมาชิกจะกำหนดเพิ่มเติมไว้หรือไม่ก็ได้

อย่างไรก็ตามการไม่ระบุข้อจำกัดหรือเงื่อนไขใด ๆ ไว้ ถือว่าผู้ให้บริการจากประเทศสมาชิกอื่นๆ สามารถเข้าสู่ตลาดการค้าบริการในสาขานั้น ๆ ได้โดยเสรี

---

[17] สาขาบริการที่ปรากฏใน Service Sectoral Classification List ได้อ้างอิงแนวทางการกำหนดสาขาบริการมาจาก Provisional Central Product Classification หรือ CPC ที่ UN Statistical Commission เป็นผู้จัดทำขึ้น.

2.1.4 ระดับของการให้ความผูกพันในตารางข้อผูกพันเฉพาะ

ระดับของการให้ความผูกพันของประเทศสมาชิกที่ได้กำหนดไว้ในตารางข้อผูกพันเฉพาะนี้ จะมีผลผูกพันทางกฎหมายกับประเทศสมาชิก ซึ่งระดับของการให้ความผูกพันสามารถแบ่งออกได้ ดังนี้[18]

(1) ผูกพันเต็มที่ (Full Commitment) คือ ประเทศสมาชิกไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขใดในการเข้าสู่ตลาดและการประติบัติเยี่ยงคนชาติในสาขาบริการและรูปแบบการให้บริการนั้นโดยจะระบุไว้ในตารางข้อผูกพัน “None” ทั้งนี้ รัฐสมาชิกจะไม่สามารถกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ในการเข้าสู่ตลาดและการประติบัติเยี่ยงคนชาติได้อีก เพราะรัฐสมาชิกจะเพิ่มข้อจำกัดในการเปิดเสรีการค้าบริการให้มากกว่าเดิมไม่ได้ตามหลักการเปิดเสรีก้าวหน้าเป็นลำดับ

(2) ผูกพันเฉพาะบางส่วน (Partial Commitment) คือ การที่ประเทศสมาชิกให้คำมั่นว่าจะผูกพัน แต่เป็นการผูกพันที่ไม่เต็มที่ โดยมีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขบางประการ ซึ่งลักษณะของการผูกพันแบบมีข้อจำกัดนี้ อาจแบ่งออกได้ 2 ลักษณะ[19] คือ การผูกพันตามเงื่อนไขที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (Stan still) กล่าวคือ ประเทศสมาชิกไม่ได้ตัดสินใจที่จะผูกพันอะไรเพิ่มเติม ลักษณะที่สอง คือ การผูกพันในลักษณะที่เปิดเสรีมากขึ้นกว่าเดิม แต่ว่ายังคงมาตรการบางประการ (Rollback) ที่ขัดต่อหลักการเข้าสู่ตลาดและการประติบัติเยี่ยงคนชาติอยู่ โดยประเทศสมาชิกจะต้องระบุให้ชัดเจนว่าประสงค์ที่จะคงมาตรการใดที่ขัดต่อหลักการเข้าสู่ตลาดและการประติบัติเยี่ยงคนชาติไว้

(3) ไม่ผูกพัน (No commitment) คือ กรณีที่ประเทศสมาชิกไม่ได้ระบุข้อผูกพันอย่างเต็มที่และข้อผูกพันบางส่วนไว้ เนื่องจากประเทศสมาชิกต้องการคงมาตรการหรือเพิ่มมาตรการที่ไม่สอดคล้องกับหลักการเข้าสู่ตลาดและการประติบัติเยี่ยงคนชาติไว้ในสาขาบริการ และวิธีการให้บริการใด ประเทศสมาชิกจะระบุว่า “Unbound” ซึ่งหมายถึงยังไม่ผูกพันที่จะเปิดเสรี ซึ่งแสดงอยู่ในตัวว่าประเทศสมาชิกระบุว่า “Unbound” ไว้ในตารางข้อผูกพันเฉพาะนี้สามารถใช้ดุลพินิจในการกำหนดข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในการเปิดตลาดสำหรับคนต่างด้าวได้อย่างเต็มที่

นอกจากนี้ ใน Guide to reading the GATS schedules of Specific commitments and the list of article II (MFN) exemptions ได้กำหนดไว้ว่า สาขาบริการใดที่ประเทศสมาชิกไม่ต้องการที่จะผูกพันทั้ง 4 รูปแบบการให้บริการ ประเทศสมาชิกก็ไม่ต้องบันทึกสาขาบริการนั้นไว้ในตารางข้อผูกพันเฉพาะ ในกรณีที่สาขาบริการหนึ่งๆ ไม่สามารถให้บริการผ่านวิธีการให้บริการ

---

[18] Guide to reading the GATS schedules of Specific commitments and the list of article II (MFN) exemptions (http://www.wto.org).

[19] พรเทพ เบญญาอภิกุล,*อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 15*, น.58.

บางรูปแบบได้ เพราะเป็นไปไม่ได้ในทางเทคนิค เช่น การให้บริการข้ามพรมแดน (Cross border supply) ใน Mode 1 สำหรับบริการการตบแต่งทรงผม[20] ซึ่งไม่สามารถเกิดขึ้นได้ เนื่องจากผู้ให้บริการและผู้รับบริการอยู่คนละประเทศกัน ให้บันทึกคำว่า “Unbound*” พร้อมทั้งบันทึกลงในเชิงอรรถว่า “Unbound due to lack of technical feasibility”

2.2 สถานะทางกฎหมายของตารางข้อผูกพันเฉพาะ

การที่ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ มาตรา 20 ได้กำหนดให้ตารางข้อผูกพันเฉพาะผนวกแนบท้ายข้อตกลง GATS และให้ตารางข้อผูกพันเฉพาะเป็นส่วนหนึ่งของข้อตกลง GATS ด้วย (Schedules of Specific commitments shall be annexed to this agreement and form an integral part thereof) และเมื่อข้อตกลง GATS เป็นส่วนหนึ่งของกรรมสารสุดท้ายรวบรวมผลการเจรจารอบอุรุกวัย (Final Act Emboding The Results of the Uruguay of Multilateral Trade Negotiations) ซึ่งเป็นความตกลงจัดตั้ง WTO เมื่อรัฐสมาชิกยอมรับข้อตกลง WTO ก็ถือว่ายอมรับข้อตกลง GATS ซึ่งปรากฏอยู่ในภาคผนวก 1 B ด้วย และโดยที่ข้อตกลงจัดตั้ง WTO มีฐานะเป็นสนธิสัญญาผูกพันสมาชิก ข้อตกลง GATS จึงมีฐานะเป็นสนธิสัญญาเช่นกัน ด้วยเหตุนี้ ตารางข้อผูกพันเฉพาะที่อยู่แนบท้ายข้อตกลง GATS จึงมีสถานะเป็นสนธิสัญญาด้วย ย่อมก่อให้เกิดความผูกพันแก่ประเทศสมาชิกในอันที่จะต้องปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติใด ๆ ตามที่ได้กำหนดไว้ในตารางข้อผูกพันเฉพาะนั้น ตามหลักสัญญาต้องเป็นสัญญา (Pacta Sunt Servanda) และหลักสุจริต (Principle of good faith) ตามมาตรา 26 แห่งอนุสัญญาเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา ค.ศ. 1969 และจะต้องไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการขัดขวางหรือทำลายวัตถุประสงค์ของตารางข้อผูกพันเฉพาะตามที่มาตรา 18 แห่งอนุสัญญาเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา ค.ศ. 1969 กำหนดไว้[21] ทั้งนี้ หากประเทศสมาชิกผู้ยื่นตารางข้อผูกพันเฉพาะไม่ปฏิบัติตามข้อผูกพันที่ได้ยื่นไว้จะถือเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและก่อให้เกิดความรับผิดตามมา

---

[20] สำนักเจรจาการค้าบริการ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, “การเจรจาเปิดตลาดการค้าบริการในองค์การการค้าโลก,” (ธันวาคม 2547), น. 6.

[21] ประสิทธิ์ เอกบุตร, กฎหมายระหว่างประเทศ สนธิสัญญา เล่ม1, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2543), น.183.

2.3 การแก้ไขตารางข้อผูกพันเฉพาะ

2.3.1 หลักเกณฑ์การแก้ไขตารางข้อผูกพันเฉพาะ

ตามบทบัญญัติในข้อ 21 (Modification of Schedules) ของข้อตกลง GATS ที่ให้สิทธิประเทศสมาชิกในการขอแก้ไขหรือเพิกถอนข้อผูกพันในตารางได้ภายหลังที่มีผลใช้บังคับมาแล้วเกินกว่า 3 ปี โดยต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 3 เดือนก่อนที่จะเริ่มแก้ไขหรือก่อนที่การเพิกถอนนั้น ๆ จะมีผลใช้บังคับและต้องเจรจากับประเทศสมาชิกอื่นที่อาจได้รับผลกระทบจากการขอแก้ไขดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ เพื่อตกลงถึงมาตรการชดเชย (Compensatory adjustment) ที่จำเป็นโดยตั้งอยู่บนหลักการประติบัติอย่างชาติที่ได้รับการอนุเคราะห์ยิ่ง และถ้าตกลงกันไม่ได้ต้องยื่นเรื่องต่อคณะมนตรีการค้าบริการเพื่อตัดสินชี้ขาด ไม่เช่นนั้นประเทศสมาชิกที่ได้รับผลกระทบอาจใช้มาตรการตอบโต้ได้

2.3.2 การใช้สิทธิของประเทศที่ได้รับผลกระทบจากการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิกถอนข้อผูกพันเฉพาะ

2.3.2.1 สิทธิในการร้องขอค่าชดเชย

ข้อตกลง GATS มาตรา 21 ได้กำหนดให้ประเทศสมาชิกที่ได้รับผลกระทบ (Affected Member) จากการเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือถอนตารางข้อผูกพันเข้าทำการเจรจาเพื่อตกลงเกี่ยวกับค่าชดเชย (Compensatory adjustment) ที่จำเป็นใดๆ ในการเจรจาและในการตกลงนั้น และให้ประเทศสมาชิกที่เกี่ยวข้องพยายามรักษาระดับทั่วไปของข้อผูกพันที่เป็นประโยชน์ร่วมกันและมีลักษณะเป็นคุณต่อการค้าไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าที่ได้ให้ไว้ในตารางข้อผูกพันเฉพาะก่อนการเจรจา

ประเทศสมาชิกที่ได้รับผลกระทบจากการขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือถอนข้อผูกพันมีสิทธิร้องขอให้มีการเจรจากับประเทศที่ขอแก้ไขข้อผูกพันเพื่อตกลงเรื่องค่าชดเชย หากการเจรจาไม่สามารถตกลงกันได้ ประเทศสมาชิกที่ได้รับผลกระทบมีสิทธิเสนอเรื่องต่ออนุญาโตตุลาการ (Arbitration) ประเทศที่ได้รับผลกระทบและต้องการจะบังคับให้เป็นไปตามสิทธิที่ตนอาจมีในการได้รับค่าชดเชย ต้องเข้าร่วมในการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการด้วย ทั้งนี้ ประเทศสมาชิกที่ขอเปลี่ยนแปลงแก้ไข จะไม่สามารถเปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือถอนตารางข้อผูกพันของตนได้จนกว่าจะได้มีการชดเชยตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ มิฉะนั้นแล้วประเทศสมาชิกที่ได้รับผลกระทบก็สามารถใช้มาตรการตอบโต้ได้ อย่างไรก็ดี กรณีที่การเปลี่ยนแปลงแก้ไขตารางข้อผูกพันเฉพาะ

ไม่ได้มีผลกระทบต่อประเทศสมาชิกใด ประเทศสมาชิกที่ประสงค์จะแก้ไขหรือถอนตารางข้อผูกพันเฉพาะมีสิทธิที่จะดำเนินการตามการแก้ไขหรือการถอนตารางข้อผูกพันเฉพาะตามที่ได้เสนอไว้

2.3.2.2 สิทธิในการใช้มาตรการตอบโต้

เมื่ออนุญาโตตุลาการชี้ขาดแล้ว หากประเทศสมาชิกที่ขอแก้ไขหรือถอนข้อผูกพันไม่ดำเนินการตามผลการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการแต่กลับทำการแก้ไขหรือถอนตารางข้อผูกพันเฉพาะที่ตนได้เสนอไว้ มาตรา 21 วรรคสี่ (b) ของข้อตกลง GATS กำหนดให้ประเทศสมาชิกที่ได้รับผลกระทบและได้เข้าร่วมในการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการจะใช้มาตรการตอบโต้ โดยอาจขอแก้ไขหรือถอนผลประโยชน์ที่เท่าเทียมกันอย่างสำคัญ โดยให้สอดคล้องกับผลการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการดังกล่าว ซึ่งการแก้ไขหรือการถอนผลประโยชน์ดังกล่าวจะใช้เฉพาะกับประเทศสมาชิกที่ได้เปลี่ยนแปลง

ข้อตกลง GATS อนุญาตให้เฉพาะแต่ประเทศที่ได้รับผลกระทบที่เข้าร่วมในการอนุญาโตตุลาการเท่านั้นที่จะมีสิทธิแก้หรือถอนผลประโยชน์ตามข้อผูกพันในตารางข้อผูกพันเฉพาะของตน ประเทศที่ไม่ได้เข้าร่วมแม้จะได้รับผลกระทบก็ไม่อาจจะทำการแก้ไขหรือถอนข้อผูกพันของตนได้ เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้ประเทศสมาชิกต่างๆ ใช้มาตรการตอบโต้กันเอง แต่การจะใช้มาตรการใดนั้นต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ของข้อตกลง GATS ด้วย

2.3.2.3 สิทธิในการใช้วิธีการระงับข้อพิพาท

เมื่อประเทศสมาชิกที่ได้รับผลกระทบจากการที่ประเทศสมาชิกใดประเทศสมาชิกหนึ่งยื่นแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือขอเพิกถอนข้อผูกพันตามตารางข้อผูกพันเฉพาะ ไม่สามารถตกลงเรื่องค่าชดเชยกับประเทศสมาชิกที่ขอแก้ไข เปลี่ยนแปลงข้อผูกพันได้ จนก่อให้เกิดข้อพิพาท ประเทศสมาชิกที่ได้รับผลกระทบสามารถขอให้มีการปรึกษาหารือกันกับประเทศสมาชิกที่ขอแก้ไขข้อผูกพันได้ตามหลักเกณฑ์การระงับข้อพิพาทที่กำหนดไว้ในข้อ 22 และข้อ 23 ของข้อตกลง GATS โดยแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร ไปยังประเทศสมาชิกที่ขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อผูกพัน และแจ้งไปยังองค์กรระงับข้อพิพาท (Dispute Settlement Body : DSB) ตลอดจนคณะมนตรีการค้าบริการ เพื่อให้มีการหารือร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิก แต่หากยังไม่สามารถตกลงกันได้ องค์กรระงับข้อพิพาท (DSB) จะทำการไต่สวน (Investigate) ประเทศสมาชิกที่ได้รับผลกระทบหรือความเสียหายสามารถขอให้ DSB ระงับการให้สิทธิประโยชน์ หรือพันธกรณีต่างๆ ตามข้อตกลง GATS ต่อประเทศสมาชิกที่ขอแก้ไขตารางข้อผูกพันได้ โดยหากองค์กรระงับข้อพิพาทเห็นว่าสถานการณ์

เลวร้ายมากก็สามารถอนุญาตให้ประเทศสมาชิกระงับการปฏิบัติตามข้อผูกพันที่มีต่อประเทศสมาชิกอื่นได้ และทำคำเสนอแนะที่เหมาะสม (Appropriate Recommendation) แจ้งไปยังประเทศสมาชิกที่เกี่ยวข้องกับข้อพิพาทต่อไป

2.4 ตารางข้อผูกพันของไทยในส่วนของการเปิดตลาดบริการสาขาขนส่งทางทะเล

ตารางข้อผูกพันจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal commitment) จะใช้กับทุกสาขาบริการที่ประเทศสมาชิกได้ยื่นตารางข้อผูกพันเฉพาะไว้ต่อ WTO และส่วนที่เป็นข้อผูกพันเฉพาะ (Sector Specific Commitment) จะใช้กับรายสาขาที่ได้ระบุไว้ในตารางข้อผูกพันเฉพาะเท่านั้น

2.4.1 ตารางข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal commitments)

ตารางข้อผูกพันทั่วไปจะใช้กับทุกสาขาบริการในลักษณะของการเป็นหลักทั่วไป ซึ่งข้อกำหนดที่ได้ระบุไว้ในตารางข้อผูกพันเฉพาะในแต่ละสาขาบริการของแต่ละประเทศก็จะต้องไม่ขัดต่อหลักการทั่วไปที่กำหนดอยู่ในตารางข้อผูกพันทั่วไปด้วย ซึ่งตารางข้อผูกพันเฉพาะก็มักจะอ้างอิงถึงข้อผูกพันทั่วไปอยู่แล้ว

ตารางข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal commitments) ของไทยจะใช้กับบริการทั้ง 12 สาขา ที่ไทยได้ระบุไว้ในตารางข้อผูกพันเฉพาะ ดังนี้

1. บริการสาขาธุรกิจ (Business services)

2. บริการสาขาด้านการสื่อสาร (Communication services)

3. บริการสาขาก่อสร้างและวิศวกรรมที่เกี่ยวข้อง (Construction and related engineering services)

4. บริการสาขาการจัดจำหน่าย (Distribution services)

5. บริการสาขาการศึกษา (Education services)

6. บริการสาขาด้านสิ่งแวดล้อม (Environment services)

7. บริการสาขาการเงิน (Financial services)

8. บริการสาขาด้านสุขภาพและด้านสังคม (Health related and social services)

9. บริการสาขาด้านการท่องเที่ยวและเดินทางเกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว (Tourism and travel related services)

10. บริการด้านนันทนาการ วัฒนธรรม และการกีฬา (Recreational cultural and sporting services)

11. บริการด้านการขนส่ง (Transport services)

12. บริการอื่นๆ นอกเหนือจากหัวข้อข้างต้น (Other services not included elsewhere)

ทั้งนี้ ตารางข้อผูกพันทั่วไปได้กำหนดถึงข้อจำกัดและเงื่อนไขที่ใช้กับบริการสาขาต่าง ๆ ตามที่ได้กล่าวมาทั้งในส่วนที่เกี่ยวเนื่องกับการเข้าสู่ตลาดและการประติบัติเยี่ยงคนชาติ ดังนี้

(1) ข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด

- รูปแบบที่ 3 การเข้ามาตั้งหน่วยธุรกิจของต่างชาติ (Commercial presence)

ตารางข้อผูกพันทั่วไปได้กำหนดข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในการเข้าสู่ตลาดเพื่อมาจัดตั้งหน่วยธุรกิจในประเทศไทยไว้ว่า หน่วยธุรกิจของต่างชาติจะต้องจัดตั้งขึ้นโดยจดทะเบียนในประเทศไทย และต้องจัดตั้งในรูปบริษัทจำกัด โดยต่างชาติถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 49 ของทุนจดทะเบียน และจำนวนผู้ถือหุ้นที่เป็นคนต่างชาติจะต้องน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของผู้ถือหุ้นของบริษัทดังกล่าว

- รูปแบบที่ 4 การเข้ามาประกอบอาชีพของคนต่างชาติ (Presence of natural persons)

ประเทศไทยอนุญาตให้บุคคลต่อไปนี้เข้ามาประกอบอาชีพในประเทศไทยภายใต้ข้อจำกัด โดยผู้เขียนจะพิจารณาทั้งจาก THAILAND draft Consolidated Schedule of Specific Commitments ลงวันที่ 24 มกราคม ค.ศ. 2003 และพิจารณาจากข้อเสนอเบื้องต้น THAILAND Conditional Initial Offer ลงวันที่ 15 กันยายน ค.ศ. 2003 หากส่วนใดที่มีการกำหนดสาระสำคัญแตกต่างกัน ผู้เขียนจะกล่าวไว้ ดังนี้

1) บุคคลต่างชาติที่เป็น Business Visitor ที่เข้ามาในประเทศไทยเพื่อร่วมประชุม ทำสัญญาซื้อขายหรือเยี่ยมเยียนทางธุรกิจ ตลอดจนกิจกรรมอื่นใดที่มีลักษณะใกล้เคียงกับที่ได้กล่าวมา ให้พำนักอยู่ในประเทศไทยได้ 90 วัน[22]

อย่างไรก็ดี ประเทศไทยได้ยื่นข้อเสนอเบื้องต้น THAILAND Conditional Initial Offer [23] ลงวันที่ 15 กันยายน ค.ศ. 2003 ซึ่งมีสาระสำคัญแตกต่างไปจากที่ได้กำหนดไว้ใน THAILAND Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments คือ ได้กำหนดเพิ่มเติมให้คนต่างชาติ

---

[22] "THAILAND Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments," World Trade Organization, S/DCS/W/THA, 24 January 2003.

[23] "THAILAND Conditional Initial Offer", World Trade Organization, TN/S/O/THA, 15 September 2003.

ที่เป็น Business Visitor ที่เข้ามาเพื่อก่อตั้งหน่วยธุรกิจในประเทศไทย สามารถเข้ามาพำนักในประเทศไทยได้ด้วย โดยกำหนดระยะเวลาไว้ไม่เกิน 90 วัน และขอขยายระยะเวลาได้ไม่เกิน 1 ปี

2) บุคคลต่างชาติที่เป็นผู้จัดการ (Manager) ผู้บริหาร (Executive) ผู้เชี่ยวชาญ (Specialist) ที่เข้ามาในประเทศไทยในลักษณะของการโอนย้ายภายในบริษัท ((Intra-corporate Transferee)) อนุญาตให้พำนักในประเทศไทยได้ชั่วคราวไม่เกิน 1 ปี และขอขยายระยะเวลาได้ไม่เกิน 2 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 1 ปี ทั้งนี้ การพำนักชั่วคราวจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ความจำเป็นในการจัดการ (The criteria for management needs) ด้วย ซึ่งได้แก่ ขนาดทุนการชำระเงิน การจ้างงาน การขยายการลงทุนของต่างชาติ การส่งเสริมการลงทุน การถ่ายทอดเทคโนโลยี ตลอดจนความจำเป็นพิเศษในการจัดการ เป็นต้น

อย่างไรก็ดี ประเทศไทยได้ยื่นข้อเสนอเบื้องต้น (Initial Offer) โดยแก้ไขเพิ่มเติมข้อกำหนดในส่วนนี้แตกต่างไปจากที่ได้กำหนดไว้ใน Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments โดยกำหนดขยายระยะเวลาให้บุคคลต่างชาติในระดับผู้จัดการ ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญที่เข้ามาในประเทศไทยในลักษณะของการโอนย้ายภายในบริษัท ((Intra-corporate Transferee)) ให้พำนักในประเทศไทยได้ชั่วคราวไม่เกิน 1 ปี และขอขยายระยะเวลาได้ไม่เกิน 3 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 1 ปี

3) ข้อเสนอเบื้องต้น (Initial Offer) ที่ประเทศไทยได้ยื่นต่อ WTO ได้เพิ่มข้อผูกพันในการเข้าสู่ตลาดการค้าบริการในรูปแบบที่ 4 Presence of natural persons ซึ่งไม่ได้กำหนดไว้ใน Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments โดยได้ขยายการอนุญาตไปถึง Contractual Service Supplierคือ บุคคลต่างชาติที่เป็นลูกจ้างของนิติบุคคลต่างชาติที่เข้ามาทำสัญญาการค้าบริการกับนิติบุคคลในประเทศไทย ให้สามารถพำนักในประเทศไทยได้เป็นการชั่วคราว โดยมีระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือน หรือมีระยะเวลาตามที่สัญญากำหนดไว้แต่ต้องไม่เกิน 3 เดือน เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่นิติบุคคลต่างชาติที่เข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศไทย จึงขยายให้บุคคลต่างชาติที่นิติบุคคลต่างชาติไว้เนื้อเชื่อใจและมอบหมายให้เข้ามาดำเนินการแทนนิติบุคคลนั้นในประเทศไทย ทั้งนี้ ลูกจ้างของนิติบุคคลดังกล่าวจะต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญใน 9 สาขาดังต่อไปนี้

1. Consultancy services related to the installation of computer hardware (CPC 84100)

2. Software implementation services (CPC 84210+84220+84230+84240+84250)

3. Data processing services (excluding those provided over public telecommunications network) (CPC 84310+84320+84330+84390)

4. Data base services (excluding those provided over public telecommunication network) (CPC 84400)

5. Other computer services : Software training services for staff of clients (part of CPC 84900)

6. General Management Consulting Services (CPC 86501)

7. Engineering Services (CPC 86721 to 86727+86729) (except civil engineer)

8. Hotel Lodging Services (CPC 64110)

9. Restaurant Services (CPC 64210)

4) ประเทศไทยได้กำหนดห้ามมิให้คนต่างชาติซื้อหรือเป็นเจ้าของที่ดิน แต่สามารถเช่าหรือเป็นเจ้าของสิ่งก่อสร้างได้ อย่างไรก็ดี อนุญาตให้คนต่างชาติมีกรรมสิทธิ์ในอาคารชุด (condominium) เพื่อการพักอาศัยได้ตามกฎหมายว่าด้วยกรรมสิทธิ์ในอาคารชุด

(2) ข้อจำกัดการประติบัติเยี่ยงคนชาติ

ประเทศไทยเสนอผูกพันการให้ปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการที่เป็นคนชาติของประเทศสมาชิก WTO เช่นเดียวกับที่ให้การประติบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการที่เป็นคนไทยตามหลักการประติบัติเยี่ยงคนชาติ ดังนี้

- รูปแบบที่ 3 การเข้ามาตั้งหน่วยธุรกิจของต่างชาติ (Commercial presence)

ตารางข้อผูกพันทั่วไปได้กำหนดข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในการประติบัติเยี่ยงคนชาติในกรณีที่ต่างชาติเข้ามาจัดตั้งหน่วยธุรกิจในประเทศไทยไว้ว่า ไม่ผูกพันที่จะให้การประติบัติต่อคนต่างชาติเยี่ยงคนชาติ เว้นแต่ในข้อผูกพันเฉพาะ (Specific commitments) จะได้ระบุไว้เป็นอย่างอื่น ข้อผูกพันดังกล่าวเป็นการพิจารณาตาม Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments

อย่างไรก็ดี ประเทศไทยได้ยื่นข้อเสนอเบื้องต้น (Initial Offer) ซึ่งมีสาระสำคัญแตกต่างไปจากที่ได้กำหนดไว้ใน Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments โดยระบุไว้ว่า ประเทศไทยเสนอผูกพันที่จะให้การประติบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการที่เป็นนิติบุคคลต่างชาติที่เข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศไทยเช่นเดียวกับที่ให้การปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการที่เป็นนิติบุคคลของไทย แต่อยู่ภายใต้เงื่อนไขว่าต่างชาตินั้นต้องถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 49

ยกเว้นบริการบางสาขาและบางกิจกรรม เช่น บริการเกี่ยวกับธนาคาร และกิจการประกันภัยบางประเภท ประเทศไทยจะให้การประติบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) ต่อเมื่อบริษัทที่ประกอบธุรกิจดังกล่าวมีต่างชาติถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 25 และธุรกิจโทรคมนาคมบางประเภท ประเทศไทยจะให้การประติบัติเยี่ยงคนชาติต่อเมื่อบริษัทที่ประกอบธุรกิจดังกล่าวมีต่างชาติถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 40[24] เป็นต้น นอกจากนี้ กรณีอื่นตามที่ได้กล่าวมา ประเทศไทยระบุไว้ว่า ไม่ผูกพัน (Unbound) ซึ่งการไม่ผูกพันนี้ รวมไปถึงการอุดหนุน (subsidies) ด้วย

- รูปแบบที่ 4 การเข้ามาประกอบอาชีพของคนต่างชาติ (Presence of natural persons)

ประเทศไทยระบุไม่ผูกพัน (unbound) ที่จะให้การประติบัติเยี่ยงคนชาติต่อคนต่างชาติเช่นเดียวกับคนไทย เว้นแต่ตามเงื่อนไขที่ได้ระบุไว้ในข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด (Limitations on Market Access) ดังนั้น จึงหมายความว่า บุคคลต่างชาติที่เข้ามาประกอบอาชีพในประเทศไทย ซึ่งได้แก่ ชาวต่างชาติที่เข้ามาประกอบธุรกิจ (Business Visitor) ชาวต่างชาติในระดับผู้จัดการ (manager) ผู้บริหาร (Executive) ผู้เชี่ยวชาญ (Specialist) ที่เข้ามาในประเทศไทยในลักษณะของการโอนย้ายภายในบริษัท ((Intra-corporate Transferee)) นั้น จะได้รับการประติบัติเยี่ยงคนชาติเช่นเดียวกับคนไทย เว้นแต่บุคคลต่างชาติที่เป็น Contractual Services Suppliers ที่ประเทศไทยระบุไว้ในข้อเสนอเบื้องต้น (Initial Offer) ว่า ไม่ผูกพันที่จะให้การประติบัติเยี่ยงคนชาติไทย

2.4.2 <u>ตารางข้อผูกพันเฉพาะสาขาที่ใช้บังคับแก่บริการสาขาขนส่งทางทะเล (Sector Specific commitments)</u>

ตารางข้อผูกพันเฉพาะสาขาเป็นตารางข้อผูกพันที่แต่ละประเทศสมาชิกได้กำหนดถึงสาขาบริการที่ประสงค์จะผูกพันการเปิดตลาด โดยจะระบุถึงเงื่อนไขและข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด ข้อจำกัดในการประติบัติเยี่ยงคนชาติ ตลอดจนการระบุถึงข้อผูกพันเพิ่มเติมในแต่ละสาขาบริการไว้ในตารางข้อผูกพันที่แต่ละประเทศสมาชิกจะยื่นต่อ WTO ด้วย ซึ่งประเทศไทยได้ยื่นผูกพันไว้ทั้งสิ้น 12 สาขาบริการ (ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในหัวข้อ 2.4.1) โดยผู้เขียนจะทำการศึกษาเฉพาะบริการสาขาขนส่งทางทะเล (Maritime Transport Services) ซึ่งอยู่ในบริการสาขาที่ 11 บริการด้านการขนส่ง (Transport Services)

---

[24] สำนักเจรจาการค้าพหุภาคี, “การเจรจาเปิดเสรีการค้าบริการภายใต้องค์การการค้าโลก”, <u>เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องการเจรจาการค้ารอบใหม่</u>, (3 มิถุนายน 2542), น.13.

2.4.2.1 ประเภทบริการขนส่งทางทะเลที่ไทยเสนอเปิดตลาดไว้ในตารางข้อผูกพัน

บริการสาขาขนส่งทางทะเล (Maritime Transport Services) ถือเป็นบริการสาขาย่อยที่อยู่ในบริการด้านการขนส่ง (Transport services) ซึ่งในสาขาด้านการขนส่งที่ประเทศไทยเสนอเปิดตลาดไว้จะประกอบด้วยสาขาย่อยดังนี้ บริการขนส่งทางทะเล (Maritime Transport Services) บริการขนส่งทางอากาศ (Air Transport Services) บริการขนส่งทางรถไฟ (Rail Transport Services) บริการขนส่งทางบก (Road Transport Services Other non-scheduled passenger transportation) และบริการที่เกี่ยวเนื่องกับทุกการขนส่ง (Services Auxiliary to All Modes of Transport)

ทั้งนี้ ประเทศไทยได้ยื่นตารางข้อผูกพันเฉพาะในบริการสาขาขนส่งทางทะเล (Maritime Transport Services) โดยจำแนกประเภทบริการสาขาขนส่งทางทะเลออกเป็น 7 กิจกรรม ดังนี้

1. ขนส่งผู้โดยสาร ยกเว้นการเดินเรือในประเทศ (Passenger transportation (CPC 7211 less cabotage[25] transport : as defined below-3.1))

2. ขนส่งสินค้า ยกเว้นการเดินเรือในประเทศ (Freight transportation (CPC 7212 less cabotage transport ; as defined below-3.1))

3. การลากจูงเรือระหว่างประเทศ (International towing (CPC 7214))

4. บริการรับน้ำสกปรกจากเรือ (Shore reception facilities (collection of waste/oily water from ships))

5. บริการ Port Captain[26] สำหรับเรือต่างประเทศ (Port captain's services attached to specific foreign vessels)

---

[25] "cabotage": for the purpose of this schedule, means the transportation or towage of passengers or goods, between a port or place located in Thai waters and another port or place located in Thai waters.(โปรดดู Reference Paper ในภาคผนวก ข).

[26] บริการ Port Captain คือ บริการผู้จัดการเรือที่อยู่ประจำท่าเรือ ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะเป็นคนของบริษัทเรือโดยตรง เพื่อทำหน้าที่ในการดูแลเรือของบริษัทตนในระหว่างที่เรือมาแวะจอดที่ท่าเรือซึ่งผู้จัดการเรือนั้นประจำอยู่ (โดยลักษณะของการปฏิบัติงานคล้ายกับตัวแทนเรือแต่มีความแตกต่างกันที่ตัวแทนเรือมักจะเป็นคนพื้นที่ของท่าเรือนั้น ในขณะที่ผู้จัดการเรือจะเป็นคนของสายการเดินเรือนั้นๆ เลย).

6. บริการตรวจสภาพเรือโดยสถาบันตรวจเรือเพื่อออกหนังสือรับรอง (Marine surveys and classification societies for the purpose of providing accurate documentation and certification of vessels)

7. บริการรับจัดการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ (Freight forwarding services)

2.4.2.2 ข้อผูกพันเฉพาะของไทยต่อการเข้าสู่ตลาด (Market Access)

การเข้าสู่ตลาดจะมีผลผูกพันต่อประเทศไทยในแต่ละสาขาบริการและในแต่ละรูปแบบของการให้บริการตามที่ได้ระบุไว้ในตารางข้อผูกพันเฉพาะ ถ้ากิจกรรมใดในบริการสาขาขนส่งทางทะเลที่ไม่ได้กำหนดข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาดไว้ในรูปแบบการบริการประเภทใดแสดงว่าประเทศไทยได้ผูกพันต่อการเปิดตลาดการค้าบริการทางด้านขนส่งทางทะเลอย่างเต็มที่โดยไม่มีข้อจำกัดในกิจกรรมทางการขนส่งทางทะเลประเภทนั้น แต่หากประเทศไทยระบุข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาดในด้านการขนส่งทางทะเลไว้โดยการระบุกิจกรรมทางด้านการขนส่งทางทะเลกิจกรรมใดและตามรูปแบบใดไว้ ประเทศไทยก็มีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามข้อผูกพันในการเข้าสู่ตลาดตามกิจกรรมและตามรูปแบบที่ระบุไว้ในตารางข้อผูกพันเฉพาะที่ไทยได้ยื่นไว้ต่อ WTO

ประเทศไทยได้ระบุรายละเอียดของข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาดสาขาการขนส่งทางทะเลไว้ในตารางข้อผูกพันเฉพาะ โดยแบ่งออกเป็น 7 กิจกรรม ดังต่อไปนี้

(1) บริการขนส่งคนโดยสาร (Passenger transportation) โดยไม่รวมถึงการขนส่งคนโดยสารในประเทศไทย

ก) การเข้าสู่ตลาดด้วยวิธี Cross border supply

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยระบุว่า “None” ซึ่งหมายความว่า การให้บริการข้ามพรมแดนนั้น ประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดหรือไม่มีเงื่อนไขในการเข้าสู่ตลาดไว้ ดังนั้น คนต่างชาติที่เป็นผู้ประกอบการขนส่งคนโดยสารจึงสามารถให้บริการข้ามพรมแดนได้อย่างเต็มที่

ข) การเข้าสู่ตลาดด้วยวิธี Consumption aboard

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยระบุว่า “None” ซึ่งหมายความว่า การให้บริการขนส่งคนโดยสาร ประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในเรื่องการเข้าสู่ตลาดสำหรับรูปแบบของการให้บริการในดินแดนของประเทศหนึ่งแก่ผู้รับบริการจากประเทศอื่น

ค) การเข้าสู่ตลาดด้วยวิธี Commercial presence

ในการขนส่งคนโดยสาร ประเทศไทยไม่ผูกพันที่จะเปิดเสรีให้มีการจัดตั้งหน่วยธุรกิจเพื่อให้บริการการขนส่งคนโดยสารเพื่อการค้าในน่านน้ำไทย โดยการจัดตั้งนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการขนส่งคนโดยสารโดยใช้เรือที่มีสัญชาติไทย (เรือที่ชักธงไทย) เพื่อวัตถุประสงค์ในการจัดการกองเรือที่มีสัญชาติไทย (เรือที่ชักธงไทย)

นอกจากการจัดตั้งหน่วยธุรกิจหรือการจัดตั้งนิติบุคคลเพื่อให้บริการในน่านน้ำไทยโดยใช้เรือที่ชักธงไทยแล้ว ตารางข้อผูกพันในสาขาขนส่งทางทะเลในข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาดของการบริการรูปแบบ Commercial presence ยังกำหนดถึงการจัดตั้งหน่วยธุรกิจเพื่อให้บริการขนส่งคนโดยสารทางทะเล ไว้ในเอกสารอ้างอิงท้ายตารางข้อผูกพัน[27] ซึ่งได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

“รูปแบบอื่น ๆ ของการจัดตั้งหน่วยธุรกิจเพื่อให้บริการในต่างประเทศ (Commercial presence) สำหรับการให้บริการขนส่งทางทะเลระหว่างประเทศ” ในตารางนี้หมายความถึง การกระทำทางธุรกิจของผู้ให้บริการขนส่งทางทะเลระหว่างประเทศที่ดำเนินการดังต่อไปนี้ภายในประเทศผู้รับบริการ

(a) การดำเนินการทางการตลาดและการให้บริการขนส่งทางทะเล โดยการติดต่อกับผู้ใช้บริการโดยตรง ซึ่งปรากฏตามใบแจ้งรายการการให้บริการว่า ผู้ให้บริการจะเป็นผู้ให้บริการหรือเสนอการให้บริการด้วยตนเอง

(b) การดำเนินการจัดหา (Procurement) การขนส่งใด ๆ และการบริการใด ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจำเป็นต่อการให้บริการที่ต้องอาศัยการให้บริการอื่น ๆ ด้วย

(c) การดำเนินการจัดเตรียมเอกสารการขนส่ง (Transport Documents) เอกสารของลูกค้า (ผู้ใช้บริการ) (Customer Documents) หรือเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต แหล่งกำเนิด (origin) หรือลักษณะของสินค้าที่ได้รับการขนส่ง

(d) การดำเนินการวางระบบการจัดการธุรกิจใด ๆ ของบริษัท (รวมถึงการเข้าไปมีส่วนในการถือหุ้นของบริษัท) และการแต่งตั้งบุคคลซึ่งถูกว่าจ้างภายในประเทศผู้รับบริการให้กับบริษัทตัวแทนเรือ (Shipping Agents) ใดๆ ซึ่งตั้งขึ้นในประเทศผู้รับบริการ ทั้งนี้ เป็นไปตามที่กำหนดไว้ใน Horizontal section

---

[27] THAILAND Conditional Initial Offer, Reference Paper : NOTE TO THE SCHEDULE, “Definitions : Other forms of Commercial presence for the supply of international maritime transport services”.

ดังนั้น ข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาดของการจัดตั้งหน่วยธุรกิจรูปแบบอื่นในการให้บริการขนส่งคนโดยสารทางทะเลระหว่างประเทศ จึงเป็นไปตามที่ระบุไว้ในข้อผูกพันทั่วไปใน Horizontal section ที่กำหนดข้อจำกัดหรือเงื่อนไขให้ชาวต่างชาติจัดตั้งหน่วยธุรกิจในรูปแบบของบริษัทจำกัดได้ โดยต้องจดทะเบียนตามกฎหมายไทย และต่างชาติถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 49 นอกจากนี้ จำนวนผู้ถือหุ้นต่างชาติต้องน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมดในบริษัทดังกล่าวด้วย ยกเว้นในกรณีที่เป็นการจัดตั้งสาขาของนิติบุคคลต่างชาติซึ่งสามารถเข้าประกอบกิจการได้โดยไม่มีเงื่อนไข

ง) การเข้าสู่ตลาดด้วยวิธี Presence of natural persons

ในการขนส่งคนโดยสารนั้น ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยกำหนดไว้ว่าไม่เปิดตลาดให้ชาวต่างชาติเข้ามาเป็นลูกเรือ

ส่วนบุคคลอื่นนั้นให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ในข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal section) กล่าวคือ บุคคลธรรมดาที่เป็นชาวต่างชาติที่เข้ามาให้บริการขนส่งคนโดยสารในประเทศไทยจะมีข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด โดยบุคคลต่างชาติที่เป็น Business Visitor ที่เข้ามาในประเทศไทยเพื่อวัตถุประสงค์ในการติดต่อทางธุรกิจ ให้พำนักอยู่ในประเทศไทยได้ 90 วัน ส่วนชาวต่างชาติที่เข้ามาในประเทศไทยในลักษณะของการโอนย้ายภายในบริษัท ((Intra-corporate Transferee)) ในระดับผู้จัดการ ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ ให้พำนักได้ชั่วคราวไม่เกิน 1 ปี โดยขอขยายได้ไม่เกิน 2 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 1 ปี ที่กล่าวมานั้นเป็นการพิจารณาตาม Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments

อย่างไรก็ดี ประเทศไทยได้ยื่นข้อเสนอเบื้องต้น (Initial Offer) โดยมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงในส่วนของ Horizontal section โดยให้บุคคลต่างชาติที่เป็น Business Visitor ที่เข้ามาเพื่อก่อตั้งหน่วยธุรกิจสามารถเข้ามาพำนักในประเทศไทยได้ไม่เกิน 90 วัน และขอขยายได้ไม่เกิน 1 ปี ส่วนชาวต่างชาติที่เข้ามาในประเทศไทยในลักษณะของการโอนย้ายภายในบริษัท (Intra Corporate transferee) สามารถพำนักได้ชั่วคราวไม่เกิน 1 ปี โดยขอขยายได้ไม่เกิน 3 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 1 ปี นอกจากนี้ ข้อเสนอเบื้องต้นยังขยายการอนุญาตไปยังลูกจ้างของนิติบุคคลในต่างประเทศ (Contractual Service Supplier) ซึ่งทำสัญญาเกี่ยวกับการค้าบริการกับนิติบุคคลในประเทศไทย (โดยต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญใน 9 สาขาบริการตามที่ได้กล่าวมาแล้วในข้อ 2.4.1 ด้วย) อนุญาตให้พำนักในประเทศไทยได้ชั่วคราวไม่เกินระยะเวลา 3 เดือน หรือตามระยะเวลาที่สัญญากำหนดไว้แต่ต้องไม่เกิน 3 เดือน นอกจากนี้ ห้ามชาวต่างชาติซื้อหรือเป็นเจ้าของที่ดิน แต่สามารถ

เช่าหรือเป็นเจ้าของสิ่งก่อสร้างได้ อย่างไรก็ดี อนุญาตให้ต่างชาติมีกรรมสิทธิ์ในอาคารชุด (Condominium) เพื่อการพักอาศัยได้ตามกฎหมายว่าด้วยกรรมสิทธิ์ในอาคารชุด

(2) บริการขนส่งสินค้า (Freight transportation) โดยไม่รวมถึงการขนส่งสินค้าในประเทศไทย

ก) การเข้าสู่ตลาดด้วยวิธี Cross border supply

ประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาดของผู้ประกอบการต่างชาติ ในการให้บริการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ เว้นแต่เป็นเส้นทางการขนส่งระหว่างประเทศไทยกับประเทศจีนและระหว่างประเทศไทยกับประเทศเวียดนาม ซึ่งจะมีข้อจำกัดสำหรับการเดินเรือของประเทศที่สาม โดยเงื่อนไขดังกล่าวนี้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการขนส่งทางทะเลระหว่างไทยกับจีน (ลงนามเมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2522) และข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการขนส่งทางทะเลระหว่างไทยกับเวียดนาม (ลงนามเมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2522) โดยเงื่อนไขดังกล่าวนี้ เป็นการยกเว้นหลัก MFN ซึ่งประเทศไทยได้ระบุไว้ในข้อยกเว้นการปฏิบัติตามมาตรา 2 ของข้อตกลง GATS (Thailand-Final list of Article II (MFN) Exemptions) ซึ่งจะกล่าวโดยละเอียดต่อไปในหัวข้อ 2.4.2.5

ข) การเข้าสู่ตลาดด้วยวิธี Consumption aboard

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยระบุว่า “None” ซึ่งหมายความว่า การให้บริการขนส่งสินค้านั้นประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในเรื่องการเข้าสู่ตลาดสำหรับรูปแบบของการให้บริการในดินแดนของประเทศหนึ่งแก่ผู้รับบริการจากประเทศอื่น

ค) การเข้าสู่ตลาดด้วยวิธี Commercial presence

ในบริการขนส่งสินค้า ประเทศไทยไม่ผูกพันที่จะเปิดเสรีให้มีการจัดตั้งหน่วยธุรกิจเพื่อให้บริการขนส่งสินค้าในน่านน้ำไทย โดยการจัดตั้งนิติบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์ในการจัดการกองเรือที่มีสัญชาติไทย (เรือที่ชักธงไทย)

ส่วนการจัดตั้งหน่วยธุรกิจรูปแบบอื่นในการให้บริการขนส่งสินค้าทางทะเลระหว่างประเทศ ยกเว้นการเข้ามาตั้งสำนักงานสาขา ข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาดเป็นไปตามที่ระบุในข้อผูกพันทั่วไปใน Horizontal section ที่กำหนดข้อจำกัดหรือเงื่อนไขให้ชาวต่างชาติจัดตั้งหน่วยธุรกิจในรูปแบบของบริษัทจำกัดได้ โดยให้ต่างชาติถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 49 และจำนวนผู้ถือหุ้นต่างชาติต้องน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมดในบริษัทดังกล่าว

ง) การเข้าสู่ตลาดด้วยวิธี Presence of natural persons

ในการขนส่งสินค้านั้น ตารางข้อผูกพันเฉพาะไทยกำหนดไว้โดยไม่เปิดตลาดให้ชาวต่างชาติเข้ามาเป็นลูกเรือ

ส่วนบุคคลอื่นนั้นให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ในข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal section) กล่าวคือ บุคคลธรรมดาที่เป็นชาวต่างชาติที่เข้ามาให้บริการขนส่งสินค้าในประเทศไทยจะมีข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด โดยบุคคลต่างชาติที่เป็น Business Visitor ที่เข้ามาในประเทศไทยเพื่อวัตถุประสงค์ในการติดต่อทางธุรกิจ ให้พำนักอยู่ในประเทศไทยได้ 90 วัน ส่วนชาวต่างชาติที่เข้ามาในประเทศไทยในลักษณะของการโอนย้ายภายในบริษัท ((Intra-corporate Transferee)) ในระดับผู้จัดการ ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ ให้พำนักได้ชั่วคราวไม่เกิน 1 ปี โดยขอขยายได้ไม่เกิน 2 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 1 ปี ที่กล่าวมานั้นเป็นการพิจารณาตาม Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments

อย่างไรก็ดี ประเทศไทยได้ยื่นข้อเสนอเบื้องต้น (Initial Offer) โดยมีการไขเพิ่มเติมในส่วนของ Horizontal section โดยมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงในส่วนของ Horizontal section โดยให้บุคคลต่างชาติที่เป็น Business Visitor ที่เข้ามาเพื่อก่อตั้งหน่วยธุรกิจสามารถเข้ามาพำนักในประเทศไทยได้ไม่เกิน 90 วัน และขอขยายได้ไม่เกิน 1 ปี ส่วนชาวต่างชาติที่เข้ามาในประเทศไทยในลักษณะของการโอนย้ายภายในบริษัท (Intra Corporate transferee) สามารถพำนักได้ชั่วคราวไม่เกิน 1 ปี โดยขอขยายได้ไม่เกิน 3 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 1 ปี นอกจากนี้ ข้อเสนอเบื้องต้นยังขยายการอนุญาตไปยังลูกจ้างของนิติบุคคลในต่างประเทศ (Contractual Service Supplier) ซึ่งทำสัญญาเกี่ยวกับการค้าบริการกับนิติบุคคลในประเทศไทย (โดยต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญใน 9 สาขาบริการตามที่ได้กล่าวมาแล้วในข้อ 2.4.1 ด้วย) อนุญาตให้พำนักในประเทศไทยได้ชั่วคราวไม่เกินระยะเวลา 3 เดือน หรือตามระยะเวลาที่สัญญากำหนดไว้แต่ต้องไม่เกิน 3 เดือน นอกจากนี้ห้ามชาวต่างชาติซื้อหรือเป็นเจ้าของที่ดิน แต่สามารถเช่าหรือเป็นเจ้าของสิ่งก่อสร้างได้ อย่างไรก็ดีอนุญาตให้ต่างชาติมีกรรมสิทธิ์ในอาคารชุดเพื่อการพักอาศัยได้ตามกฎหมายว่าด้วยกรรมสิทธิ์ในอาคารชุด

(3) บริการลากจูงเรือระหว่างประเทศ (International towing)

ก) การเข้าสู่ตลาดด้วยวิธี Cross border supply

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยระบุว่า “None” ซึ่งหมายความว่า การให้บริการข้ามพรมแดนนั้น ประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดหรือไม่มีเงื่อนไขในการเข้าสู่ตลาดไว้ ดังนั้น

คนต่างชาติที่เป็นผู้ประกอบการลากจูงเรือระหว่างประเทศจึงสามารถให้บริการข้ามพรมแดนได้อย่างเต็มที่

ข) การเข้าสู่ตลาดด้วยวิธี Consumption aboard

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยระบุว่า “None” ซึ่งหมายความว่า การให้บริการลากจูงเรือระหว่างประเทศ ประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในเรื่องการเข้าสู่ตลาดสำหรับรูปแบบของการให้บริการในดินแดนของประเทศหนึ่งแก่ผู้รับบริการจากประเทศอื่น

ค) การเข้าสู่ตลาดด้วยวิธี Commercial presence

ในบริการลากจูงเรือ ประเทศไทยไม่ผูกพันที่จะเปิดเสรีให้มีการจัดตั้งหน่วยธุรกิจเพื่อให้บริการลากจูงเรือในประเทศไทย โดยการจัดตั้งนิติบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์ในการจัดการกองเรือที่มีสัญชาติไทย (เรือที่ชักธงไทย)

ส่วนการจัดตั้งหน่วยธุรกิจรูปแบบอื่นในการให้บริการลากจูงเรือระหว่างประเทศ ยกเว้นการเข้ามาตั้งสำนักงานสาขา ข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาดเป็นไปตามที่ระบุในข้อผูกพันทั่วไปใน Horizontal section ที่กำหนดข้อจำกัดหรือเงื่อนไขให้ชาวต่างชาติจัดตั้งหน่วยธุรกิจในรูปแบบของบริษัทจำกัดได้ โดยให้ต่างชาติถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 49 และจำนวนผู้ถือหุ้นต่างชาติต้องน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมดในบริษัทดังกล่าว

ง) การเข้าสู่ตลาดด้วยวิธี Presence of natural persons

ในการลากจูงเรือระหว่างประเทศนั้น ตารางข้อผูกพันเฉพาะไทยกำหนดไว้โดยไม่เปิดตลาดให้ชาวต่างชาติเข้ามาเป็นลูกเรือ

ส่วนบุคคลอื่นนั้นให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ในข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal section) กล่าวคือ บุคคลธรรมดาที่เป็นชาวต่างชาติที่เข้ามาให้บริการลากจูงเรือระหว่างประเทศในประเทศไทยจะมีข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด โดยบุคคลต่างชาติที่เป็น Business Visitor ที่เข้ามาในประเทศไทยเพื่อวัตถุประสงค์ในการติดต่อทางธุรกิจ ให้พำนักอยู่ในประเทศไทยได้ 90 วัน ส่วนชาวต่างชาติที่เข้ามาในประเทศไทยในลักษณะของการโอนย้ายภายในบริษัท ((Intra-corporate Transferee)) ในระดับผู้จัดการ ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ ให้พำนักได้ชั่วคราวไม่เกิน 1 ปี โดยขอขยายได้ไม่เกิน 2 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 1 ปี ที่กล่าวมานั้นเป็นการพิจารณาตาม Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments

อย่างไรก็ดี ประเทศไทยได้ยื่นข้อเสนอเบื้องต้น (Initial Offer) โดยมีการแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนของ Horizontal section โดยกำหนดให้บุคคลต่างชาติที่เป็น Business Visitor ที่เข้ามาเพื่อก่อตั้งหน่วยธุรกิจสามารถเข้ามาพำนักในประเทศไทยได้ไม่เกิน 90 วัน และขอขยายได้ไม่เกิน

1 ปี ส่วนชาวต่างชาติที่เข้ามาในประเทศไทยในลักษณะของการโอนย้ายภายในบริษัท (Intra Corporate transferee) สามารถพำนักได้ชั่วคราวไม่เกิน 1 ปี โดยขอขยายได้ไม่เกิน 3 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 1 ปี นอกจากนี้ ข้อเสนอเบื้องต้นยังขยายการอนุญาตไปยังลูกจ้างของนิติบุคคลในต่างประเทศ (Contractual Service Supplier) ซึ่งทำสัญญาเกี่ยวกับการค้าบริการกับนิติบุคคลในประเทศไทย (โดยต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญใน 9 สาขาบริการตามที่ได้กล่าวมาแล้วในข้อ 2.4.1 ด้วย) อนุญาตให้พำนักในประเทศไทยได้ชั่วคราวไม่เกินระยะเวลา 3 เดือน หรือตามระยะเวลาที่สัญญากำหนดไว้แต่ต้องไม่เกิน 3 เดือน นอกจากนี้ ห้ามชาวต่างชาติซื้อหรือเป็นเจ้าของที่ดิน แต่สามารถเช่าหรือเป็นเจ้าของสิ่งก่อสร้างได้ อย่างไรก็ดี อนุญาตให้ต่างชาติมีกรรมสิทธิ์ในอาคารชุดเพื่อการพักอาศัยได้ตามกฎหมายว่าด้วยกรรมสิทธิ์ในอาคารชุด

(4) บริการรับน้ำสกปรกจากเรือ (Shore reception facilities (collection of waste / oily water from ships))

ก) การเข้าสู่ตลาดด้วยวิธี Cross border supply

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยระบุว่า “Unbound” ซึ่งหมายความว่า ประเทศไทยไม่ผูกพันในการเปิดเสรีการค้าบริการข้ามพรมแดนในบริการรับน้ำสกปรกจากเรือ ดังนั้น ประเทศไทยจึงสามารถกำหนดข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในการเปิดตลาดสำหรับการบริการรับน้ำสกปรกจากเรือได้อย่างเต็มที่

ข) การเข้าสู่ตลาดด้วยวิธี Consumption aboard

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยระบุว่า “None” ซึ่งหมายความว่า ประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในเรื่องการเข้าสู่ตลาดของบริการรับน้ำสกปรกจากเรือสำหรับรูปแบบของการให้บริการในดินแดนของประเทศหนึ่งแก่ผู้รับบริการจากประเทศอื่น

ค) การเข้าสู่ตลาดด้วยวิธี Commercial presence

ใน THAILAND Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments กับ THAILAND conditional Initial Offer ได้กำหนดเงื่อนไขในการเข้าสู่ตลาดไว้แตกต่างกัน ดังนี้

THAILAND Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments ระบุไว้ว่า ประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดในการให้ต่างชาติเข้ามาจัดตั้งหน่วยธุรกิจเพื่อให้บริการรับน้ำสกปรกจากเรือ เว้นแต่เป็นข้อจำกัดที่ได้ระบุไว้ในข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal section) ที่ให้ต่างชาติถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 49 และจำนวนผู้ถือหุ้นต่างชาติต้องน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมด

อย่างไรก็ดี ได้มีการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมตารางข้อผูกพันในส่วนนี้แล้ว โดย THAILAND Conditional Initial Offer ได้ตัดเงื่อนไข “เว้นแต่ตามที่ได้ระบุไว้ในข้อผูกพันทั่วไป” ออก เหลือเพียงการกำหนดว่า “None” เท่านั้น ซึ่งหมายถึงประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในเรื่องการเข้าสู่ตลาดสำหรับการให้ชาวต่างชาติเข้ามาจัดตั้งหน่วยธุรกิจเพื่อให้บริการรับน้ำสกปรกจากเรือในประเทศไทย[28] แต่ถึงแม้จะตัดเงื่อนไขดังกล่าวออกไปก็จะต้องอยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่ได้ระบุไว้ในข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal section) อยู่นั่นเอง

ง) การเข้าสู่ตลาดด้วยวิธี Presence of natural persons

ในบริการรับน้ำสกปรกจากเรือนั้น ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยกำหนดให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ในข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal section) กล่าวคือ บุคคลต่างชาติที่เป็น Business Visitor ที่เข้ามาประเทศไทยเพื่อวัตถุประสงค์ในการติดต่อทางธุรกิจให้พำนักอยู่ในประเทศไทยได้ 90 วัน ส่วนชาวต่างชาติที่เข้ามาในประเทศไทยในลักษณะของการโอนย้ายภายในบริษัท ((Intra-corporate Transferee)) ในระดับผู้จัดการ ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ ให้พำนักได้ชั่วคราวไม่เกิน 1 ปี ขยายได้ไม่เกิน 2 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 1 ปี ที่กล่าวมานั้นเป็นการพิจารณาตาม Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments

อย่างไรก็ดี ประเทศไทยได้ยื่นข้อเสนอเบื้องต้น (Initial Offer) โดยมีการแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนของ Horizontal section โดยมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงในส่วนของ Horizontal section โดยให้บุคคลต่างชาติที่เป็น Business Visitor ที่เข้ามาเพื่อก่อตั้งหน่วยธุรกิจสามารถเข้ามาพำนักในประเทศไทยได้ไม่เกิน 90 วัน และขอขยายได้ไม่เกิน 1 ปี ส่วนชาวต่างชาติที่เข้ามาในประเทศไทยในลักษณะของการโอนย้ายภายในบริษัท (Intra Corporate transferee) สามารถพำนักได้ชั่วคราวไม่เกิน 1 ปี โดยขอขยายได้ไม่เกิน 3 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 1 ปี นอกจากนี้ ข้อเสนอเบื้องต้นยังขยายการอนุญาตไปยังลูกจ้างของนิติบุคคลในต่างประเทศ (Contractual Service Supplier) ซึ่งทำสัญญาเกี่ยวกับการค้าบริการกับนิติบุคคลในประเทศไทย (โดยต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญใน 9 สาขาบริการตามที่ได้กล่าวมาแล้วในข้อ 2.4.1 ด้วย) อนุญาตให้พำนักในประเทศไทยได้ชั่วคราวไม่เกินระยะเวลา 3 เดือน หรือตามระยะเวลาที่สัญญากำหนดไว้แต่ต้องไม่เกิน 3 เดือน นอกจากนี้ห้ามชาวต่างชาติซื้อหรือเป็นเจ้าของที่ดิน แต่สามารถเช่าหรือเป็นเจ้าของสิ่งก่อสร้างได้ อย่างไรก็ดี

---

[28] THAILAND : Conditional Initial Offer, Shore reception facilities (collection of waste / oily water from ships), Limitations on Market Access, “3) None ~~other than that indicated in the Horizontal section~~”.

อนุญาตให้ต่างชาติมีกรรมสิทธิ์ในอาคารชุดเพื่อการพักอาศัยได้ตามกฎหมายว่าด้วยกรรมสิทธิ์ในอาคารชุด

(5) บริการจัดการเกี่ยวกับเรือสำหรับเรือต่างประเทศ (Port captain's services)

ก) การเข้าสู่ตลาดด้วยวิธี Cross border supply

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยระบุว่า "None" ซึ่งหมายความว่า การให้บริการข้ามพรมแดนนั้น ประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดหรือไม่มีเงื่อนไขในเรื่องการเข้าสู่ตลาดไว้ ดังนั้น คนต่างชาติที่เป็นผู้ประกอบการจัดการเกี่ยวกับเรือสำหรับเรือต่างประเทศ จึงสามารถให้บริการข้ามพรมแดนได้อย่างเต็มที่

ข) การเข้าสู่ตลาดด้วยวิธี Consumption aboard

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยระบุว่า "None" ซึ่งหมายความว่า การให้บริการจัดการเกี่ยวกับเรือสำหรับหรือต่างประเทศ ประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในเรื่องการเข้าสู่ตลาดสำหรับรูปแบบของการให้บริการในดินแดนของประเทศหนึ่งแก่ผู้รับบริการจากประเทศอื่น

ค) การเข้าสู่ตลาดด้วยวิธี Commercial presence

ใน THAILAND Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments กับ THAILAND conditional Initial Offer ได้กำหนดเงื่อนไขในการเข้าสู่ตลาดไว้แตกต่างกัน ดังนี้

THAILAND Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments ระบุว่า ประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดในการให้ต่างชาติเข้ามาจัดตั้งหน่วยธุรกิจเพื่อให้บริการ Port captain's services เว้นแต่เป็นข้อจำกัดที่ได้ระบุไว้ในข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal section) ที่ให้ต่างชาติถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 49 และจำนวนผู้ถือหุ้นต่างชาติต้องน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมด

อย่างไรก็ดี ได้มีการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมตารางข้อผูกพันในส่วนนี้แล้ว โดย THAILAND Conditional Initial Offer ได้แก้ไขข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาดโดยการตัดเงื่อนไข "เว้นแต่ตามที่ได้ระบุไว้ในข้อผูกพันทั่วไป" ออก เหลือเพียงการกำหนดว่า "None"[29] เท่านั้น ซึ่งหมายถึงประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดในการให้ต่างชาติเข้ามาจัดตั้งหน่วยธุรกิจเพื่อให้บริการ Port captain's services

[29] THAILAND : Conditional Initial Offer, Port captain's services attached to specific foreign vessels, Limitations on Market Access, "3) None ~~other than that indicated in the Horizontal section~~".

ในประเทศไทย แต่ถึงแม้จะตัดเงื่อนไขดังกล่าวออกไปก็จะต้องอยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่ได้ระบุไว้ในข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal section) อยู่นั่นเอง

ง) การเข้าสู่ตลาดด้วยวิธี Presence of natural persons

ในบริการ Port captain's services นั้น ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยกำหนดให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ในข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal section) กล่าวคือ บุคคลต่างชาติที่เป็น Business Visitor ที่เข้ามาประเทศไทยเพื่อวัตถุประสงค์ในการติดต่อทางธุรกิจให้พำนักอยู่ในประเทศไทยได้ 90 วัน ส่วนชาวต่างชาติที่เข้ามาในประเทศไทยในลักษณะของการโอนย้ายภายในบริษัท ((Intra-corporate Transferee)) ในระดับผู้จัดการ ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ ให้พำนักได้ชั่วคราวไม่เกิน 1 ปี ขยายได้ไม่เกิน 2 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 1 ปี ที่กล่าวมานั้นเป็นการพิจารณาตาม Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments

อย่างไรก็ดี ประเทศไทยได้ยื่นข้อเสนอเบื้องต้น (Initial Offer) โดยมีการแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนของ Horizontal section โดยกำหนดให้บุคคลต่างชาติที่เป็น Business Visitor ที่เข้ามาเพื่อก่อตั้งหน่วยธุรกิจสามารถเข้ามาพำนักในประเทศไทยได้ไม่เกิน 90 วัน และขอขยายได้ไม่เกิน 1 ปี ส่วนชาวต่างชาติที่เข้ามาในประเทศไทยในลักษณะของการโอนย้ายภายในบริษัท (Intra Corporate transferee) สามารถพำนักได้ชั่วคราวไม่เกิน 1 ปี โดยขอขยายได้ไม่เกิน 3 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 1 ปี นอกจากนี้ ข้อเสนอเบื้องต้นยังขยายการอนุญาตไปยังลูกจ้างของนิติบุคคลในต่างประเทศ (Contractual Service Supplier) ซึ่งทำสัญญาเกี่ยวกับการค้าบริการกับนิติบุคคลในประเทศไทย (โดยต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญใน 9 สาขาบริการตามที่ได้กล่าวมาแล้วในข้อ 2.4.1 ด้วย) อนุญาตให้พำนักในประเทศไทยได้ชั่วคราวไม่เกินระยะเวลา 3 เดือน หรือตามระยะเวลาที่สัญญากำหนดไว้แต่ต้องไม่เกิน 3 เดือน นอกจากนี้ ห้ามชาวต่างชาติซื้อหรือเป็นเจ้าของที่ดิน แต่สามารถเช่าหรือเป็นเจ้าของสิ่งก่อสร้างได้ อย่างไรก็ดี อนุญาตให้ต่างชาติมีกรรมสิทธิ์ในอาคารชุดเพื่อการพักอาศัยได้ตามกฎหมายว่าด้วยกรรมสิทธิ์ในอาคารชุด

(6) บริการตรวจสภาพเรือโดยสถาบันตรวจเรือเพื่อออกหนังสือรับรอง (Marine surveys and classification societies for the purpose of providing accurate documentation and certification of vessels)

ก) การเข้าสู่ตลาดด้วยวิธี Cross border supply

ในตารางข้อผูกพันเฉพาะระบุเงื่อนไขในกิจกรรมนี้ว่าประเทศไทยจะเปิดเสรีในการเข้าสู่ตลาดสำหรับบริการตรวจสภาพเรือเพื่อออกหนังสือรับรองโดยจะต้องอยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยกรมเจ้าท่าด้วย

ข) การเข้าสู่ตลาดด้วยวิธี Consumption aboard

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยระบุว่า “None” ซึ่งหมายความว่า การให้บริการตรวจสภาพเรือเพื่อออกหนังสือรับรองนั้น ประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในการเข้าสู่ตลาดสำหรับรูปแบบของการให้บริการในดินแดนของประเทศหนึ่งแก่ผู้รับบริการจากประเทศอื่น

ค) การเข้าสู่ตลาดด้วยวิธี Commercial presence

ใน THAILAND Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments กับ THAILAND conditional Initial Offer ได้กำหนดเงื่อนไขในการเข้าสู่ตลาดไว้แตกต่างกัน ดังนี้

THAILAND Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments ระบุว่า ประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดในการให้ต่างชาติเข้ามาจัดตั้งหน่วยธุรกิจเพื่อให้บริการตรวจสอบสภาพเรือโดยสถาบันตรวจเรือเพื่อออกหนังสือรับรอง เว้นแต่เป็นข้อจำกัดที่ได้ระบุไว้ในข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal section) ที่ให้ต่างชาติถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 49 และจำนวนผู้ถือหุ้นต่างชาติต้องน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมด

อย่างไรก็ดี ได้มีการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมตารางข้อผูกพันในส่วนนี้แล้ว โดย THAILAND Conditional Initial Offer ได้แก้ไขข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาดโดยการตัดเงื่อนไข “เว้นแต่ตามที่ได้ระบุไว้ในข้อผูกพันทั่วไป” ออก เหลือเพียงการกำหนดว่า “None”[30] เท่านั้น ซึ่งหมายถึงประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดในการให้ต่างชาติเข้ามาจัดตั้งหน่วยธุรกิจเพื่อให้บริการตรวจสอบสภาพเรือโดยสถาบันตรวจเรือเพื่อออกหนังสือรับรองในประเทศไทย แต่ถึงแม้จะตัดเงื่อนไขดังกล่าวออกไปก็จะต้องอยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่ได้ระบุไว้ในข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal section) อยู่นั่นเอง

---

[30] THAILAND : Conditional Initial Offer, Marine surveys and classification societies for the purpose of providing accurate documentation and certification of vessels, Limitations on Market Access, “3) None ~~other than that indicated in the Horizontal section~~”.

ง) การเข้าสู่ตลาดด้วยวิธี Presence of natural persons

ในบริการตรวจสอบสภาพเรือโดยสถาบันตรวจเรือเพื่อออกหนังสือรับรอง ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยกำหนดให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ในข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal section) กล่าวคือ บุคคลต่างชาติที่เป็น Business Visitor ที่เข้ามาประเทศไทยเพื่อวัตถุประสงค์ในการติดต่อทางธุรกิจให้พำนักอยู่ในประเทศไทยได้ 90 วัน ส่วนชาวต่างชาติที่เข้ามาในประเทศไทยในลักษณะของการโอนย้ายภายในบริษัท ((Intra-corporate Transferee)) ในระดับผู้จัดการ ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ ให้พำนักได้ชั่วคราวไม่เกิน 1 ปี ขยายได้ไม่เกิน 2 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 1 ปี ที่กล่าวมานั้นเป็นการพิจารณาตาม Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments

อย่างไรก็ดี ประเทศไทยได้ยื่นข้อเสนอเบื้องต้น (Initial Offer) โดยมีการแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนของ Horizontal section โดยกำหนดให้บุคคลต่างชาติที่เป็น Business Visitor ที่เข้ามาเพื่อก่อตั้งหน่วยธุรกิจสามารถเข้ามาพำนักในประเทศไทยได้ไม่เกิน 90 วัน และขอขยายได้ไม่เกิน 1 ปี ส่วนชาวต่างชาติที่เข้ามาในประเทศไทยในลักษณะของการโอนย้ายภายในบริษัท (Intra Corporate transferee) สามารถพำนักได้ชั่วคราวไม่เกิน 1 ปี โดยขอขยายได้ไม่เกิน 3 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 1 ปี นอกจากนี้ ข้อเสนอเบื้องต้นยังขยายการอนุญาตไปยังลูกจ้างของนิติบุคคลในต่างประเทศ (Contractual Service Supplier) ซึ่งทำสัญญาเกี่ยวกับการค้าบริการกับนิติบุคคลในประเทศไทย (โดยต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญใน 9 สาขาบริการตามที่ได้กล่าวมาแล้วในข้อ 2.4.1 ด้วย) อนุญาตให้พำนักในประเทศไทยได้ชั่วคราวไม่เกินระยะเวลา 3 เดือน หรือตามระยะเวลาที่สัญญากำหนดไว้แต่ต้องไม่เกิน 3 เดือน นอกจากนี้ ห้ามชาวต่างชาติซื้อหรือเป็นเจ้าของที่ดิน แต่สามารถเช่าหรือเป็นเจ้าของสิ่งก่อสร้างได้ อย่างไรก็ดี อนุญาตให้ต่างชาติมีกรรมสิทธิ์ในอาคารชุดเพื่อการพักอาศัยได้ตามกฎหมายว่าด้วยกรรมสิทธิ์ในอาคารชุด

(7) บริการรับจัดการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ (Freight forwarding services)

ก) การเข้าสู่ตลาดด้วยวิธี Cross border supply

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยระบุว่า “Unbound” ซึ่งหมายความว่า ประเทศไทยไม่ผูกพันในการเปิดเสรีการค้าบริการข้ามพรมแดนในบริการรับจัดการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ ดังนั้น ประเทศไทยจึงสามารถกำหนดข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในการเปิดตลาดสำหรับการบริการรับจัดการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศได้อย่างเต็มที่

ข) การเข้าสู่ตลาดด้วยวิธี Consumption aboard

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยระบุว่า “None” ซึ่งหมายความว่า ประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในเรื่องการเข้าสู่ตลาดของบริการรับจัดการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศสำหรับรูปแบบของการให้บริการในดินแดนของประเทศหนึ่งแก่ผู้รับบริการจากประเทศอื่น

ค) การเข้าสู่ตลาดด้วยวิธี Commercial presence

ใน THAILAND Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments กับ THAILAND conditional Initial Offer ได้กำหนดเงื่อนไขในการเข้าสู่ตลาดไว้แตกต่างกัน ดังนี้

THAILAND Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments ระบุว่า ประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดในการให้ต่างชาติเข้ามาจัดตั้งหน่วยธุรกิจเพื่อให้บริการรับจัดการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ เว้นแต่เป็นข้อจำกัดที่ได้ระบุไว้ในข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal section) ที่ให้ต่างชาติถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 49 และจำนวนผู้ถือหุ้นต่างชาติต้องน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมด

อย่างไรก็ดี ได้มีการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมตารางข้อผูกพันในส่วนนี้แล้ว โดย THAILAND Conditional Initial Offer ได้แก้ไขข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาดโดยการตัดเงื่อนไข “เว้นแต่ตามที่ได้ระบุไว้ในข้อผูกพันทั่วไป” ออก เหลือเพียงการกำหนดว่า “None”[31] เท่านั้น ซึ่งหมายถึงประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดในการให้ต่างชาติเข้ามาจัดตั้งหน่วยธุรกิจในประเทศไทยเพื่อให้บริการรับจัดการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ แต่ถึงแม้จะตัดเงื่อนไขดังกล่าวออกไปก็จะต้องอยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่ได้ระบุไว้ในข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal section) อยู่นั่นเอง

ง) การเข้าสู่ตลาดด้วยวิธี Presence of natural persons

ในบริการรับจัดการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยกำหนดให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ในข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal section) กล่าวคือ บุคคลต่างชาติที่เป็น Business Visitor ที่เข้ามาประเทศไทยเพื่อวัตถุประสงค์ในการติดต่อทางธุรกิจให้พำนักอยู่ในประเทศไทยได้ 90 วัน ส่วนชาวต่างชาติที่เข้ามาในประเทศไทยในลักษณะของการโอนย้ายภายในบริษัท ((Intra-corporate Transferee)) ในระดับผู้จัดการ ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ ให้พำนักได้ชั่วคราวไม่เกิน 1 ปี ขยายได้ไม่เกิน 2 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 1 ปี ที่กล่าวมานั้นเป็นการพิจารณาตาม Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments

---

[31] THAILAND : Conditional Initial Offer, Freight forwarding services, Limitations on Market Access, “3) None ~~other than that indicated in the Horizontal section~~”.

อย่างไรก็ดี ประเทศไทยได้ยื่นข้อเสนอเบื้องต้น (Initial Offer) โดยมีการแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนของ Horizontal section โดยมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงในส่วนของ Horizontal section โดยให้บุคคลต่างชาติที่เป็น Business Visitor ที่เข้ามาเพื่อก่อตั้งหน่วยธุรกิจสามารถเข้ามาพำนักในประเทศไทยได้ไม่เกิน 90 วัน และขอขยายได้ไม่เกิน 1 ปี ส่วนชาวต่างชาติที่เข้ามาในประเทศไทยในลักษณะของการโอนย้ายภายในบริษัท (Intra Corporate transferee) สามารถพำนักได้ชั่วคราวไม่เกิน 1 ปี โดยขอขยายได้ไม่เกิน 3 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 1 ปี นอกจากนี้ ข้อเสนอเบื้องต้นยังขยายการอนุญาตไปยังลูกจ้างของนิติบุคคลในต่างประเทศ (Contractual Service Supplier) ซึ่งทำสัญญาเกี่ยวกับการค้าบริการกับนิติบุคคลในประเทศไทย (โดยต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญใน 9 สาขาบริการตามที่ได้กล่าวมาแล้วในข้อ 2.4.1 ด้วย) อนุญาตให้พำนักในประเทศไทยได้ชั่วคราวไม่เกินระยะเวลา 3 เดือน หรือตามระยะเวลาที่สัญญากำหนดไว้แต่ต้องไม่เกิน 3 เดือน นอกจากนี้ห้ามชาวต่างชาติซื้อหรือเป็นเจ้าของที่ดิน แต่สามารถเช่าหรือเป็นเจ้าของสิ่งก่อสร้างได้ อย่างไรก็ดีอนุญาตให้ต่างชาติมีกรรมสิทธิ์ในอาคารชุดเพื่อการพักอาศัยได้ตามกฎหมายว่าด้วยกรรมสิทธิ์ในอาคารชุด

2.4.2.3 <u>ข้อผูกพันเฉพาะของไทยต่อการประติบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment)</u>

ในตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยได้กำหนดเงื่อนไขและข้อจำกัดในการประติบัติเยี่ยงคนชาติต่อบริการสาขาขนส่งทางทะเลที่ไทยผูกพันไว้สำหรับการให้บริการทั้งหมด 4 รูปแบบ (mode of supply) โดยแบ่งตามกิจกรรมที่ไทยระบุไว้ในตารางข้อผูกพันเฉพาะ ดังนี้

(1) การขนส่งคนโดยสาร (Passenger transportation) โดยไม่รวมถึงการขนส่งคนโดยสารในประเทศไทย

ก) การประติบัติเยี่ยงคนชาติด้วยวิธี Cross border supply

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยระบุว่า “None” ซึ่งหมายความว่า การให้บริการข้ามพรมแดน หรือการให้บริการจากดินแดนของประเทศหนึ่งไปยังดินแดนอีกประเทศหนึ่งนั้น ประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดหรือไม่มีเงื่อนไขขัดต่อการประติบัติเยี่ยงคนชาติสำหรับบริการขนส่งคนโดยสาร ดังนั้นประเทศไทยจึงต้องให้การปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการของประเทศอื่น ๆ เหมือนกับที่ให้การปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการที่เป็นคนไทย

ข) การประติบัติเยี่ยงคนชาติด้วยวิธี Consumption aboard

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยระบุว่า “None” หมายความว่า บริการขนส่งคนโดยสารประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในเรื่องการประติบัติเยี่ยงคนชาติสำหรับรูปแบบของการให้บริการในดินแดนของประเทศหนึ่งแก่ผู้รับบริการจากประเทศอื่น ดังนั้นประเทศไทยจึงต้องให้การปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการของประเทศอื่น ๆ เหมือนกับที่ให้การปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการที่เป็นคนไทย

ค) การประติบัติเยี่ยงคนชาติด้วยวิธี Commercial presence

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยระบุว่า “Unbound” ซึ่งหมายความว่า ประเทศไทยไม่ผูกพันที่จะยอมให้ชาวต่างชาติเข้ามาจัดตั้งหน่วยธุรกิจเพื่อให้บริการขนส่งคนโดยสารเพื่อการค้าในน่านน้ำไทย ในฐานะที่เป็นเจ้าของเรือที่ชักธงไทย

ส่วนการจัดตั้งหน่วยธุรกิจเพื่อให้บริการขนส่งทางทะเลระหว่างประเทศ ประเทศไทยได้ระบุว่า “None” ซึ่งหมายความว่า ประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในเรื่องการให้การประติบัติเยี่ยงคนชาติต่อบริการขนส่งคนโดยสาร

ง) การประติบัติเยี่ยงคนชาติด้วยวิธี Presence of natural person

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยระบุว่า “Unbound” ซึ่งหมายความว่า ประเทศไทยไม่ผูกพันที่จะให้การประติบัติเยี่ยงคนชาติในส่วนของลูกเรือ เนื่องจากประเทศไทยจำกัดไว้เฉพาะบุคคลผู้มีสัญชาติไทยเท่านั้นที่จะเป็นลูกเรือได้

ส่วนบุคคลอื่น ๆ นั้น ใน THAILAND Drafted Consolidated Schedule of Specific Commitments กับ THAILAND Conditional Initial Offer ได้กำหนดเงื่อนไขในการเข้าสู่ตลาดไว้แตกต่างกัน ดังนี้

ใน THAILAND Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments ระบุไว้ว่า “None” ซึ่งหมายความว่า ประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในการประติบัติเยี่ยงคนชาติในส่วนของบุคคลอื่น ๆ นอกจากลูกเรือที่เข้ามาประกอบอาชีพให้บริการขนส่งคนโดยสารในประเทศไทย

อย่างไรก็ดี ได้มีการเสนอแก้ไขตารางข้อผูกพันในส่วนนี้แล้ว โดย THAILAND Conditional Initial Offer ได้แก้ไขจากเดิมที่ระบุว่าไม่มีข้อจำกัด เป็น “ไม่ผูกพัน เว้นแต่ตามที่

ได้ระบุไว้ในข้อผูกพันทั่วไป[32]" ซึ่งในข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal section) ที่กล่าวมาแล้วในหัวข้อ 2.4.1 ได้ระบุไว้ว่า "Unbound except as provided in the MA column" ซึ่งหมายถึง ไม่ผูกพัน เว้นแต่เป็นไปตามเงื่อนไขที่ได้กำหนดไว้ในข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด (Limitations on Market Access) ดังนั้น จึงหมายความว่า บุคคลต่างชาติที่เข้ามาประกอบอาชีพในประเทศไทยตามที่กำหนดไว้ในข้อผูกพันทั่วไปใน Column ของข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด ซึ่งได้แก่ ชาวต่างชาติที่เข้ามาประกอบธุรกิจ (Business Visitor) ชาวต่างชาติในระดับผู้จัดการ (managers) ผู้บริหาร (executive) ผู้เชี่ยวชาญ (specialist) ที่เข้ามาในประเทศไทยในลักษณะของการโอนย้ายภายในบริษัท ((Intra-corporate Transferee)) นั้น จะได้รับการประติบัติเยี่ยงคนชาติเช่นเดียวกับคนไทย เว้นแต่ บุคคลต่างชาติที่เป็น Contractual Service Suppliers ที่ข้อผูกพันทั่วไปใน Column ข้อจำกัดในการประติบัติเยี่ยงคนชาติได้ระบุไว้ว่าไม่ผูกพัน (unbound)

(2) บริการการขนส่งสินค้า (Freight transportation) โดยไม่รวมถึงการขนส่งสินค้าในประเทศไทย

ก) การประติบัติเยี่ยงคนชาติด้วยวิธี Cross border supply

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยระบุว่า "None" ซึ่งหมายความว่า การให้บริการข้ามพรมแดน ประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดหรือไม่มีเงื่อนไขขัดต่อการประติบัติเยี่ยงคนชาติสำหรับบริการขนส่งสินค้า ดังนั้น ประเทศไทยจึงต้องให้การปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการของประเทศอื่น ๆ เหมือนกับที่ให้การปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการที่เป็นคนไทย

ข) การประติบัติเยี่ยงคนชาติด้วยวิธี Consumption aboard

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยระบุว่า "None" หมายความว่า บริการขนส่งสินค้าประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในเรื่องการประติบัติเยี่ยงคนชาติสำหรับรูปแบบของการให้บริการในดินแดนของประเทศหนึ่งแก่ผู้รับบริการจากประเทศอื่น ดังนั้น ประเทศไทยจึงต้องให้การปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการของประเทศอื่น ๆ เหมือนกับที่ให้การปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการที่เป็นคนไทย

---

[32] THAILAND : Conditional Initial Offer, Passenger transportation, Limitations on National Treatment, "4) (b) ~~None~~ *Unbound, except as provided in the Horizontal section"*.

ค) การประติบัติเยี่ยงคนชาติด้วยวิธี Commercial presence

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยระบุว่า “Unbound” ซึ่งหมายความว่า ประเทศไทยไม่ผูกพันที่จะให้ชาวต่างชาติเข้ามาจัดตั้งหน่วยธุรกิจเพื่อให้บริการขนส่งสินค้าเพื่อการค้าในน่านน้ำไทย ในฐานะที่เป็นเจ้าของเรือที่ชักธงไทย

ส่วนการจัดตั้งหน่วยธุรกิจเพื่อให้บริการขนส่งทางทะเลระหว่างประเทศนั้น ประเทศไทยได้ระบุว่า “None other than : …” ซึ่งหมายความว่า ประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดในบริการขนส่งสินค้าในอันที่จะต้องให้การปฏิบัติต่อชาวต่างชาติเช่นเดียวกับคนไทย แต่ไม่รวมถึงกรณีดังต่อไปนี้

(i) ผู้ถือหุ้นของบริษัทที่ประกอบกิจการขนส่งสินค้าทางทะเลซึ่งเป็นเจ้าของเรือไทย ผู้ถือหุ้นนี้อาจได้รับยกเว้นหรือลดอัตราภาษีเงินได้ที่จะต้องเสียในส่วนของเงินปันผลที่ได้รับจากบริษัทดังกล่าว

(ii) ผู้ส่งสินค้าออกจากประเทศไทยและผู้นำเข้าสินค้ามายังประเทศไทย ด้วยเรือที่ชักธงไทยจะมีสิทธิได้รับส่วนลดอัตราภาษีเป็นพิเศษ กล่าวคือ มีสิทธินำค่าระวางไม่เกินร้อยละ 50 ของค่าระวางทั้งหมด ไปหักเป็นค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษีเงินได้ หรือมีสิทธินำค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายไปในทางปกติของการขนส่งสินค้าไปหักออกจากเงินได้สุทธิเพื่อการคิดคำนวณภาษีเงินได้

ง) การประติบัติเยี่ยงคนชาติด้วยวิธี Presence of natural person

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยระบุว่า “Unbound” ซึ่งหมายความว่า ประเทศไทยไม่ผูกพันที่จะให้การประติบัติเยี่ยงคนชาติในส่วนของลูกเรือ เนื่องจากประเทศไทยจำกัดไว้เฉพาะบุคคลผู้มีสัญชาติไทยเท่านั้นที่จะเป็นลูกเรือได้

ส่วนบุคคลอื่นๆ นั้น ใน THAILAND Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments กับ THAILAND Conditional Initial Offer ได้กำหนดเงื่อนไขในการเข้าสู่ตลาดไว้แตกต่างกัน ดังนี้

ใน THAILAND Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments ระบุไว้ว่า “None” ซึ่งหมายความว่า ประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในการประติบัติเยี่ยงคนชาติในส่วนของบุคคลอื่น ๆ นอกจากลูกเรือที่เข้ามาประกอบอาชีพให้บริการขนส่งสินค้าในประเทศไทย

อย่างไรก็ดี ได้มีการเสนอแก้ไขตารางข้อผูกพันในส่วนนี้แล้ว โดย THAILAND Conditional Initial Offer ได้แก้ไขจากเดิมที่ระบุว่าไม่มีข้อจำกัด เป็น “ไม่ผูกพัน เว้นแต่ตามที่

ได้ระบุไว้ในข้อผูกพันทั่วไป"[33] ซึ่งในข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal section) ที่กล่าวมาแล้วในข้อ 2.4.1 ได้ระบุไว้ว่า "Unbound, except as provided in the MA column" ซึ่งหมายถึง ไม่ผูกพัน เว้นแต่เป็นไปตามเงื่อนไขที่ได้กำหนดไว้ในข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด (Limitations on Market Access) ดังนั้น จึงหมายความว่า บุคคลต่างชาติที่เข้ามาประกอบอาชีพในประเทศไทยตามที่กำหนดไว้ในข้อผูกพันทั่วไปใน Column ของข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด ซึ่งได้แก่ ชาวต่างชาติที่เข้ามาประกอบธุรกิจ (Business Visitor) ชาวต่างชาติในระดับผู้จัดการ (managers) ผู้บริหาร (executive) ผู้เชี่ยวชาญ (specialist) ที่เข้ามาในประเทศไทยในลักษณะของการโอนย้ายภายในบริษัท ((Intra-corporate Transferee)) นั้น จะได้รับการประติบัติเยี่ยงคนชาติเช่นเดียวกับคนไทย เว้นแต่ บุคคลต่างชาติที่เป็น Contractual Services Suppliers ที่ข้อผูกพันทั่วไปใน Column ข้อจำกัดในการประติบัติเยี่ยงคนชาติได้ระบุไว้ว่าไม่ผูกพัน (unbound)

(3) บริการลากจูงเรือระหว่างประเทศ

ก) การประติบัติเยี่ยงคนชาติด้วยวิธี Cross border supply

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยระบุว่า "None" ซึ่งหมายความว่า การให้บริการข้ามพรมแดน ประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่ขัดต่อการประติบัติเยี่ยงคนชาติสำหรับบริการลากจูงเรือระหว่างประเทศ ดังนั้น ประเทศไทยจึงต้องให้การปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการของประเทศอื่น ๆ เหมือนกับที่ให้การปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการที่เป็นคนไทย

ข) การประติบัติเยี่ยงคนชาติด้วยวิธี Consumption aboard

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยระบุว่า "None" หมายความว่า บริการลากจูงเรือระหว่างประเทศ ประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในเรื่องการประติบัติเยี่ยงคนชาติสำหรับรูปแบบของการให้บริการในดินแดนของประเทศหนึ่งแก่ผู้รับบริการจากประเทศอื่น ดังนั้น ประเทศไทยจึงต้องให้การปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการของประเทศอื่น ๆ เหมือนกับที่ให้การปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการที่เป็นคนไทย

---

[33] THAILAND : Conditional Initial Offer, Freight transportation, Limitations on National Treatment, "4) (b) ~~None~~ *Unbound, except as provided in the Horizontal section"*.

ค) การประติบัติเยี่ยงคนชาติด้วยวิธี Commercial presence

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยระบุว่า “Unbound” ซึ่งหมายความว่า ประเทศไทยไม่ผูกพันที่จะให้การประติบัติเยี่ยงคนชาติแก่คนต่างชาติในการเข้ามาจัดตั้งหน่วยธุรกิจเพื่อให้บริการลากจูงเรือเพื่อการค้าในน่านน้ำไทย ในฐานะที่เป็นเจ้าของเรือที่ชักธงไทย

ส่วนการจัดตั้งหน่วยธุรกิจเพื่อให้บริการลากจูงเรือระหว่างประเทศ ประเทศไทยได้ระบุว่า “None” ซึ่งหมายความว่า บริการลากจูงเรือระหว่างประเทศนั้น ประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องการให้การประติบัติเยี่ยงคนชาติ

ง) การประติบัติเยี่ยงคนชาติด้วยวิธี Presence of natural person

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยระบุว่า “Unbound” ซึ่งหมายความว่า ประเทศไทยไม่ผูกพันที่จะให้การประติบัติเยี่ยงคนชาติในส่วนของลูกเรือ เนื่องจากประเทศไทยจำกัดไว้เฉพาะบุคคลผู้มีสัญชาติไทยเท่านั้นที่จะเป็นลูกเรือได้

ส่วนบุคคลอื่น ๆ นั้น ใน THAILAND Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments กับ THAILAND Conditional Initial Offer ได้กำหนดเงื่อนไขในการเข้าสู่ตลาดไว้แตกต่างกัน ดังนี้

ใน THAILAND Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments ระบุไว้ว่า “None” ซึ่งหมายความว่า ประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในการประติบัติเยี่ยงคนชาติในส่วนของบุคคลอื่น ๆ นอกจากลูกเรือที่เข้ามาประกอบอาชีพให้บริการลากจูงเรือระหว่างประเทศ

อย่างไรก็ดี ได้มีการเสนอแก้ไขตารางข้อผูกพันในส่วนนี้แล้ว โดย THAILAND Conditional Initial Offer ได้แก้ไขจากเดิมที่ระบุว่าไม่มีข้อจำกัด เป็น “ไม่ผูกพัน เว้นแต่ตามที่ได้ระบุไว้ในข้อผูกพันทั่วไป”[34] ซึ่งในข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal section) ที่กล่าวมาแล้วในข้อ 2.4.1 ได้ระบุไว้ว่า “Unbound, except as provided in the MA column” ซึ่งหมายถึง ไม่ผูกพัน เว้นแต่เป็นไปตามเงื่อนไขที่ได้กำหนดไว้ในข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด (Limitations on Market Access) ดังนั้น จึงหมายความว่า บุคคลต่างชาติที่เข้ามาประกอบอาชีพในประเทศไทยตามที่กำหนดไว้ในข้อผูกพันทั่วไปใน Column ของข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด ซึ่งได้แก่ ชาวต่างชาติที่เข้ามาประกอบธุรกิจ (Business Visitor) ชาวต่างชาติในระดับผู้จัดการ (managers) ผู้บริหาร (executive) ผู้เชี่ยวชาญ (specialist) ที่เข้ามาในประเทศไทยในลักษณะของการโอนย้ายภายในบริษัท

---

[34] THAILAND : Conditional Initial Offer, International towing, Limitations on National Treatment, “4) (b) ~~None~~ *Unbound, except as provided in the Horizontal section”*.

((Intra-corporate Transferee)) นั้น จะได้รับการประติบัติเยี่ยงคนชาติเช่นเดียวกับคนไทย เว้นแต่บุคคลต่างชาติที่เป็น Contractual Services Suppliers ที่ข้อผูกพันทั่วไปใน Column ข้อจำกัดในการประติบัติเยี่ยงคนชาติได้ระบุไว้ว่าไม่ผูกพัน (unbound)

(4) บริการรับน้ำสกปรกจากเรือ

ก) การประติบัติเยี่ยงคนชาติด้วยวิธี Cross border supply

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยระบุว่า “Unbound” ซึ่งหมายความว่า การให้บริการข้ามพรมแดนหรือการให้บริการจากดินแดนของประเทศหนึ่งไปยังดินแดนอีกประเทศหนึ่งนั้น สำหรับบริการรับน้ำสกปรกจากเรือ ประเทศไทยไม่ผูกพันที่จะต้องให้การปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการของประเทศอื่น ๆ เหมือนกับที่ให้การปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการที่เป็นคนไทย

ข) การประติบัติเยี่ยงคนชาติด้วยวิธี Consumption aboard

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยระบุว่า “None” หมายความว่า บริการรับน้ำสกปรกจากเรือ ประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในเรื่องการประติบัติเยี่ยงคนชาติสำหรับรูปแบบของการให้บริการในดินแดนของประเทศหนึ่งแก่ผู้รับบริการจากประเทศอื่น ดังนั้น ประเทศไทยจึงต้องให้การปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการของประเทศอื่น ๆ เหมือนกับที่ให้การปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการที่เป็นคนไทย

ค) การประติบัติเยี่ยงคนชาติด้วยวิธี Commercial presence

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยได้กำหนดไว้แตกต่างกันระหว่าง THAILAND Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments และ THAILAND Conditional Initial Offer ดังนี้

ใน THAILAND Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments ระบุว่า “No limitations as long as foreign equity participation does not exceed 49 percent” ซึ่งหมายถึงประเทศไทยจะไม่มีข้อจำกัดในการประติบัติเยี่ยงคนชาติตราบเท่าที่ทุนต่างชาติไม่เกินร้อยละ 49

อย่างไรก็ดี ใน THAILAND Conditional Initial Offer ได้กำหนดแตกต่างไปจากเดิมโดยระบุไว้ว่า “None”[35] ซึ่งหมายความว่า ประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องการประติบัติ

---

[35] THAILAND : Conditional Initial Offer, Shore reception facilities (collection of waste/oily water from ships), Limitations on National Treatments, “3) ~~No limitation as long as foreign equity participation does not exceed 49 per cent~~ *None*”.

เยี่ยงคนชาติในบริการรับน้ำสกปรกจากเรือ ซึ่งการแก้ไขดังกล่าวนี้ก็ไม่ได้ทำให้เกิดผลที่เปลี่ยนแปลงไป เพราะการแก้ไขเป็น “none” ดังกล่าว ก็จะต้องอยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่ได้ระบุไว้ในข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal section) คือ ต่างชาติถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 49 นั่นเอง

ง) การประติบัติเยี่ยงคนชาติด้วยวิธี Presence of natural person

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยได้กำหนดไว้แตกต่างกันระหว่าง THAILAND Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments และ THAILAND Conditional Initial Offer ดังนี้

ใน THAILAND Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments ระบุไว้ว่า “None” ซึ่งหมายถึงประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดในการประติบัติเยี่ยงคนชาติในการบริการรูปแบบ Presence of natural persons สำหรับบริการรับน้ำสกปรกจากเรือ

อย่างไรก็ดี ได้มีการเสนอแก้ไขตารางข้อผูกพันในส่วนนี้แล้ว โดย THAILAND Conditional Initial Offer ได้แก้ไขจากเดิมที่ระบุว่าไม่มีข้อจำกัด เป็น “ไม่ผูกพัน เว้นแต่ตามที่ได้ระบุไว้ในข้อผูกพันทั่วไป[36]” ซึ่งในข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal section) ที่กล่าวมาแล้วในข้อ 2.4.1 ได้ระบุไว้ว่า “Unbound except as provided in the MA column” ซึ่งหมายถึง ไม่ผูกพัน เว้นแต่เป็นไปตามเงื่อนไขที่ได้กำหนดไว้ในข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด (Limitations on Market Access) ดังนั้น จึงหมายความว่า บุคคลต่างชาติที่เข้ามาประกอบอาชีพในประเทศไทยตามที่กำหนดไว้ในข้อผูกพันทั่วไปใน Column ของข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด ซึ่งได้แก่ ชาวต่างชาติที่เข้ามาประกอบธุรกิจ (Business Visitor) ชาวต่างชาติในระดับผู้จัดการ (managers) ผู้บริหาร (executive) ผู้เชี่ยวชาญ (specialist) ที่เข้ามาในประเทศไทยในลักษณะของการโอนย้ายภายในบริษัท ((Intra-corporate Transferee)) นั้น จะได้รับการประติบัติเยี่ยงคนชาติเช่นเดียวกับคนไทย เว้นแต่ บุคคลต่างชาติที่เป็น Contractual Services Suppliers ที่ข้อผูกพันทั่วไปใน Column ข้อจำกัดในการประติบัติเยี่ยงคนชาติได้ระบุไว้ว่าไม่ผูกพัน (unbound)

---

[36] THAILAND : Conditional Initial Offer, Shore reception facilities (collection of waste/oily water from ships), limitations on National Treatment, 4) ~~None~~ Unbound, except as provided in the Horizontal section.

(5) บริการจัดการเกี่ยวกับเรือสำหรับเรือต่างประเทศ

ก) การประติบัติเยี่ยงคนชาติด้วยวิธี Cross border supply

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยระบุว่า “None” ซึ่งหมายความว่า การให้บริการข้ามพรมแดน ประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่ขัดต่อการประติบัติเยี่ยงคนชาติ สำหรับบริการจัดการเกี่ยวกับเรือสำหรับเรือต่างประเทศ ดังนั้น ประเทศไทยจึงต้องทำให้การปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการของประเทศอื่น ๆ เหมือนกับที่ให้การปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการที่เป็นคนไทย

ข) การประติบัติเยี่ยงคนชาติด้วยวิธี Consumption aboard

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยระบุว่า “None” หมายความว่า บริการจัดการเกี่ยวกับเรือสำหรับเรือต่างประเทศ ประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องการประติบัติเยี่ยงคนชาติสำหรับรูปแบบของการให้บริการในดินแดนของประเทศหนึ่งแก่ผู้รับบริการจากประเทศอื่น ดังนั้น ประเทศไทยจึงต้องให้การปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการของประเทศอื่น ๆ เหมือนกับที่ให้การปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการที่เป็นคนไทย

ค) การประติบัติเยี่ยงคนชาติด้วยวิธี Commercial presence

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยได้กำหนดไว้แตกต่างกันระหว่าง THAILAND Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments และ THAILAND Conditional Initial Offer ดังนี้

ใน THAILAND Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments ระบุไว้ว่า “No limitation as long as foreign equity participation does not exceed 49 per cent” ซึ่งหมายถึงประเทศไทยจะไม่มีข้อจำกัดในการประติบัติเยี่ยงคนชาติตราบเท่าที่ทุนต่างชาติไม่เกินร้อยละ 49

อย่างไรก็ดี ใน THAILAND Conditional Initial Offer ได้กำหนดแตกต่างไปจากเดิมโดยระบุไว้ว่า “None”[37] ซึ่งหมายความว่า ประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องการประติบัติเยี่ยงคนชาติในบริการจัดการเกี่ยวกับเรือสำหรับเรือต่างประเทศ ซึ่งการแก้ไขดังกล่าวนี้ก็ไม่ได้ทำให้เกิดผลที่เปลี่ยนแปลงไป เพราะการแก้ไขเป็น “none” ดังกล่าว ก็จะต้องอยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่ได้ระบุไว้ในข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal section) คือ ต่างชาติถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 49 นั่นเอง

---

[37] THAILAND : Conditional Initial Offer, Port captain’s services, Limitations on National Treatments, “ 3) ~~No limitations as long as foreign equity participation does not exceed 49 per cent~~ *None*”.

ง) การประติบัติเยี่ยงคนชาติด้วยวิธี Presence of natural person

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยได้กำหนดไว้แตกต่างกันระหว่าง THAILAND Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments และ THAILAND Conditional Initial Offer ดังนี้

ใน THAILAND Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments ระบุไว้ว่า "None" ซึ่งหมายถึงประเทศไทยจะไม่มีข้อจำกัดในการประติบัติเยี่ยงคนชาติในการบริการรูปแบบ Presence of natural persons สำหรับบริการจัดการเกี่ยวกับเรือสำหรับเรือต่างประเทศ

อย่างไรก็ดี ได้มีการเสนอแก้ไขตารางข้อผูกพันในส่วนนี้แล้ว โดย THAILAND Conditional Initial Offer ได้แก้ไขจากเดิมที่ระบุว่าไม่มีข้อจำกัด เป็น "ไม่ผูกพัน เว้นแต่ตามที่ได้ระบุไว้ในข้อผูกพันทั่วไป[38]" ซึ่งในข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal section) ที่กล่าวมาแล้วในข้อ 2.4.1 ได้ระบุไว้ว่า "Unbound except as provided in the MA column" ซึ่งหมายถึง ไม่ผูกพัน เว้นแต่เป็นไปตามเงื่อนไขที่ได้กำหนดไว้ในข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด (Limitations on Market Access) ดังนั้น จึงหมายความว่า บุคคลต่างชาติที่เข้ามาประกอบอาชีพในประเทศไทยตามที่กำหนดไว้ในข้อผูกพันทั่วไปใน Column ของข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด ซึ่งได้แก่ ชาวต่างชาติที่เข้ามาประกอบธุรกิจ (Business Visitor) ชาวต่างชาติในระดับผู้จัดการ (managers) ผู้บริหาร (executive) ผู้เชี่ยวชาญ (specialist) ที่เข้ามาในประเทศไทยในลักษณะของการโอนย้ายภายในบริษัท ((Intra-corporate Transferee)) นั้น จะได้รับการประติบัติเยี่ยงคนชาติเช่นเดียวกับคนไทย เว้นแต่ บุคคลต่างชาติที่เป็น Contractual Services Suppliers ที่ข้อผูกพันทั่วไปใน Column ข้อจำกัดในการประติบัติเยี่ยงคนชาติได้ระบุไว้ว่าไม่ผูกพัน (unbound)

(6) บริการตรวจสภาพเรือโดยสถาบันตรวจเรือเพื่อออกหนังสือรับรอง

ก) การประติบัติเยี่ยงคนชาติด้วยวิธี Cross border supply

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยระบุว่า "None" ซึ่งหมายความว่า การให้บริการข้ามพรมแดน ประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่ขัดต่อการประติบัติเยี่ยงคนชาติ สำหรับบริการตรวจสภาพเรือโดยสถาบันตรวจเรือเพื่อออกหนังสือรับรอง ดังนั้น ประเทศไทยจึงต้องให้การปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการของประเทศอื่น ๆ เหมือนกับที่ให้การปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการที่เป็นคนไทย

---

[38] THAILAND : Conditional Offer, Port captain's services, Limitations on National Treatment, "4) ~~None~~ *Unbound, except as provided in the Horizontal section*".

ข) การประติบัติเยี่ยงคนชาติด้วยวิธี Consumption aboard

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยระบุว่า “None” หมายความว่า บริการตรวจสภาพเรือเพื่อออกหนังสือรับรอง ประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องการประติบัติเยี่ยงคนชาติสำหรับรูปแบบของการให้บริการในดินแดนของประเทศหนึ่งแก่ผู้รับบริการจากประเทศอื่น ดังนั้น ประเทศไทยจึงต้องให้การปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการของประเทศอื่น ๆ เหมือนกับที่ให้การปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการที่เป็นคนไทย

ค) การประติบัติเยี่ยงคนชาติด้วยวิธี Commercial presence

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยได้กำหนดไว้แตกต่างกันระหว่าง THAILAND Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments และ THAILAND Conditional Initial Offer ดังนี้

ใน THAILAND Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments ระบุไว้ว่า “No limitation as long as foreign equity participation does not exceed 49 per cent” ซึ่งหมายถึงประเทศไทยจะไม่มีข้อจำกัดในการประติบัติเยี่ยงคนชาติตราบเท่าที่ทุนต่างชาติไม่เกินร้อยละ 49

อย่างไรก็ดี ใน THAILAND Conditional Initial Offer ได้กำหนดแตกต่างไปจากเดิมโดยระบุไว้ว่า “None”[39] ซึ่งหมายความว่า ประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องการประติบัติเยี่ยงคนชาติในบริการตรวจสภาพเรือเพื่อออกหนังสือรับรอง ซึ่งการแก้ไขดังกล่าวนี้ก็ไม่ได้ทำให้เกิดผลที่เปลี่ยนแปลงไป เพราะการแก้ไขเป็น “none” ดังกล่าว ก็จะต้องอยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่ได้ระบุไว้ในข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal section) คือ ต่างชาติถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 49 นั่นเองง

ง) การประติบัติเยี่ยงคนชาติด้วยวิธี Presence of natural person

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยได้กำหนดไว้แตกต่างกันระหว่าง THAILAND Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments และ THAILAND Conditional Initial Offer ดังนี้

ใน THAILAND Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments ระบุไว้ว่า “None” ซึ่งหมายถึงประเทศไทยจะไม่มีข้อจำกัดในการประติบัติเยี่ยงคนชาติในการบริการรูปแบบ Presence of natural persons สำหรับบริการตรวจสอบสภาพเรือเพื่อออกหนังสือรับรอง

---

[39] THAILAND : Conditional Initial Offer, Marine surveys, Limitations on National Treatment, “3) ~~No limitationa as long as foreign equity participation does not exceed 49 per cent~~ *None*”.

อย่างไรก็ดี ใน THAILAND Conditional Initial Offer ได้ระบุไว้แตกต่างไปจากเดิมที่ระบุว่า “ไม่มีข้อจำกัด” เป็น “ไม่ผูกพัน เว้นแต่ตามที่ได้ระบุไว้ใน Column ของข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด”[40] ซึ่งข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด (Limitations on Market Access) ในรูปแบบ Presence of natural persons ก็ได้ระบุไว้ว่า ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อผูกพันทั่วไป ซึ่งหมายความว่า บุคคลต่างชาติที่เข้ามาประกอบอาชีพในประเทศไทยตามที่กำหนดไว้ในข้อผูกพันทั่วไปใน Column ของข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด ซึ่งได้แก่ ชาวต่างชาติที่เข้ามาประกอบธุรกิจ (Business Visitor) ชาวต่างชาติในระดับผู้จัดการ (managers) ผู้บริหาร (executive) ผู้เชี่ยวชาญ (specialist) ที่เข้ามาในประเทศไทยในลักษณะของการโอนย้ายภายในบริษัท ((Intra-corporate Transferee)) นั้น จะได้รับการประติบัติเยี่ยงคนชาติเช่นเดียวกับคนไทย เว้นแต่ บุคคลต่างชาติที่เป็น Contractual Services Suppliers ที่ข้อผูกพันทั่วไปใน Column ข้อจำกัดในการประติบัติเยี่ยงคนชาติได้ระบุไว้ว่าไม่ผูกพัน (Unbound)

(7) บริการรับจัดการขนส่งสินค้า (Freight forwarding services)

ก) การประติบัติเยี่ยงคนชาติด้วยวิธี Cross border supply

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยระบุว่า “Unbound” ซึ่งหมายความว่า การให้บริการข้ามพรมแดนหรือการให้บริการจากดินแดนของประเทศหนึ่งไปยังดินแดนอีกประเทศหนึ่งนั้น สำหรับบริการรับจัดการขนส่งสินค้า ประเทศไทยไม่ผูกพันที่จะต้องให้การปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการของประเทศอื่นเหมือนกับที่ให้การปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการที่เป็นคนไทย

ข) การประติบัติเยี่ยงคนชาติด้วยวิธี Consumption aboard

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยระบุว่า “None” หมายความว่า บริการรับจัดการขนส่งสินค้า ประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในเรื่องการประติบัติเยี่ยงคนชาติสำหรับรูปแบบของการให้บริการในดินแดนของประเทศหนึ่งแก่ผู้รับบริการจากประเทศอื่น ดังนั้น ประเทศไทยจึงต้องให้การปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการของประเทศอื่น ๆ เหมือนกับที่ให้การปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการที่เป็นคนไทย

---

[40] THAILAND : Conditional Initial Offer, Marine surveys, Limitations on National Treatment, “4) ~~None~~ *Unbound, except as provide in the MA column”*.

ค) การประติบัติเยี่ยงคนชาติด้วยวิธี Commercial presence

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยได้กำหนดไว้แตกต่างกันระหว่าง THAILAND Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments และ THAILAND Conditional Initial Offer ดังนี้

ใน THAILAND Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments ระบุไว้ว่า "No limitation as long as foreign equity participation does not exceed 49 percent" ซึ่งหมายถึงประเทศไทยจะไม่มีข้อจำกัดในการประติบัติเยี่ยงคนชาติตราบเท่าที่ทุนต่างชาติไม่เกินร้อยละ 49

อย่างไรก็ดี ใน THAILAND Conditional Initial Offer ได้กำหนดแตกต่างไปจากเดิมโดยระบุไว้ว่า "None"[41] ซึ่งหมายความว่า ประเทศไทยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องการประติบัติเยี่ยงคนชาติในบริการรับจัดการขนส่งสินค้า ซึ่งการแก้ไขดังกล่าวนี้ก็ไม่ได้ทำให้เกิดผลที่เปลี่ยนแปลงไป เพราะการแก้ไขเป็น "none" ดังกล่าว ก็จะต้องอยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่ได้ระบุไว้ในข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal section) คือ ต่างชาติถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 49 นั่นเอง

ง) การประติบัติเยี่ยงคนชาติด้วยวิธี Presence of natural person

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยได้กำหนดไว้แตกต่างกันระหว่าง THAILAND Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments และ THAILAND Conditional Initial Offer ดังนี้

ใน THAILAND Draft Consolidated Schedule of Specific Commitments ระบุไว้ว่า "None" ซึ่งหมายถึงประเทศไทยจะไม่มีข้อจำกัดในการประติบัติเยี่ยงคนชาติในการบริการรูปแบบ Presence of natural persons สำหรับบริการรับจัดการขนส่งสินค้า

อย่างไรก็ดี ได้มีการเสนอแก้ไขตารางข้อผูกพันในส่วนนี้แล้ว โดย THAILAND Conditional Initial Offer ได้แก้ไขจากเดิมที่ระบุว่าไม่มีข้อจำกัด เป็น "ไม่ผูกพัน เว้นแต่ตามที่ได้ระบุไว้ในข้อผูกพันทั่วไป"[42] ซึ่งในข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal section) ที่กล่าวมาแล้วในข้อ 2.4.1

---

[41] THAILAND : Conditional Initial Offer, Freight forwarding services, Limitations on National Treatment, "3) ~~No limitation as long as foreign equity participation does not exceed 49 per cent~~ *None*".

[42] THAILAND : Conditional Initial Offer, Freight forwarding services, Limitations on National Treatment, "4) ~~None~~ *Unbound, except as provided in the Horizontal section.*".

ได้ระบุไว้ว่า “Unbound except as provided in the MA column” ซึ่งหมายถึง ไม่ผูกพัน เว้นแต่เป็นไปตามเงื่อนไขที่ได้กำหนดไว้ในข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด (Limitations on Market Access) ดังนั้น จึงหมายความว่า บุคคลต่างชาติที่เข้ามาประกอบอาชีพในประเทศไทยตามที่กำหนดไว้ในข้อผูกพันทั่วไปใน Column ของข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด ซึ่งได้แก่ ชาวต่างชาติที่เข้ามาประกอบธุรกิจ (Business Visitor) ชาวต่างชาติในระดับผู้จัดการ (managers) ผู้บริหาร (executive) ผู้เชี่ยวชาญ (specialist) ที่เข้ามาในประเทศไทยในลักษณะของการโอนย้ายภายในบริษัท ((Intra-corporate Transferee)) นั้น จะได้รับการประติบัติเยี่ยงคนชาติเช่นเดียวกับคนไทย เว้นแต่ บุคคลต่างชาติที่เป็น Contractual Services Suppliers ที่ข้อผูกพันทั่วไปใน Column ข้อจำกัดในการประติบัติเยี่ยงคนชาติได้ระบุไว้ว่าไม่ผูกพัน (unbound)

2.4.2.4 <u>ข้อผูกพันเพิ่มเติม (Additional Commitments) ของบริการสาขาขนส่งทางทะเล</u>

ในตารางข้อผูกพันเฉพาะนอกจากจะมี Column ให้ประเทศสมาชิกระบุข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาดและข้อจำกัดการประติบัติเยี่ยงคนชาติแล้ว ยังมีช่องให้ประเทศสมาชิกกำหนดข้อผูกพันเพิ่มเติม (Additional Commitments) ด้วย โดยข้อตกลง GATS มาตรา 18 ได้กำหนดให้ประเทศสมาชิกสามารถเจรจากำหนดข้อผูกพันเพิ่มเติมเกี่ยวกับมาตรการที่มีผลกระทบต่อการค้าบริการ รวมทั้งข้อผูกพันที่เกี่ยวกับคุณสมบัติ มาตรฐาน หรือการออกใบอนุญาตที่ออกมาเพิ่มเติมนอกเหนือจากข้อผูกพันตามหลักการเข้าสู่ตลาด (Market Access)[43] และการประติบัติเยี่ยงคนชาติ (national Treatment)[44] อย่างไรก็ดี ข้อผูกพันเพิ่มเติมดังกล่าวนี้ ประเทศสมาชิกจะกำหนดไว้หรือไม่ก็ได้

ตารางข้อผูกพันเฉพาะของไทยในสาขาขนส่งทางทะเลได้ระบุข้อผูกพันเพิ่มเติมไว้[45] โดยกำหนดให้การบริการขนส่งทางทะเลใน 9 รูปแบบ ที่รัฐหรือรัฐวิสาหกิจเป็นผู้จัดให้มีขึ้นเพื่อให้บริการกับผู้ประกอบการขนส่งทางทะเลระหว่างประเทศ ซึ่งได้แก่ บริการนำร่อง[46] บริการลากจูง บริการจัดหาเชื้อเพลิงและน้ำ บริการเก็บและการจำกัดสิ่งปฏิกูล บริการ Port captain’s บริการให้

---

[43] Article 17 : GATS.

[44] Article 18 : GATS.

[45] โปรดดู Additional Commitments ในภาคผนวก ข.

[46] เรือไทย (ที่มีกัปตันเป็นคนสัญชาติไทย) ที่แล่นเรือเข้ามาในบริเวณที่กฎหมายไทยบังคับให้ต้องมีการนำร่อง อาจได้รับยกเว้นไม่ต้องมีการนำร่องสำหรับเรือดังกล่าว.

ความช่วยเหลือในการเดินเรือ บริการปฏิบัติการบนชายฝั่งที่เป็นประโยชน์กับเรือ บริการซ่อมแซมเรือโดยฉุกเฉิน ตลอดจนการทอดสมอและการจอดเรือ ทั้งนี้ ต้องอยู่บนพื้นฐานของข้อกำหนดและเงื่อนไขที่เหมาะสมและไม่เป็นการเลือกปฏิบัติด้วย กล่าวคือ การให้บริการขนส่งทางทะเล 9 รูปแบบที่กล่าวมา ประเทศไทยให้ข้อผูกพันเพิ่มเติมว่าจะให้บริการแก่ผู้ประกอบการขนส่งทางทะเลระหว่างประเทศอย่างเหมาะสมและไม่เลือกปฏิบัติแก่ผู้ประกอบการต่างชาติที่ให้บริการขนส่งทางทะเลระหว่างประเทศ

2.4.2.5 ข้อยกเว้นของการปฏิบัติตามพันธกรณี MFN Treatment

(1) ข้อยกเว้นของการปฏิบัติตามหลัก MFN ที่กำหนดไว้ในภาคผนวกว่าด้วยการยกเว้นการปฏิบัติตามหลัก MFN (Annex on Article II Exemptions)

โดยที่มาตรา 2 ของข้อตกลง GATS กำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องปฏิบัติตามหลักการประติบัติอย่างชาติที่ได้รับการอนุเคราะห์ยิ่ง (MFN) แต่เนื่องจากประเทศสมาชิกแต่ละประเทศยังมีความพร้อมในการปฏิบัติตามหลัก MFN ได้ไม่เท่ากัน เพราะความสามารถในการแข่งขันทางการค้า ตลอดจนสภาพทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันไปจึงยังไม่เอื้ออำนวยต่อการเปิดเสรีการค้าบริการโดยทันที (Immediately) และปราศจากเงื่อนไข (Unconditionally) ด้วยเหตุนี้ ข้อตกลง GATS จึงเปิดโอกาสให้ประเทศสมาชิกสามารถขอยกเว้นการปฏิบัติตามหลัก MFN สำหรับบริการบางสาขาได้ตามเงื่อนไขที่ได้กำหนดไว้ในภาคผนวกว่าด้วยการยกเว้นการปฏิบัติตามหลัก MFN (Annex on Article II Exemption) โดยให้ระบุสาขาบริการที่ประเทศสมาชิกประสงค์ที่จะยกเว้นไว้ในรายการข้อยกเว้น (Exemption list) และให้ถือว่าภาคผนวกว่าด้วยการขอยกเว้นการปฏิบัติตามหลัก MFN นี้เป็นส่วนหนึ่งของข้อตกลง GATS ด้วย[47]

ภาคผนวกว่าด้วยการขอยกเว้นหลัก MFN นี้ได้กำหนดให้คณะมนตรีการค้าบริการ (Council for Trade in Services) เป็นผู้พิจารณาทบทวนการขอยกเว้นการปฏิบัติตามหลัก MFN ของประเทศสมาชิกที่ได้ขอยกเว้นมาเป็นเวลา 5 ปี หลังจากที่ข้อตกลง WTO มีผลใช้บังคับ (ซึ่งก็หมายถึงภายใน 5 ปี หลังจากที่ข้อตกลง GATS มีผลใช้บังคับนั่นเอง) โดยการทบทวนของคณะมนตรีการค้าบริการจะตรวจสอบว่าประเทศสมาชิกที่ขอยกเว้นการปฏิบัติตามหลัก MFN นี้ยังคงมีความจำเป็นที่จะต้องขอยกเว้นจากหลัก MFN อยู่อีกหรือไม่ ทั้งนี้ ระยะเวลาสิ้นสุดของการขอยกเว้นหลัก MFN นั้นเป็นไปตามระยะเวลาที่ประเทศสมาชิกกำหนดไว้ในรายการข้อยกเว้นของ

[47] Article 29 : GATS.

แต่ละสาขาบริการและแต่ละกิจกรรมที่ได้ขอยกเว้นไว้ อย่างไรก็ดี การยกเว้นดังกล่าวไม่ควรจะให้มีระยะเวลาเกิน 10 ปี

(2) ข้อยกเว้นของการปฏิบัติตามพันธกรณี MFN ที่กำหนดไว้ในรายการข้อยกเว้น (Exemptions list) ของบริการสาขาขนส่งทางทะเล

รายการข้อยกเว้นของบริการสาขาขนส่งทางทะเลตามที่ได้ระบุไว้ใน THAILAND-FINAL LIST OF ARTICLE II (MFN) EXEMPTIONS[48] มีดังนี้

(ก) ข้อยกเว้นการปฏิบัติตามพันธกรณี MFN ในเรื่องอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มของบริการขนส่งทางทะเล ที่เป็นไปตามหลักต่างตอบแทน

ตารางข้อยกเว้นการปฏิบัติตามหลัก MFN ได้กำหนดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มของรายได้จากการตลาดและการขายอันเนื่องมาจากบริการขนส่งทางทะเล (Selling and marketing of maritime transport services) ไว้ 3 อัตรา คือ อัตราร้อยละ 7 อัตราร้อยละ 0 และกรณีที่ได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งการเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มนี้ประเทศไทยกำหนดไว้ในรายการข้อยกเว้น (Final list of Article II (MFN) Exemptions) ว่า จะตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักต่างตอบแทน (Reciprocal Basis) กล่าวคือ หากประเทศสมาชิกอื่นกำหนดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มของรายได้จากการตลาดและการขายอันเนื่องมาจากบริการขนส่งทางทะเลไว้ในอัตราใด ประเทศไทยก็จะให้การปฏิบัติในเรื่องการคิดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มต่อประเทศสมาชิก WTO นั้นในอัตราที่เท่ากัน ด้วยเหตุนี้ หากประเทศสมาชิกอื่นกำหนดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มของรายได้จากการตลาดและการขายอันเนื่องมาจากบริการขนส่งทางทะเลไว้ในอัตราร้อยละ 7 ร้อยละ 0 หรือยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ประเทศไทยก็จะคิดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มดังกล่าวต่อผู้ให้บริการของประเทศนั้นในอัตราที่เท่ากัน คือ อัตราร้อยละ 7 ร้อยละ 0 หรือยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ การกำหนดข้อยกเว้นหลัก MFN ในเรื่องอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มดังกล่าวตามหลักต่างตอบแทนนี้ประเทศไทยไม่ได้กำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติตามไว้ ดังนั้น ประเทศไทยจึงต้องผูกพันในการปฏิบัติตามหลักต่างตอบแทนในเรื่องอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มต่อผู้ให้บริการของประเทศสมาชิก WTO อื่น โดยไม่มีกำหนดเวลา จนกว่าประเทศไทยจะแก้ไขข้อกำหนดนี้ในรายการข้อยกเว้นการปฏิบัติตามหลัก MFN

[48] โปรดดูภาคผนวก ค.

(ข) สนธิสัญญาทางไมตรีและความสัมพันธ์ของเศรษฐกิจระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสหรัฐอเมริกา พ.ศ. 2511 (Treaty of Amity and Economic Relations between the Kingdom of Thailand and the United States of America of 1966 : AER)

ในอดีตพันธกรณีที่ประเทศไทยมีต่อประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นไปตามสนธิสัญญาไมตรีการพาณิชย์และการเดินเรือ ค.ศ.1937 (Treaty of Friendship, Commerce and Navigation between Thailand and the United States of America of 1937 : FCN) ซึ่งเป็นสนธิสัญญาที่นิยมทำกันในสมัยล่าอาณานิคม แม้ประเทศไทยจะมิได้เคยตกเป็นเมืองขึ้น หรือเป็นอาณานิคมของใครมาก่อน แต่ก็พลอยได้รับผลกระทบจากอิทธิพลตะวันตกไปด้วย เพียงแต่ประเทศไทยสามารถใช้นโยบายทางการทูตที่เหมาะสมจนสามารถเจรจายกเลิกสนธิสัญญาที่ไม่เสมอภาคและไม่เป็นธรรมทั้งหลายไปได้ในที่สุด[49]

อย่างไรก็ดี ในเวลาต่อมาได้มีการจัดทำสนธิสัญญาทางไมตรีและความสัมพันธ์ของเศรษฐกิจระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสหรัฐอเมริกา พ.ศ.2511 (Treaty of Amity and Economic Relations between the Kingdom of Thailand and the United States of America of 1966) มีชื่อเรียกย่อๆ ว่า “สนธิสัญญา AER” โดยในสนธิสัญญา AER Article 14 วรรค 2 ก็ได้มีการกำหนดยกเลิกสนธิสัญญาไมตรีการพาณิชย์และการเดินเรือ ค.ศ.1937 ไว้ด้วย[50]

สนธิสัญญา AER ถูกจัดทำขึ้นเนื่องจากประเทศไทยและประเทศสหรัฐอเมริกามีความปรารถนาที่จะส่งเสริมความสัมพันธ์ฉันมิตรซึ่งมีอยู่ตามประเพณีนิยมระหว่างทั้งสองฝ่าย และเพื่อเกื้อหนุนการค้าอันเป็นประโยชน์ระหว่างกัน และเพื่อให้ความเกี่ยวพันทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมระหว่างประชาชนของทั้งสองฝ่ายให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดเสรีสำหรับคนชาติของภาคีทั้งสองในการประกอบธุรกิจการค้าในประเทศของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง และห้ามหรือจำกัดความเคลื่อนไหวหรือขับไล่คนต่างด้าวซึ่งเป็นพลเมืองของภาคีอีกฝ่ายโดยอ้างว่าเป็นไปเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย ศีลธรรม สุขภาพ และความปลอดภัยของประชาชน ทั้งนี้ เพื่อให้มีการพัฒนาและประโยชน์ในการดำเนินงานซึ่งประเทศภาคีได้ลงทุนไว้ หรืออยู่ในระหว่างการลงทุนโดยคนชาติของภาคีสนธิสัญญา โดยในสนธิสัญญา AER ได้วางกรอบของกฎหมายที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์

---

[49] ประสิทธ์ เอกบุตร, *อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 7*, น.85.

[50] สนธิสัญญา AER Article 14 “2. The present Treaty shall enter into force one month after the date of exchange of ratifications. Thereupon it shall replace and terminate the Treaty of Friendship, Commerce and Navigation signed at Bangkok on November 13, 1937”.

ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศทั้งสอง ในลักษณะของการคุ้มครองสิทธิของคนชาติของรัฐภาคีในการประกอบธุรกิจในดินแดนของอีกฝ่ายหนึ่ง ดังนี้[51]

- สิทธิในการเข้าสู่ตลาดเพื่อการประกอบธุรกิจ

ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง คนชาติของรัฐภาคีต่างมีสิทธิที่จะเข้าไปประกอบธุรกิจในดินแดนของอีกฝ่ายได้โดยเสรี และจะได้รับความคุ้มครองตามมาตรฐานระหว่างประเทศขั้นต่ำ (International minimum standard of protection)[52] และได้รับหลักประกันในการได้รับความยุติธรรมทางปกครองและทางศาลในลักษณะที่ไม่ด้อยไปกว่าที่ภาคีได้ให้แก่คนชาติของรัฐภาคีหรือที่ได้ให้แก่คนชาติของรัฐที่สาม[53]

ในการเปิดเสรีการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวที่เป็นคนชาติของรัฐภาคีภายใต้สนธิสัญญา AER นั้น จะกำหนดให้คนต่างด้าวดังกล่าวสามารถเข้ามาประกอบธุรกิจดินแดนของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งได้อย่างเสรี ไม่ว่าจะเป็นการประกอบการพาณิชย์ อุตสาหกรรม และการค้าบริการอื่นๆ อย่างไรก็ดี ตามสนธิสัญญา AER ก็มีการสงวนสิทธิที่จะห้ามคนต่างด้าวมิให้จัดตั้ง หรือได้มาซึ่งผลประโยชน์ในการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับกิจการคมนาคม กิจการขนส่ง กิจการหน้าที่

---

[51] ประสิทธ์ เอกบุตร, *อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 7*, น.86.

[52] สนธิสัญญา AER Article 1 “2. Nationals of either Party within the territories of the other Party shall receive the most constant protection and security, in no case less than that required by international law. When any such national is in custody, he shall in every respect receive reasonable and humane treatment; and on his demand the diplomatic or consular representative of his country shall be immediately notified and accorded full opportunity to safeguard his interests. He shall be promptly informed of the accusations against him, and allowed ample facilities to defend himself.”

[53] สนธิสัญญา AER Article 2 “2. Nationals and companies of either Party shall have free access to courts of justice and administrative agencies within the territories of the other Party, in all degrees of jurisdiction, both in the defense and in the pursuit of their rights. Such access shall be allowed upon terms no less favorable than those applicable to nationals and companies of such other Party or of any third country, including the terms applicable to requirements for deposit of security. It is understood that companies not engaged in activities within the country shall enjoy the right of such access without any requirement of registration or domestication.”

รับดูแลทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น กิจการธนาคารที่เกี่ยวกับการรับฝากเงิน กิจการแสวงหาประโยชน์จากที่ดินหรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกิจการค้าภายในเกี่ยวกับผลิตผลเกษตรพื้นเมือง และการประกอบวิชาชีพ หรืออาชีพที่ได้สงวนไว้สำหรับคนชาติหรือภาคีแต่ละฝ่าย เป็นต้น[54]

- การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ ข้อห้ามการเลือกปฏิบัติ และข้อกำหนดอย่างชาติที่ได้รับการอนุเคราะห์ยิ่ง

สนธิสัญญา AER มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) ของรัฐภาคี เช่น กำหนดให้คนชาติและบริษัทของภาคีฝ่ายหนึ่งให้ได้รับการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ ในเรื่องที่เกี่ยวกับการจัดตั้งตลอดจนการได้มาซึ่งผลประโยชน์ในกิจการทุกประเภทเพื่อประกอบกิจกรรมทางพาณิชย์ อุตสาหกรรม การคลัง และธุรกิจอื่นภายในอาณาเขตของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง[55] หรือกำหนดให้รัฐภาคีต้องไม่บังคับมาตรการซึ่งมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ขัดขวางหรือกีดกันผู้นำเข้าหรือส่งออกซึ่งผลิตผลของภาคีฝ่ายหนึ่งในการที่จะเอาประกันภัยทางทะเลสำหรับผลิตผลเช่นว่านั้นกับบริษัทของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง[56] เป็นต้น[57]

---

[54] สนธิสัญญา AER Article 4 “2. Each Party reserves the right to prohibit aliens from establishing or acquiring interests, or to limit the extent to which aliens may establish or acquire interests, in enterprises engaged within its territories in communications, transport, fiduciary functions, banking involving depository functions, the exploitation of land, or other natural resources, or domestic trade in indigenous agricultural products, provided that it shall accord to nationals and companies of the other Party treatment no less favorable in this connection than that accorded nationals and companies of any third country.”

[55] สนธิสัญญา AER Article 4 "1. Nationals and companies of either Party shall be accorded national treatment with respect to establishing, as well as acquiring interests in, enterprises of all types for engaging in commercial, industrial, financial and other business activities within the territories of the other Party."

[56] สนธิสัญญา AER Article 9 "3. Neither Party shall impose any measure of a discriminatory nature that hinders or prevents the importer or exporter of products of either Party from obtaining marine insurance on such products in companies of the other Party."

สนธิสัญญา AER ยังมีบทบัญญัติเกี่ยวกับข้อห้ามในการเลือกปฏิบัติ (Non-discrimination) ที่อาจเป็นผลร้ายต่อคนชาติของรัฐภาคีสนธิสัญญาไว้ เช่น ภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องให้ผลปฏิบัติอันเป็นธรรม และเที่ยงธรรม แก่คนชาติและบริษัทของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง โดยจะไม่ใช้มาตรการที่ไม่สมเหตุสมผลหรือเป็นการเลือกปฏิบัติซึ่งอาจทำให้เสื่อมเสียสิทธิและประโยชน์ที่ได้มาตามกฎหมาย และให้การรับรองว่าสิทธิตามสัญญาที่ทำขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายจะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายด้วย[58] เป็นต้น[59]

นอกจากนี้ สนธิสัญญายังมีข้อกำหนดอย่างชาติที่ได้รับการอนุเคราะห์ยิ่ง (Most-Favored-Nation clause) เพื่อคุ้มครองผลประโยชน์แก่คนชาติของรัฐภาคีมิให้ด้อยไปกว่าที่คนชาติของรัฐอื่นจะได้รับจากการให้ประโยชน์ของภาคีฝ่ายอื่น เช่น วิสาหกิจซึ่งคนชาติและบริษัทของภาคีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจัดตั้งหรืออาจจัดตั้งจะได้รับอนุญาตให้ดำเนินกิจกรรมของตนโดยเสรีในอาณาเขตนั้นตามข้อกำหนดที่เป็นการอนุเคราะห์ไม่น้อยกว่าที่ให้แก่วิสาหกิจอย่างเดียวกันซึ่งคนชาติของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งนั้นหรือประเทศที่สามใดเป็นเจ้าของหรือควบคุม[60] เป็นต้น[61]

---

[57] ทั้งนี้ บทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ ยังปรากฏในบทบัญญัติอื่นอีก เช่น ตาม Article 5:1 และ Article 10:4 เป็นต้น.

[58] สนธิสัญญา AER Article 3 “I. Each Party shall at all times accord fair and equitable treatment to nationals and companies of the other Party, and to their property and enterprises; shall refrain from applying unreasonable or discriminatory measures that would impair their legally acquired rights and interests; and shall assure that their lawful contractual rights are afforded effective means of enforcement, in conformity with the applicable laws.”

[59] ทั้งนี้ บทบัญญัติเกี่ยวกับข้อห้ามในการเลือกปฏิบัติ ยังปรากฏในบทบัญญัติอื่นอีก เช่น ตาม Article 6:1 Article 8:4 และ Article 8:5 เป็นต้น.

[60] สนธิสัญญา AER Article 4 “4. Enterprises which are or may hereafter be established or acquired by nationals and companies of either Party within the territories of the other Party and which are owned or controlled by such nationals and companies, whether in the form of individual proprietorships, direct branches or companies constituted under the laws of such other Party, shall be permitted freely to conduct their activities therein upon terms no less favorable than like enterprises owned or controlled by nationals of such other Party or of any third country.”

ทั้งนี้ สนธิสัญญา AER ได้มีการกำหนดถึงความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งรวมถึงด้านการขนส่งทางทะเลด้วย อย่างไรก็ดี สนธิสัญญา AER มีความแตกต่างจากข้อตกลงที่ประเทศไทยทำกับประเทศเวียดนาม และประเทศจีน (ซึ่งจะกล่าวต่อไปในหัวข้อ (ค) และ (ง)) ตรงที่ข้อตกลงของทั้งสองประเทศดังกล่าวมีการกำหนดเฉพาะเรื่องการขนส่งทางทะเลเท่านั้น โดยไม่มีการกำหนดถึงข้อตกลงในกิจการด้านอื่น ๆ แต่อย่างใด

สนธิสัญญา AER มีบทบัญญัติหลักที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจขนส่งทางทะเล ใน Article 4 และ Article 10 ซึ่ง Article 4 จะเป็นหลักทั่วไปที่ใช้กับธุรกิจทุกประเภทตามที่ได้กล่าวมาแล้ว จึงย่อมรวมถึงธุรกิจการขนส่งทางทะเลระหว่างรัฐภาคีสนธิสัญญาด้วย ดังนั้น ธุรกิจการขนส่งทางทะเลระหว่างประเทศไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกาย่อมจะได้รับการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) และข้อห้ามในการเลือกปฏิบัติ (Non-discrimination) ด้วย ส่วน Article 10[62]

---

[61] ทั้งนี้ บทบัญญัติเกี่ยวกับข้อกำหนดอย่างชาติที่ได้รับการอนุเคราะห์ยิ่งยังปรากฏในบทบัญญัติอื่นอีก เช่น ตาม Article 2:2 Article 6:1 Article 6:4 Article 9:2 Article 10:3 และ Article 11:2 เป็นต้น.

[62] สนธิสัญญา AER Article 10 “1. Between the territories of the two Parties there shall be freedom of commerce and navigation.

2. Vessels under the flag of either Party, and carrying the papers required by its law in proof of nationality, shall be deemed to be vessels of that Party both on the high seas and within the ports, places and waters of the other Party.

3. Vessels of either Party shall have liberty, on equal terms with vessels of the other Party and with vessels of any third country, to come with their cargoes to all ports, places and waters of such other Party open to foreign commerce and navigation. Such vessels and cargoes shall in all respects be accorded national treatment and most-favored-nation treatment within the ports, places and waters of such other Party, but each Party may reserve exclusive rights and privileges to its own vessels with respect to the coasting trade, inland navigation and national fisheries.

4. Vessels of either Party shall be accorded national treatment and most-favored-nation treatment by the other Party with respect to the right to carry all products that may be carried by vessel to or from the territories of such other Party, and such products shall be accorded treatment no less favorable than that accorded like

ได้กำหนดถึงเรื่องการขนส่งทางทะเลไว้โดยเฉพาะว่า “เรือ” หมายถึง เรือทุกชนิดไม่ว่าเป็นของ หรือดำเนินการโดยเอกชนหรือโดยสาธารณะ แต่ไม่รวมถึงเรือประมงหรือเรือรบ โดยระหว่างอาณาเขตของรัฐภาคีทั้ง 2 ฝ่ายนั้น ให้มีเสรีภาพในการพาณิชย์และการเดินเรือ โดยเรือที่ชักธงของภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งและมีเอกสารที่แสดงสัญชาติ ให้ถือว่าเป็นเรือของภาคีนั้นทั้งในทะเลหลวง ภายในเมืองท่า และน่านน้ำของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง และเรือของภาคีมีเสรีภาพตามข้อกำหนดอันเท่าเทียมกันกับเรือของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง และกับเรือของประเทศที่สามที่จะมาพร้อมด้วยของบรรทุกของตนยังเมืองท่า ถิ่นที่ และน่านน้ำของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง จะได้รับการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ และการปฏิบัติอย่างชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่งภายในเมืองท่า ถิ่นที่ และน่านน้ำของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งนั้น แต่รัฐภาคีอาจสงวนสิทธิในสิทธิบางประการแก่เรือของตนเองที่เกี่ยวกับการเดินเรือชายฝั่ง การเดินเรือภายในประเทศ และการประมงของคนชาติได้

ในประการสำคัญ เรือของรัฐภาคีจะได้รับการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ และการปฏิบัติอย่างชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่งจากรัฐภาคีอีกฝ่ายหนึ่งให้มีสิทธิที่จะขนของต่าง ๆ และของดังกล่าวก็ยังจะได้รับการปฏิบัติที่เป็นการอนุเคราะห์ไม่น้อยกว่าที่ให้แก่ของอย่างเดียวกันที่ขนไปในเรือของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมและค่าภาระทุกประเภท การบริการงานศุลกากร เงินอุดหนุน การคืนอากร และเอกสิทธิ์อื่น ๆ ในลักษณะเดียวกัน นอกจากนี้ สนธิสัญญา AER ยังกำหนดว่าหากเรือของรัฐภาคีตกอยู่ในภัยก็จะได้รับอนุญาตให้เข้ากำบังอาศัยในเมืองท่า หรือเข้าจอดเรือที่ใกล้ที่สุดของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง และได้รับการปฏิบัติและความช่วยเหลือฉันมิตรอีกด้วย

---

products carried in vessels of such other Party, with respect to: (a) duties and charges of all kinds; (b) the administration of the customs; and (c) bounties, drawbacks and other privileges of this nature.

5. Vessels of either Party that are in distress shall be permitted to take refuge in the nearest port or haven of the other Party, and shall receive friendly treatment and assistance.

6. The term "vessels", as used herein, means all types of vessels, whether privately or publicly owned or operated, but this term does not, except with reference to paragraphs 2 and 5 of the present Article, include fishing vessels or vessels of war.”

(ค) ข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการเดินเรือทางพาณิชย์ระหว่างไทยกับเวียดนาม (Commercial Maritime Navigation between the Government of the Kingdom of Thailand and the Government of the Socialist Republic of Vietnam)

ประเทศไทยได้ทำข้อตกลงกับประเทศเวียดนามในเรื่องการให้ MFN แก่กันและการแบ่งปันการรับขนสินค้า (Cargo Sharing) ตามข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการเดินเรือทางพาณิชย์ระหว่างไทยกับเวียดนาม เมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2522 นั้น ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อมีการแลกเปลี่ยนตราสารการให้สัตยาบันแก่กัน และมีระยะเวลาการบังคับใช้เป็นเวลา 5 ปี ภายหลังจากนั้นให้ระยะเวลาขยายต่อไปโดยอัตโนมัติจนกว่าคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะทำการบอกเลิกโดยการบอกกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้า 6 เดือน อย่างไรก็ดี ปัจจุบันได้เลยกำหนดระยะเวลา 5 ปีนับแต่วันที่ข้อตกลงมีผลใช้บังคับแล้ว แต่รัฐคู่สัญญาก็ยังไม่ได้มีการบอกเลิกข้อตกลง ด้วยเหตุนี้ข้อตกลงดังกล่าวจึงยังมีผลใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน

- เรื่องที่เกี่ยวกับสินค้า

ข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการเดินเรือทางพาณิชย์ระหว่างไทยกับเวียดนามได้กำหนดเรื่องการแบ่งปันการรับขนสินค้าไว้ในมาตรา 11[63] โดยมีสาระสำคัญให้เรือของรัฐคู่สัญญาแต่ละฝ่ายจะได้ขนสินค้าทั้งหมดที่ค้าขายระหว่างกันตามส่วนที่ผู้แทนของทั้งสองประเทศได้ตกลงร่วมกันบนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกัน และหากเรือของฝ่ายหนึ่งไม่สามารถขนส่งสินค้าในส่วนที่ตนมีสิทธิได้ ก็จะให้เรือของรัฐคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งมีสิทธิขนส่งสินค้านั้นก่อนเรือของประเทศที่สาม

---

[63] Article 11 of Commercial Maritime Navigation Agreement between the Government of the Kingdom of Thailand and the Government of The Socialist Republic of Vietnam:

1. Movement of cargoes traded between the Contracting Parties will be carried in accordance with the share mutually and annually agreed upon by the competent representatives of the Contracting Parties on the basis of equality and mutual benefit.

2. Should the vessels of one Contracting Party, as defined in Article I, be unable to lift their share of cargo, the vessels of the other Contracting Party would then be given the first priority to carry the cargo.

- เรื่องที่เกี่ยวกับเรือ

ข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการเดินเรือทางพาณิชย์ระหว่างไทยกับเวียดนามได้กำหนดเรื่องเกี่ยวกับเรือในมาตรา 4 โดยมีสาระสำคัญว่า รัฐคู่สัญญาจะให้การประติบัติอย่างชาติที่ได้รับการอนุเคราะห์ยิ่ง (MFN) แก่เรือของอีกฝ่ายหนึ่งในการเข้าและออกจากน่านน้ำของตน การเข้าสู่ท่าเรือ การเทียบท่าและการออกจากท่า รวมทั้งการใช้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในเขตท่าเรือทั้งในน้ำและบนบก

- เรื่องที่เกี่ยวกับคนประจำเรือ

เมื่อพิจารณาข้อตกลงนี้แล้ว รัฐคู่สัญญาไม่ได้ตกลงกันในลักษณะที่ว่าให้คนประจำเรือของประเทศหนึ่งมีสิทธิทำงานในเรือของอีกฝ่ายหนึ่งได้[64] แต่อย่างไรก็ดี ได้มีการกำหนดให้ความสะดวกแก่คนประจำเรือของอีกฝ่ายหนึ่งในเรื่องการเข้าเมือง ขณะที่เรือของฝ่ายนั้นจอดอยู่ในท่า โดยให้ใช้สมุดประจำตัวคนประจำเรือ (Seaman book หรือ Discharge Book) แทนหนังสือเดินทางและยกเว้นการขอวีซ่าสำหรับคนประจำเรือของรัฐคู่สัญญา

(ง) ข้อยกเว้นการปฏิบัติตามพันธกรณี MFN อันเนื่องมาจากข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการขนส่งทางทะเลระหว่างไทยกับจีน (Agreement on Maritime Transport between the Government of the Kingdom of Thailand and the Government of the People's Republic of China)

ประเทศไทยได้ทำข้อตกลงกับประเทศจีนในเรื่องของการแบ่งปันการรับขนสินค้า (Cargo sharing) ไว้ ตามข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการขนส่งทางทะเลระหว่างไทยกับจีน ซึ่งทำขึ้นเมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2522 โดยข้อตกลงดังกล่าวได้มีผลบังคับใช้ในวันที่มีการลงนาม คือ 23 มีนาคม พ.ศ. 2522 และมีระยะเวลาการบังคับใช้เป็นเวลา 5 ปี ภายหลังจากนั้นให้ระยะเวลาการบังคับใช้ยืดออกไปโดยอัตโนมัติจนกว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะบอกเลิกโดยการบอกกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้า 6 เดือน ซึ่งปัจจุบันข้อตกลงดังกล่าวยังมีผลใช้บังคับอยู่ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

---

[64] ศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนา, รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่อง "การค้าบริการภายใต้การเจรจารอบอุรุกวัย สาขาขนส่งทางน้ำและทางทะเล," (คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535), น.112.

- เรื่องเกี่ยวกับสินค้า

ข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการขนส่งทางทะเลระหว่างไทยกับจีน ได้กำหนดเรื่องของการแบ่งปันการรับขนสินค้าไว้ในมาตรา 14[65] โดยมีสาระสำคัญให้การขนส่งที่รัฐบาลของทั้งสองประเทศทำการค้ากัน ต้องใช้เรือของทั้งสองฝ่ายด้วยการจัดสรรบนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกันของทั้งสองฝ่าย เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่า มีหลักการคล้ายกับมาตรา 11 ของข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการเดินเรือทางพาณิชย์ระหว่างไทยกับเวียดนาม แต่แตกต่างกันตรงที่ข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการขนส่งทางทะเลระหว่างไทยกับจีนนี้จะพิจารณาเฉพาะสินค้าที่ซื้อขายโดยองค์การของรัฐบาลของทั้งสองประเทศเท่านั้น ไม่ใช่สินค้าทั้งหมด[66]

ด้วยเหตุนี้เมื่อรัฐบาลของประเทศไทยและประเทศจีนทำการค้าระหว่างกัน โดยต้องมีการบรรทุกสินค้าทางเรือ มาตรา 14 ของข้อตกลงนี้กำหนดให้ต้องบรรทุกโดยใช้เรือที่มีสัญชาติของรัฐคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งโดยอาศัยหลักในการจัดสรรสินค้าที่จะขนโดยใช้เรือของทั้ง 2 ประเทศอย่างเท่าเทียมกันและเสมอภาค ซึ่งถ้าเรือของคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งไม่สามารถขนส่งสินค้าตามที่จัดสรรกันไว้ได้ เรือของคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งก็จะได้สิทธิพิเศษในลำดับก่อนในอันที่จะรับขนสินค้าในส่วนของคู่สัญญาฝ่ายที่เรือของตนรับขนไม่ได้ ทั้งนี้ การใช้เรือของประเทศที่ 3 มารับขนสินค้าได้นั้นต้องปรากฏว่าเรือของฝ่ายที่ได้สิทธิในลำดับก่อนนั้นไม่สามารถจะทำการขนได้

---

[65] Article 14 of Agreement on Maritime Transport between the Government of the Kingdom of Thailand and The Government of the People's Republic of China:

1. Cargo traded between the two countries by the governmental organization of either Contracting Party shall be carried by vessels of the Contracting Parties in accordance with the principle of equal allotment of the cargo on the basis of equality and mutual benefit.

2. Should the vessels of either Contracting Party, as referred to in Article I, and Article III, be unable to lift their share of cargo as defined in paragraph I of this Article, the vessels of the other Contracting Party would then be given the first priority to carry the cargo.

[66] ศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนา, *อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 64*, น.113.

- เรื่องที่เกี่ยวกับเรือ

ข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการขนส่งทางทะเลระหว่างไทยกับจีน ได้กำหนดเรื่องเกี่ยวกับเรือไว้ในมาตรา 5[67] โดยมีสาระสำคัญว่า รัฐคู่สัญญาจะให้การประติบัติอย่างชาติที่ได้รับการอนุเคราะห์ยิ่ง (MFN) แก่เรือของอีกฝ่ายหนึ่งในการเข้าและออกจากน่านน้ำของตน การเข้าสู่ท่าเรือ การเทียบท่าและการออกจากท่า รวมทั้งการใช้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในเขตท่าเรือทั้งในน้ำและบนบก ทั้งนี้ ในความตกลงไทย-จีน ได้ใช้คำว่า “most favoured nation treatment” โดยตรง ซึ่งจะแตกต่างจากความตกลงไทย-เวียดนามที่ใช้คำว่า “treatment not less favourable than that granted to vessels of any third country” อย่างไรก็ดี ผลในทางปฏิบัติก็ไม่แตกต่างกัน[68]

- เรื่องที่เกี่ยวกับคนประจำเรือ

เมื่อพิจารณาข้อตกลงนี้แล้ว รัฐคู่สัญญาไม่ได้ตกลงกันในลักษณะที่ว่าให้คนประจำเรือของประเทศหนึ่งมีสิทธิทำงานในเรือของอีกฝ่ายหนึ่งได้[69] อย่างไรก็ดีได้มีกำหนดที่จะให้ความสะดวกแก่คนประจำเรือของอีกฝ่ายหนึ่งในเรื่องการเข้าเมือง ขณะที่เรือของฝ่ายนั้นจอดอยู่ในท่า โดยให้ใช้สมุดประจำตัวคนประจำเรือ (Seaman book หรือ Discharge book) แทนหนังสือเดินทางและยกเว้นการขอวีซ่าสำหรับคนประจำเรือของรัฐคู่สัญญาเช่นเดียวกับข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการเดินเรือทางพาณิชย์ระหว่างไทยกับเวียดนาม

จากหลักเกณฑ์และเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่า ประเทศไทยได้มีข้อยกเว้นการปฏิบัติตามหลัก MFN อันเนื่องมาจากการที่ประเทศไทยทำสนธิสัญญาทางไมตรีและความสัมพันธ์ของเศรษฐกิจระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสหรัฐอเมริกา พ.ศ. 2511 ที่ให้สิทธิพิเศษแก่เรือของประเทศสหรัฐอเมริกามากกว่าเรือจากประเทศสมาชิกอื่นๆ ในการบรรทุกสินค้าเข้ามาหรือออกจากประเทศไทย ตลอดจนการทำความตกลงทวิภาคีกับประเทศเวียดนามและจีน คือ ข้อตกลงระหว่าง

---

[67] Article 5 of Agreement on Maritime Transport between the Government of the Kingdom of Thailand and the Government of the People’s Republic of China:

1. Either Contracting Party shall grant most favoured nation treatment to vessels of the other Contracting Party and their members of the crew when vessels of either Contracting Party are engaged in sailing in the territorial waters of the other Contracting Party or in entering, leaving or berthing at its ports.

[68] ศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนา, *อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 64*, น.112.

[69] *เพิ่งอ้าง*, น.112.

ประเทศว่าด้วยการเดินเรือทางพาณิชย์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศเวียดนาม และข้อตกลงว่าด้วยการขนส่งทางทะเลระหว่างประเทศไทยกับประเทศจีนที่กำหนดให้เรือของประเทศไทยและประเทศจีน หรือเรือของประเทศไทยและประเทศเวียดนามแล้วแต่กรณี มีสิทธิพิเศษในการขนส่งสินค้าระหว่างกันมากกว่าเรือของประเทศสมาชิกอื่น ๆ นั้น โดยประเทศไทยได้ยื่นข้อยกเว้นการปฏิบัติตามหลัก MFN ด้วยการกำหนดไว้ในรายการข้อยกเว้น THAILAND final list เป็นกำหนดระยะเวลา 10 ปี ซึ่งเมื่อพิจารณาระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้เมื่อครั้งประเทศไทยยื่นขอยกเว้นการปฏิบัติตามหลัก MFN เป็นครั้งแรกภายหลังจากการจัดตั้ง WTO และข้อตกลง GATS มีผลใช้บังคับจนถึงปัจจุบัน แม้เกินระยะเวลา 10 ปีแล้วก็ตาม แต่ผู้เขียนเห็นว่าสนธิสัญญาทางไมตรี และความตกลงทวิภาคีระหว่างประเทศไทยกับประเทศเวียดนาม และประเทศไทยกับประเทศจีนตามที่ได้กล่าวมานั้นยังคงใช้เป็นข้อยกเว้นของการปฏิบัติตามหลัก MFN ได้อยู่ต่อไป โดยไม่ขัดต่อพันธกรณีตามหลัก MFN แม้ว่าโดยหลักของการขอยกเว้นจากพันธกรณี MFN นี้ ไม่ว่าจะเป็นบริการสาขาใดก็ตาม หากมีผลใช้บังคับเกินกว่า 5 ปี ก็จะได้รับการทบทวนโดยคณะมนตรีการค้าบริการ เพื่อตรวจสอบว่าเงื่อนไขที่ประเทศสมาชิกอ้างว่ามีความจำเป็นที่ต้องขอยกเว้นการปฏิบัติตามพันธกรณี MFN นั้นยังคงมีอยู่อีกหรือไม่ โดยจะต้องทำการพิจารณาครั้งแรกภายใน 5 ปี หลังจากที่ข้อตกลง WTO มีผลใช้บังคับ และกำหนดวันที่จะมีการพิจารณาทบทวนครั้งต่อไป แต่ในกรณีที่คณะมนตรีการค้าบริการพิจารณาเห็นว่าเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดความจำเป็นต้องขอยกเว้นได้สิ้นสุดลงแล้วแต่ประเทศสมาชิกยังคงยกเว้นจากพันธกรณี MFN อยู่อีก และเมื่อพิจารณาภาคผนวกว่าด้วยข้อยกเว้นแห่งข้อ 2 ก็ไม่ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่าให้คณะมนตรีมีอำนาจสั่งให้ยกเลิกได้และก็ไม่มีบทบัญญัติใดในข้อตกลง GATS ที่บัญญัติให้ลงโทษประเทศสมาชิกที่ยังกำหนดและใช้มาตรการเพื่อขอยกเว้นการปฏิบัติตามพันธกรณี MFN อยู่

ด้วยเหตุนี้ แม้ว่าข้อยกเว้นของการปฏิบัติตามพันธกรณี MFN ในสาขาบริการขนส่งทางทะเลที่ไทยได้ยื่นไว้นั้นจะมีข้อยกเว้นมาเกินกว่า 10 ปี แล้วก็ตาม ผู้เขียนเห็นว่า กรณีดังกล่าวไม่ได้เป็นการขัดต่อหลักการที่ได้กำหนดไว้ในการสิ้นสุดของการขอยกเว้นจากหลัก MFN ที่ได้กำหนดไว้ในภาคผนวกแต่อย่างใด เนื่องจากข้อ 2 วรรค 6 แห่งภาคผนวกว่าด้วยการขอยกเว้นจากข้อ 2 ได้กำหนดการสิ้นสุดการขอยกเว้นไว้ว่า “โดยหลักการ การยกเว้นดังกล่าวไม่ควรจะเกินระยะเวลา 10 ปี...”[70] ดังนั้น จึงไม่ได้เป็นการห้ามอย่างเด็ดขาดว่าการขอยกเว้นหลัก MFN ต้อง

---

[70] Annex on article II exemptions : 6. In principle, such exemptions should not exceed the period of 10 years. In any event, they shall be subject to negotiation in subsequent trade liberalizing rounds.

ไม่เกิน 10 ปี และแม้ภาคผนวกนี้จะไม่ได้ระบุให้มีข้อยกเว้นหลัก MFN ได้ต่อไปภายหลังจากที่ GATS มีผลใช้บังคับกับประเทศสมาชิกแล้ว 10 ปี แต่ตราบใดที่ประเทศสมาชิกยังใช้และประสงค์ที่จะใช้ข้อยกเว้นเช่นว่านั้นอยู่ต่อไป ประเทศสมาชิกก็สามารถหยิบยกขึ้นเพื่อให้นำมาพิจารณาใหม่ในการเจรจาเปิดเสรีการค้าในรอบต่อ ๆ ไปได้อยู่แล้ว ดังนั้น บริการสาขาขนส่งทางทะเลที่ประเทศไทยได้ระบุไว้ใน THAILAND-FINAL LIST OF ARTICLE II (MFN) EXEMPTIONS แม้ว่าจะเลยระยะเวลา 10 ปี ซึ่งเป็นการสิ้นสุดการใช้ข้อยกเว้นตามหลัก MFN แล้ว ก็ไม่น่าจะเป็นการขัดต่อการปฏิบัติตามพันธกรณีแต่อย่างใด

2.5 <u>สถานะและพันธกรณีทางกฎหมายในการยื่นข้อเสนอเบื้องต้น (Initial Offer) ของตารางข้อผูกพันเฉพาะ (Specific Commitment)</u>

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่า การยื่นตารางข้อผูกพันเฉพาะตามพันธกรณีในข้อตกลง GATS นี้ มีหลายขั้นตอน กล่าวคือ ขั้นตอนการจัดทำข้อเรียกร้อง (Request) ต่อ WTO โดยประเทศสมาชิกจะจัดทำข้อเรียกร้องเพื่อยื่นต่อประเทศสมาชิกอื่นให้เปิดตลาดการค้าบริการตามที่ประเทศผู้ยื่นข้อเรียกร้องสนใจและประสงค์จะให้ประเทศที่ได้รับข้อเรียกร้องเปิดตลาดในสาขาบริการนั้นๆ นอกจากนี้ ยังมีขั้นตอนการจัดทำข้อเสนอ (Offer) ต่อ WTO เพื่อให้ประเทศสมาชิกอื่นทราบว่าประเทศตนเสนอที่จะเปิดตลาดในสาขาบริการใดและในรูปแบบใดบ้าง โดยในการพิจารณาจัดทำข้อเสนอ (Offer) นี้ประเทศสมาชิกจะนำข้อเรียกร้อง (Request) ของประเทศสมาชิกอื่นที่เรียกร้องมายังประเทศตนมาพิจารณาในการจัดทำข้อเสนอด้วย เพื่อให้ได้ผลเป็นตารางข้อผูกพันเฉพาะของแต่ละประเทศสมาชิก โดยจะมีผลผูกพันประเทศสมาชิกตามที่ได้เสนอผูกพันไว้

เมื่อการเจรจารอบโดฮายังไม่สิ้นสุด จึงยังไม่ได้ข้อยุติในการเจรจาการค้าบริการ และยังไม่มีตารางข้อผูกพันเฉพาะที่เป็นที่ยุติว่าแต่ละประเทศจะผูกพันตามตารางในรูปแบบใด แต่ขณะนี้ประเทศไทยได้ยื่นข้อเสนอเบื้องต้น THAILAND Conditional Initial Offer เมื่อวันที่ 15 กันยายน ค.ศ. 2003 ต่อ WTO แล้ว

เมื่อพิจารณาสถานะและพันธกรณีทางกฎหมายของข้อเสนอเบื้องต้นแล้ว ผู้เขียนเห็นว่า แม้ว่าข้อเสนอเบื้องต้นที่ประเทศสมาชิกจัดทำขึ้นเพื่อยื่นต่อ WTO นี้ จะยังไม่มีผลผูกพันต่อประเทศที่ได้ยื่นข้อเสนออย่างเต็มที่บริบูรณ์ดังเช่นข้อผูกพันเฉพาะที่ยุติและมีผลสมบูรณ์แล้ว และแม้จะเป็นการเสนอเพื่อให้มีการเจรจากันต่อไปจนกว่าจะได้ข้อยุติก็ตาม แต่ถึงกระนั้นประเทศที่

ได้ยื่นข้อเสนอเบื้องต้นก็มีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามหลักสุจริต (Good Faith) [71] โดยไม่กระทำการใดที่เป็นการทำลายวัตถุประสงค์ของข้อตกลง GATS ด้วย กล่าวคือ ต้องไม่กระทำการใดที่เป็นการจำกัดการเข้าสู่ตลาด และไม่กระทำการใดที่เป็นการทำลายหลักการประติบัติเยี่ยงคนชาติตามที่ได้เสนอผูกพันไว้ในข้อเสนอเบื้องต้น ตลอดจนหลักการที่สำคัญอื่นๆ ในข้อตกลง GATS ด้วย ดังนั้น หากประเทศใดไม่ปฏิบัติตามหรือกระทำการใดที่เป็นการขัดหรือแย้งต่อข้อเสนอเบื้องต้นก็ถือเป็นการกระทำที่ไม่สุจริตของรัฐนั้นแล้ว พันธะผูกพันดังกล่าวนี้เป็นความประพฤติของรัฐฝ่ายเดียวโดยไม่ได้ก่อให้เกิดสิทธิเรียกร้องกับประเทศสมาชิกอื่นดังเช่นข้อผูกพันที่ยุติและมีผลใช้บังคับแล้ว

ดังนั้น การที่ประเทศไทยได้ยื่นข้อเสนอเบื้องต้น THAILAND Conditional Initial Offer เมื่อวันที่ 15 กันยายน ค.ศ. 2003 จึงมีผลให้ประเทศไทยมีพันธกรณีที่ต้องปฏิบัติตามข้อเสนอเบื้องต้นที่ได้ยื่นไว้ตามหลักสุจริต (Good Faith) โดยต้องไม่กระทำการใดที่เป็นการขัดขวางหรือทำลายวัตถุประสงค์ของการเปิดเสรีการค้าบริการ และไม่กระทำการใดที่เป็นการขัดต่อพันธกรณีตามที่กำหนดไว้ในตารางข้อเสนอเบื้องต้น ด้วยเหตุนี้ ประเทศไทยจึงไม่สามารถออกกฎหมายหรือกำหนดมาตรการภายในใด ๆ ที่ขัดต่อข้อผูกพันตามตารางข้อเสนอเบื้องต้น ตลอดจนไม่สามารถกระทำการใดที่เป็นการทำลายวัตถุประสงค์ของข้อตกลง GATS

2.6 <u>การดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีตามข้อตกลง GATS</u>

เมื่อประเทศไทยเข้าเป็นสมาชิก WTO ประเทศไทยจึงมีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามพันธกรณีตามที่ได้ลงนามไว้ในความตกลงจัดตั้ง WTO ซึ่งรวมไปถึงการปฏิบัติตามข้อตกลง GATS[72] ตลอดจนตารางข้อผูกพันเฉพาะที่ผนวกแนบท้ายข้อตกลง GATS ด้วย[73] ด้วยเหตุนี้ ประเทศไทยจึงมีพันธกรณีทางกฎหมายที่จะต้องกระทำหรืองดเว้นการกระทำใดๆ ให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ของ WTO ที่เน้นหลักการค้าเสรีต่างตอบแทนและไม่เลือกปฏิบัติซึ่งในการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีจึงต้องพิจารณาก่อนว่าประเทศไทยมีกฎหมายรองรับ

---

[71] Article 26 : Vienna Convention on the Law of Treaties 1969.

[72] เนื่องจากข้อตกลง GATS อยู่ในภาคผนวก 1 บี ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ ของกรรมสารสุดท้ายรวบรวมผลการเจรจาการค้าหลายฝ่ายอุรุกวัย (Final Act).

[73] ข้อตกลง GATS มาตรา 20 ได้กำหนดให้นำตารางข้อผูกพันเฉพาะผนวกแนบท้ายข้อตกลง GATS และให้ตารางข้อผูกพันเฉพาะเป็นส่วนหนึ่งของข้อตกลง GATS ด้วย.

อยู่แล้วหรือไม่ หรือจะต้องออกกฎหมายอนุวัติการขึ้นใหม่หรือไม่ หรือจะต้องดำเนินการต่างๆ ให้เป็นไปตามข้อกำหนดในข้อตกลง WTO และข้อตกลง GATS หรือไม่ หากประเทศสมาชิกยังไม่มีกฎหมายภายในรองรับการปฏิบัติตามพันธกรณีก็จะต้องแก้ไขปรับปรุงหรือบัญญัติกฎหมายภายในขึ้นใหม่ ถ้าประเทศภาคีสมาชิก WTO มิได้บัญญัติกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับพันธกรณีที่กำหนดในสนธิสัญญาแล้ว ประเทศภาคีนั้นก็ต้องมีความรับผิดระหว่างประเทศในฐานะที่ไม่ปฏิบัติตามสนธิสัญญา โดยประเทศภาคีคู่สัญญาจะอ้างกฎหมายภายในของตนมาปฏิเสธความรับผิด หรือปฏิเสธพันธกรณีตามสนธิสัญญาหาได้ไม่[74] อย่างไรก็ดี นอกจากพันธกรณีในการออกกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับข้อตกลง GATS แล้ว รัฐยังมีพันธกรณีที่จะต้องไม่กำหนดมาตรการใด ๆ ที่เป็นการขัดต่อข้อตกลง GATS ด้วย

การออกกฎหมายอนุวัติการให้เป็นไปตามพันธกรณีที่ได้ยื่นไว้ต่อ WTO นี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 190 ดังนี้

“พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการทำหนังสือสัญญาสันติภาพ สัญญาสงบศึก และสัญญาอื่น กับนานาประเทศหรือกับองค์การระหว่างประเทศ

หนังสือสัญญาใดมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย หรือเขตพื้นที่นอกอาณาเขตซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตยหรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญาหรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือจะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา หรือมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง หรือมีผลผูกพันด้านการค้า การลงทุน หรืองบประมาณของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา ในการนี้รัฐสภาจะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องดังกล่าว

ก่อนการดำเนินการเพื่อทำหนังสือสัญญากับนานาประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศตามวรรคสอง คณะรัฐมนตรีต้องให้ข้อมูลและจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และต้องชี้แจงต่อรัฐสภาเกี่ยวกับหนังสือสัญญานั้น ในการนี้ให้คณะรัฐมนตรีเสนอกรอบการเจรจาต่อรัฐสภาเพื่อขอความเห็นชอบด้วย

เมื่อลงนามในหนังสือสัญญาตามวรรคสองแล้วก่อนที่จะแสดงเจตนาให้มีผลผูกพัน คณะรัฐมนตรีต้องให้ประชาชนสามารถเข้าถึงรายละเอียดของหนังสือสัญญานั้น และในกรณีที่การปฏิบัติตามหนังสือสัญญาดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนหรือผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมคณะรัฐมนตรีต้องดำเนินการแก้ไขหรือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบนั้นอย่างรวดเร็วเหมาะสม และเป็นธรรม

---

[74] Article 27 : Vienna Convention on the Law of Treaties 1969.

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการกำหนดขั้นตอนและวิธีการจัดทำหนังสือสัญญาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง หรือมีผลผูกพันด้านการค้า หรือการลงทุนอย่างมีนัยสำคัญรวมทั้งการแก้ไขหรือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติตามหนังสือสัญญาดังกล่าวโดยคำนึงถึงความเป็นธรรมระหว่างผู้ที่ได้ประโยชน์กับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติตามหนังสือสัญญานั้นและประชาชนทั่วไป

ในกรณีที่มีปัญหาตามวรรคสอง ให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญที่จะวินิจฉัยชี้ขาดโดยให้นำบทบัญญัติตามมาตรา 154 (1) มาใช้บังคับกับการเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยอนุโลม”

ด้วยเหตุนี้เมื่อประเทศไทยจะออกกฎหมายอนุวัติการให้เป็นไปตามข้อตกลง GATS จึงต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา และรัฐสภาจะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องดังกล่าวด้วย

อย่างไรก็ดีหากรัฐเห็นว่า กฎหมายภายในของตนสอดคล้องดีอยู่แล้วกับข้อกำหนดต่าง ๆ ในสนธิสัญญา รัฐนั้นก็อาจไม่ดำเนินการใด ๆ เพิ่มเติมอีกก็ได้ แต่ถ้าภาคีคู่สัญญาฝ่ายอื่นกลับเห็นว่ารัฐภาคีนั้นยังมิได้ปฏิบัติตามพันธกรณีในสนธิสัญญา เนื่องจากมิได้บัญญัติกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับพันธกรณีตามสนธิสัญญาแล้ว หากปรากฏเป็นเช่นที่ภาคีคู่สัญญาฝ่ายนั้นกล่าวอ้างจริง รัฐภาคีนั้นก็ต้องมีความรับผิดระหว่างประเทศในฐานะที่ไม่ปฏิบัติตามสนธิสัญญา โดยรัฐภาคีคู่สัญญาจะอ้างกฎหมายภายในของตนเพื่อปฏิเสธความรับผิดหรือปฏิเสธพันธกรณีตามสนธิสัญญาหาได้ไม่[75] ทั้งนี้ เป็นไปตามมาตรา 27 แห่งอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา ค.ศ. 1969

[75] ประสิทธิ์ เอกบุตร, *อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 21*, น.186.